

24349

Mag. St. Dr.

P

Mf. 5555

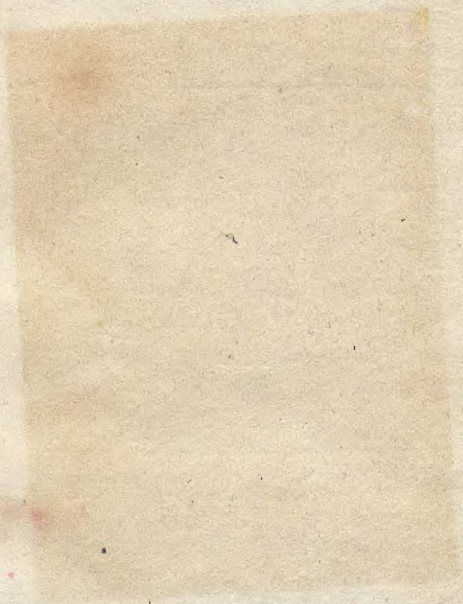
24349

1

50

1889. IV. 177.

6 ft

IE

I

X. W

ktor T

K R

Sámo

I A D

w Pa

že J

Zá Po

po pr

w Dr

WYWOD
IEDYNOWŁASNEGO
PANSTWA SWIATA,

W którym pokazuje

X. WOYCIECH DEBOLECKI z Konoiad Franciszkan, Do-
ktor Theologicy S. a General Spolecznosci wykupowania Więźniów.

Ze nastarodawnieysze w Europie

KROLESTWO POLSKIE,
LVBO SCYTHYCKIE:

Sámorylko na świecie, ma prawdziwe Successory
IADAMA, SETHA, y IAPHETA;
w Pánowaniu świata od Boga w Raiu postanowionym:
y że dla tego Polaki Sármatami zowią.

A gwoli temu y to sie pokazuje,

Że Jezyk Słowienſki pierwotny jest ná świecie.

Nie gań aż przeczytaſz.

Bo wydany jest

Zá Pozwoleniem y Przywileciem Ie^o Krolewskiey Msći:
po przeyrzeniu ná to wysładzonych Theol: y Historykow

W WARSZAWIE,

W Drukárni Jana Kossowskięgo Typographá Krola J. M.

Roku pańskiego 1633.

✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠

VLADISLAVS IV.

Dei Gratia REX POLONIÆ, Magnus Dux Lithuanix,
Rusxiæ, Prusxiæ, Masouix, Liunionq; nec non Sueco-
rum, Gottorum, Vandalorumq; hæreditarius
Rex, Electus Magnus Dux Moschouix.

Significamus præsentibus literis Nostris, quorum inter-
est vniuersis & singulis. Quòd ad instantiam Venerabi-
lis P. Adalberti Dębolski à Konojady S. Theol: Doct:
Ord: Min: Cōuentualium S. Francisci, Generalis Communio-
nis Redemptionis captiuorum, libellus citis historicus, cuius ri-
tulus est Wywod że Krolestwo polskie &c. à Theologis & Hi-
storicis nostris diligēter fuerit reuifus. Cum igitur dictus libel-
lus, nil contra fidem aut bonos mores habeat: contenta verò
in eò ferè omnia vel in Maximis historicis vel in euidencia rei
fundantur. Nos rem æquam & vtilem fore censentes vt in lu-
cem prodeat, serio inhibemus omnibus ac singulis cuiusuis sta-
tus & cōditionis personis, ne dicti libelli impressionē, vel im-
pressi (in quacunq; Officina Typographica Regni nostri) reim-
pressionem, audeant sub quouis prætextu aut colore impedi-
re. Impressum verò pariter inhibemus, ne quis audeat sine sci-
tu & consensu illius reimprimere, vel siue impressi aut reim-
pressi exemplaria diuendere, sub pœna confiscationis officinæ,
vel librarix, ac mille aureorum authori toties quoties coram
quocunq; foro persoluendorum. In quorum omnium fidem
præsentibus manu Nostra subscriptas sigillo Regni cōmuniri ius-
simus. Datum Varsaviæ Die 3. Maij. Anno Domini,
M, DC. XXXIII. Regnorum Nostrorum Primo.

Vladislavs Rex.

KORONY POLSKIEY:

Y wŹzem inŹzym SłowienŹskiego ięzykǎ.

Zdrowia, szczęścia, y Sławy, przy ławce Bożej.

Polskiey chłuby Wąsney Nazacnieysze y Nastáro-
dawnieysze Narody Sármaćkie: zebrány z I-
storiey moiey / w druk (pod imieniem Naiáśnieyszego
y Wznowczzonego Monarchi W LADTSLAWA
ZYG MONTA z Bozey láski Wawyzszego Pána / y
KROLA Polskiego / r. r.) po niemáley cześci iuz zgotó-
wowány: niezdało mi sie ani J. R. M. iz krotka rzecz
jest / ani też komukolwiek osobnemu / z groná Wąsego
ofiárować, abym sie y ia niezdał kogokolwiek ná d-
mých przekłádać ná pale bláhego rozsádku mego / Prze-
to wszytkim wzajem y káždemu z osobná / niech bedzie
ten sół Istoriey moiey ofiárowány: ná vljenje bolu
serca w dzisieyszym doczesnem osłabieniu Korony Pol-
skiey / od iey pierwotnych nierównie wielszych władzy
y potegi: Ktoremi sie szczęćlá / póki ia zwano Scyz-
cycho / ábo Scythiam Regiam y Sármatia miásto Cár-
mácy (aby nie czytano Kármátia,) że niegdy wszytkie
Cárstwa w mocy miáły / iáko włásna ich máć / z ktorey
sie poczęły: Uuz Pandora iáko by Pánia dárowána / iz

iey wszyscy Bogowie Ziemszy dary (iako Trogus wzy)
 hoſdowali: y Ukwila ábo Regnum Aquilonis, iſz tu na
 wyſſa zwierzchnoſcia / wſelkich od kogoſkolwiek rozo
 kwilonych ukwilano; iako ſie w tym Wywodzie poſta
 je: Wład to, Baſilæa, miáſto Wazylecha / że ia wszyscy czáli
 y wazyli za Lachowe gniazdo Syryſkie ná Libanie:
 gdy Polach brát y Succesor iego viij. Pan ſwiátá /
 Thron Sczyćionſki ábo Scytharum Regiorum, tu z Li
 bann przenioſt: y wſytkę chlube Scythá ábo Sethá
 ſyná Jádámowego Scythow Azyátickich / to ieſt Aras
 maxow ábo Syrow tu zaſádzil: y w tenże ſens Amale
 chia, miáſto Jáma Lechowa / tákże y Echidna, iakoby
 Lechá dnem / ábo dziedzina: Uuz Vándalia od Wan
 dy żony (według Hertmána Schedellá) Japhetowey;
 że tuteczny plod iey / z tad wedrowny dáli rozne kráiny
 oſádzal; y roznemi inſzymi tytułami: A obywateli iey
 ze krwie / nie Sczytakami / ábo Scythami iako zra
 zu od Scythá ábo Sethá / ſyná Jádámowego / ále
 Polakami od Polachá ſyná Japhetowego (ktorego
 Żydzi Gogiem á cudzy roznie rozni / Báalem, Tánauſem,
 Herculeſem y Iowiſzem zowią) y Sczyćiochami / ábo Scy
 thas Regios, od Sczyccá ſyná y Succesora Polachow
 wego / ktorego Hiſtorycy zowią Scythes, miáſto Sczy
 ćiec. A procz tych y pomienionych tytułow ich Krole
 ſtwá / też Gethami miáſto Gedami; że w gedách ábo
 pieſniách

pieśniach / mieli pierwotne swe Istorye: także Vene-
tami ábo z Ruská Henetami, od wnetości ábo przedko-
ści przeciw nieprzyjaciolom: y Gotami miásto Goto-
wemi / to iest ná odpor im / á miánowicie Rzymiá-
nom okolo Dunáiu: y roznemi inšemi od ich dzieł ie-
dnegoż Narodu przezwiáti. Ponieważ tedy wszy-
tkim wam wzajem słužia one słowá o Żydowskich Kro-
lestwach rzeczone. 4. Esdra 2. Accipite iucunditatem
tē gloriæ vestræ gratias agētes Deo qui vos ad Cœlestia
regna vocauit. Bierźcie więcie chlubę Wásey / dzie-
łniac Bogu / który was do Krolestw Niebieskich / to
iest, władza Niebieska w ładanie poczęta vstánowionych
pomóc raczył: Wszyscy ja / (á osobliwie Polacy)
przyimicie iáko swoje własná. Wszyscy sie z niey cieścić
iáko z osobliwego kleynotu. Wszyscy sie nią szczyćcie / iá-
ko Szczyćochowie / ábo Scythæ Regij. Wszyscy sie
chlubcie / bo iest z czego: iż was táka godnością wzięć
raczył. Bierźcież z niey więcie / á prośe wdzięcznym
okiem: bo nie pochlebstwo iest / ále istotná prawdá. A
wziawszy ten zádaték chlubę Wásey / chcieli aby
wszystká iey suminá / co przedzy światu iáwna by-
ła: Wszyscy prośe do nowego Pána przyczynicie sie o
náklad ná Speculum Istoricum vniuersalis Istorix, któ-
re światu Łacińskiem ięzykiem gotnie. A to ná część y
ná chwale Prawdy S. P. Jezusa Christusa / y ná odpor
dzisiey

P E R S P E K T Y W A

Ná doprzenie tego wywodu/

Która pierwey trzebá przeczytác / temu krobym miał
wola rzeczom przeczyć.

Jako Historye są popsowane; á co w nich zořáto
wiary godnego, Rozdział Pierwszy.

Dawna rzecz jest wiajny Czytelnika / je pierwotna wedlug Hes-
rosa Scytyka Istorya lubo ista rzecz / iako sie co na świecie
y kiedy działo: tak bardzo niepomiarłowane affekty ludzkie cu-
dzy sławy posalsowały / áz ledwie co w niej zostało z głosu
pospolitego / czemu by rozum mieryć pozwałat. Naprot á-
bowiem Egypcy Chamiani sławna ona y Historykow sporke o staroży-
tność rodu ich z Scythami przodkami naszymi długo wiodac / skoro prze-
możni byli / znomu dize w Babilonie (choc piotkiem pokładc nágość
dziedzielnego swego po Chamie przellectwa w poddaństwo Scythom przez
Tapheta idącym) w syfke Historye posalsowali: pokazuac przedw pla-
smu S. y oczywistej prawdzie pierwotne panowanie Swiátu w refach
poddanstwa Tapheteyfom Chamianow Babilońskich. Tedy ich świat
zowie Chaldoi, miasto Chwaldoi / iakoby cudze chwale doiacemi. A Steph:
Carolus in suo Dictionario Historico mowi Berofus Babylonius cum Notarius &
Scriba publicus fuisset, omnem Chaldaicam defloruit Historiam, &c. & ipsum solum
secuti sunt Persae in Assyrioru Monarchia reponibaz, vt Metasthenes author est. Kto-
rych bajki o pierwotności Asyryjskiej Monarchicy / nie mniej dostatecznie
iako y wzenie zbija Wilb. Genebrardus: pokazuac iey primam adolescen-
tiam dopiero około czasow założenia Rzymu / to jest około. 1633. Roku
po Ptoleme.

Po Chaldaach samiz Polaszkowie nasi / (ktorych nad białe morze przes-
nieślonych / część Polasgami, część Polasontami / ábo Lacozami zwano) gdy
tam iako na spokojniejszy miejsce pospolita szkoła świata z Tyru przenie-
siona była (od ktorey nowe iey gniazdo Ahenz miasto Vrbente ábo Vze-
nie nazwano) náuka w pyche podniesieni: wygrecczonym Scytycki ábo
Słowienstni nas iey / y nazwawszy sie od tego Orzey miasto Orzeczn / tak

Perspektywā.

sobie oślep wszystkie głuche starożytności przypisowali / aż im też za to świat przydał za tytuł Mendaces.

Po nich zaś we Włoszech także nasi Polacyusowie / albo Lacyusowie miansto Lachowie (takimi ich y po dziś dzień Illirykowie zowią) na Polackiey tam sławney Rzymskiej gorze osadzili: gdy słym przykładem Grażow / także teżyż nasz pospolity wylądowali / tak o y Grażowie wygrzesnili / od tego nazwasy się Latini takoby lądniacymi / rozumie także rzeczy swe ptożkiem oślep wynosili / aż ich za to Przedkowie nasi wniwecz obrocili.

Nuż teraz Niemcy / zapomniawszy że ich przodek iakis Turysto był / de terra ortus, tak sobie wszystkie prawnie głuche światā gwałtem przypisują: aż ich pomieniony Cenebrardus na filku mieyscach w tym wstrowaniu z Grażkami porównywa. ¶ Toż y inże Narody czynią milczaniem naszym ochwaccone.

Zaczynamy gdy każdy piśe nie Istorya albo ista rzecz iak o co było / ale Istorya lubo raczy Historiastwo takies / co naywiecy ile ieno może dla chwały Narodu swego wymyslać: takwo iest / że wszystkie Histoye / tak bardo musza być poprowane / iż tak się rzekło ledwie co w nich zostało z głosu pospolitego / czemu by rozum wieżyc pozwalał.

Jakimi Instrumentami Histoye / mogą być w Istorya poprawione. Rozdział 2.

Wybierając tedy twiecie pierwotney Szczytckiey Istoyey (ktora sama tylko prawnie ma tedyż zapach prawdy S.) między tak gęstem cierniem rozmaitych fałszow: nie widie inszych do tego Instrumentow / ieno Biblia S. Głos pospolity / a Euhymon, to iest Wied albo wiadomość imion / co ktore prawdziwie mazażyc. Iż tedy prawnie ieno temi trzema Instrumentami robie Istorya moie (z ktorey ten sok sławy Naroda naszego wyćsiąłem) dla tegoż o każdym z nich osobną przestrzegam.

O Pierwszym Instrumentcie / to iest Bibliey Swiętey. Rozdział 3.

Naprzod tedy o Bibliey S. wwasz proszę mądry Czytelniku / że się Bślesgi tak Starego iak o y Nowego Testamentu / pospolicie na czworakie dzielą / to iest: Legales, Propheticos, Sapientiales & Historicos. A tych ostatnich iest 12. to iest: Iosue, Iudicum, Ruth, Regum, Paralippomenon, Ezdrz, Tobias, Iudith, Esther, Iob Machabeorum, y Actus Apostolorum.

Potym / że też y Moyses in Genesi, tak je Izaiasz / Jeremiaś / Ezechiel / Dania

Tłā doyrzenie tego twymodu.

Daniel / Jan 8. in Apocalipſā, y wiele inſyſch / nie tylko Proroſkami byli / ale teſz o raz y Hiſtorykami Bożemi. Takim wielokrotnie Hieronim 8 zowie Daniela. Zaczyn nie teſt nie przeciwno Doktorom Świetym / y Duchownym ich wykładowi / on wcale ſaniechawſzy / niektóre mieyſcā Piſm Świes-tych / według litery po Iſtorycyſu wykładac.

O Drugim Inſtrumencie / to ieſt: Poſpolitym głoſie. Rozd: 4.

Poſpolity głoſ / tak wielkiej wagi ieſt / ie otrzymał tytuł. Vox populi vox Dei. Ten zaś dwokrotnieſt / Piſany y Uſłnie podany.

Piſany głoſ poſpolity ieſt / kiedy co w Hiſtoryach znaydujemy / od wſyſtkich albo przyimami wielozeszano / tak iż nie moſze bydź wywroceno: tak naprzykład. Ze Scythia antiquiſſimi hominum. Ze przedyſputowali Egiptcy / ancy przeciwnemu przeczące Ze oni ſwiałt żrzu oſadzali / y Kroleſtwa poſtawiali. Ze odwiekow ſawſze byli rojni Regijā vulgaribus, y Scythia ich biſformis, to ieſt od połowicy do gory Pannā / a nadol Jāſzorkā. Tuz to / ie Scythia Pannā: to ieſt Regnum Scytharum, po wyſciciu Armeniety (gdzie Mozyſz Ray / a Scythowie poczatek ſwoy Egiptyanom pokazywali) naprzec w Syryi beylo / a potym w Europie wzdolſz między Donem y ſtarem grā- nicami od Niemiec / a wſzerz między Dunajem y Pruſkiem Morzem. Takſez iż tey Scythiiey Pannie dał Hercules Baltheum perpetue ſucceſſionis, y tuſ prawney potegi / dla ſpoſobnieyſzego naſtąpić do nim. Tuz to / ie Scythom Krolewiſkim / wſyſtkā Azya pultora wſtaciā lat przed Ninem holdowała: y inſze tym podobne rzeczy / ktorym niſt nie przeczy.

Podany zaś ułoſ poſpolity ieſt / ktory wypadſzy z uſłu ſtarożytnoſci / tak Echo po gorach / tluſze ſie po wſyſkich ludzi poſledniemyſzych wiekow: o tād Kiemmo wi Mozyſz Deut. 32. Memento dierum antiquorum, cogita generationes ſingulas, interroga patrem tuum & annuntiabit tibi, maiores tuos & dicent tibi. 2 Dawid Pſalm. 43. Deus auribus noſtris audivimus, patres noſtri annuncia- verunt nobis.

Wielki tedy teſt dowod crego Polwieſ poſpolitem głoſem / lubo piſnuem albo uſtate podanem. Jednakſze o tym poſledniemyſzem i pilnoſciā wwaiac potrzeba: ieżeli takowy Narod ktory go wola / nie teſt podeyrzau o wda- wanie takich balet ſā iſtorne prawde. Wczym ledwie ſie podobno ktory niewtanem znalec moſze proci naſzych Słowienſkich / a wiadomicie Polakow albo Scytow Krolewiſch. Bo przodkowie naſi żadney potrzeby nie mieli coſobwieſz myſlac / bo dac pełnemi wſelkiej chłuby: tak ſtarożytnoſci rodziāu od Scythā lubo Scythā ſynā Jadamowego / iako teſz zachoſci Głachectwa od Polachā pierwſzego / ſynā Japhetowego: Tuz tedy nad wſyſtkiem i Narodami / ktore im od pierwſzego ſeſedzieſiatego roku po

stworzenia świata iako Trogus wzywał się hołdowny) y tak wielkley por-
bożności / że ich wśpisy starzy z Homerem walki iustissimos & sanctissimos vi-
ros: także wynalezienia nauk / od których sacra miasto iacy nazywauym po-
twierdzają tego / takż przerwisko starzych Philosophow magi (bo żydzi Scy-
thy Magogami zwia) iako też y słowa / i cienia scitus: Anz dzielnosci mo-
żenney wśpiskienu światu wiadomey: y wśladkley precz tych tusey chłuby/
ktoraśkolwiek by się ieno mogła wmyślać.

Ani tedy potrzeba kiedy było przyobom naszym cokolwiek myślać / ani
też mogą być o to światu pobeyrunt: ponieważ wśpiska starożytność so-
wie ich simplicissimos & pijsimos viros. Zaczyn pospelity glos Narodn na-
tego / godziły się też wiary nad wśpiskich iustych / ktorych alawych białe
po zatkli swo polajusa: tak iż po polajnie Dojym / nie może być wielkse nad
ich glosem dowodzenie. O ktorym loannes archiepiscopus Gnelnenhs (w Ruo-
slubku) mowi. Fuit quondam in hac Repub. virtus, quam velut quaedam lumina-
ria Caeli, non quidem scripturae membranis, sed clarissimis gestorum radijs Patres
conscripti illustrarent. Non enim plebei Aborigines, non vendicariae illis principa-
re sunt potestates, sed Principes succedanei, quorum strenuitas licet nube ignorantiae
obdusta videatur, mira tamen rutilantia tot saeculorum tempestatibus extingui non
potuit. Czemuż bo ieden drugiemu powieda / według pomenionych słow
Moysesza y Dawida. A to miłanowicie przepieśni / w ktorych pierwotne
Ztorye nase bywały: od ktorych nas niegdzy zwane Gethami miasto Ges-
dami. A tych takich pełno się leższe między gminem osobliwie po Rusi y Mos-
kwie zawita: z ktorych sula się może krochre nauczyć.

Waż tedy prośe mądry Czytelniku / że ja nie wiade gontie / śnbiac po-
Zistoryach tych to Principes succedaneos, od Causa pierwszego tu Pana (w
ktorym ten Wywod kończy) aż do dzisiey Bego Awola Pana Kłaf-go.

**O Trzeciem Instrumencie / to iest: Athymonie słow-
co ma z Istorya: a że nie może być ieno zpier-
wotnego ięzyka. Rozd: 5.**

Ad obaczenie co by miał do Istoryey Athymon, to iest Wieś albo wiadom-
ność imion / potrzeba wiazyć / iż od początku świata nigdy iadney rzeczy
nie przezwano / ieno według tego iako iey przyrodzenie wyćiągalo: bo ma-
my Genesis 2. Vocavit ad Adam cuncta quae fecerat vt videret quid vocaret ea, to
iest: aby był obaczył / iako miał co nazwać według iakowosci kądzey rzeczy.
Wła tegoż przydawa Moyses. Appellavitque cuncta nominibus suis, to iest ich
właściwie: iakie przyrodzenie kądzey wyćiągalo. A ieno tenc w ten czas ale
też y potym / takż Adam sweszyay / iako y ont swoje potomki / także gory /
lasy / krainy / rzeki / y inke rzeczy takimi słowami przezywali / iakich albo

czas / abo dzieła takie wyciągały / Stądże w Bibliję pismo mamy przycygnę-
dla krótych kómpu takie imie było dane / abo co przysądzone: iako ono Ge-
nelis 30. Nomen vni Phaleg, eo quod in diebus eius diuisa sit terra. Co abowiem
za fundament wstawy / iawnno jest że y w samych słowach dobrze zroz-
mianych / dyśy niemal wshytką prawdą Istorycy / abo istatney rzeczy / iak
to sie / co / y kiedy działo na świecie.

Przeto nie dziwny sie prośe wżajny Czytelniku / że m ja wziął przed sie
Athymon abo Wied-union / to jest scientiam nominum, za trzeci Instrument
abo materya Istorycy motey. Tak to abowiem wielka rzecz jest / kiedy sie
moje mowić / y iawnno to słowo pokazuje: że niemal wshyscy Historycy / za tak
wielki fundament mają podobieństwo słowa / aż tej ntegd y w niepodos-
bnych rzeczach nim sie kontentura. Iako między innymi Garnicki ad / lu-
bo to zacny y poważny Historyk a przecie tednak dal sie niektórym innym
wstęć / iż dla samych tylko słow Bibliynych Assarion y Peleg y on początek
Sarmatów polaków vsiluje / Żydow pokazać: choć wshytkiemu światu
iawnno jest / że nie z Sama ale z Iapheta idziemy.

Na objaśnienie tedy / iako to wielki jest fundament / y czego potrze-
buie / żeby sie na nim bezpiecznie stać mogło / wżajny potrzeba / iż prawdzi-
wy Athymon abo Wied union nie moze być ieno pierwowotnego iezyka / Kto-
rem Jadam y Noe gadali. Bo rzetelnie Moyses mowiac Genes. 2. Omne
quod vocavit Adam animar viuentis ipsum est nomen eius, takie nauczaj / że wshy-
li iuse imion a procy onych / nie tego nie sa tylko popsowanie słow pier-
wotnych. Ażote nie teno aż do budowania wieże Babel nie stażitelne trwa-
ły / według onych słow Genes. 11. Erat autem terra labij vnius & sermonum co-
rundem, to jest że wshyscy tednako wymawiali / tednaki pospolitie wshytkim
słowa: ale też wza czasow Moyses trwał / bo pro praesentis sui tempore mo-
wi / ipsum est nomen eius. Stądże Joseph. lib. 1. Antiq. rzetelnie mowi. Ze
Animalia etiam nunc ijs nominibus vocantur, quae illis Adam imposuit. Czego mu
potwierdza Euseb. lib. 11. de prepar. Euangel.

Ze pierwotny iezyk / nie był popsowany / gdy Babel
budowano / y gdzie a wkiem został nienar-
uszony. Rozdział 6.

Z pomienionych słow Moysesowych / mać że przy wieży Babel / pierwo-
tne słowa nie były iakubiene / ale tylko geha luszka popsowana. Stądże
mowiac o ony odmianie Genes. 11. Ibi confusum est labium vniuersae terrae,
nie przydawa & sermones, iako trache wyżej mowiac o dawniejszych rzeczach
powieda Erat autem terra labij vnius & sermonum eorundem.

Na Którym fundamencie stoiać / to jest że on pierwotny iezyk został Fe-
ryfols

Oyżkolwiek wcale / y po rozproszeniu budowniczków Babilońskię wieżę : a
 zartym je y po dzisiejsi gósteżkolwiek bydy musi / (iako sie z Josephą y Eu-
 zebiusz w 5. rozdziale pokazało) iacno sie dorachować / Ktoreby byl z dzo-
 sieyszych. Bo poniewaz niestęż nie żadał tego Noemu / aby tego iezyk
 pierwotny miał w ten czas bydy zepsowany : (a to dla tego / iż nie byl mie-
 dy onymi słownikami co Babel budowali) tedyć pewna rzecz iest / iż tam
 gdzie on byl na ten czas musiał wcale pierwotny iezyk zostac / nie ieno
 w niem / ale y w tych co kolo niego albo przy niem byli. A iż Noewedług
 wszytkich w Syryey byl pod on czas / y tam umarl iako Genebrardus lib. 3.
 dostatecznie wywodzi : tedyć pierwotny Syryiski iezyk musiał bydy tanze
 co y przed Potopem ; a to w Japhetowem pokoleniu / Ktore tam y potym
 według wszytkich zostało. Stadje pomieniony Genebrard mowi. Sed nec
 qui morabantur in Syria & Chanaan, to iest Palestynie / videntur interfuisse con-
 structioni Turris, aut communicasse : quoniam Genes. 11. Structores dicuntur de-
 scendisse de Oriente in campum terrae Sennar, illicque, ad hoc opus consedisse. Syria
 verò & Chanaan erant in Occidente terrarum quae tunc incolebantur. A Rabin
 Juda in tractata Sanedrin. rzetelnie vsey / że Jadamow iezyk byl Arameyski /
 to iest Syryiski : bo Syrya nie tylko Żydzi / ale tey y Hieronim S. y między
 innymi Historykami Prolog. lib. 5. Aram zowie / a Ioseph. Antiq. Syry
 Arameami.

Je pierwotny Syryiski iezyk / Słowien- ski byl. Rozdział 7.

Nie moze sie tedy watpic / że pierwotny Syryiski lubo z Żydowski Ar-
 ameyski iezyk nastarży iest. Pierwotny mowie / bo dzisieyszy Syryiski /
 Szezerchaldeyski iest / dopiero tam za czasow Nabogdonozora w prowadzo-
 ny. Gdzie sie od mieysca tylko zowie Syryiskiem / rownie iako Tatański
 w Krymie Scythickiem / y Niemiecki w Prusiech Pruskim. A Ktorey
 stopień oczywisty prawdy wstepiwszy / iacno sie znnowu dorachować : iż pier-
 wotny iezyk Syryiski / Ktorem Jadam / Noe / Sem y Japhet gadali / nie-
 inszy byl tylko Słowieniski. Ponieważ abowiem tedyż to byli roznem-
 ni wgladami Syrowie y Arameowie / a o tych Plin : (między innymi) rzetelnie
 mowi lib. 6. cap. 37. Aramaei ab antiquis vocabantur Scythae, qui & alio nomine
 Saccæ appellantur : tedyć pierwotny Arameyski lubo Syryiski iezyk / musiał
 bydy nie inszy tylko Scythicki. Czego niepomalu potwierdza Scytharum ciui-
 tas, o Ktorey mamy. 2. Machab. 12. Iż ieno 60. staly bylo od Jernazalem. Jes-
 zeltć abowiem aż tak blisko byly granice Scythyckie / tedyć popotowin-
 dalsze onego mieysca Samarytanie y Syryiskie musiały być Scythyckie

Własności zaś iezyka Scythyckiego / iacno sie znnowu dorachować :
 wspomniawszy na to / iż Królestwo Scythyckie wszytek świat cum Fasciculo
 temp-

Temporum wdziśieyſzy Koroanie Polſkiej poſtanie. Bo jeżeli tu ieſt Aro-
ſtwo Scythyckie / tedy y tuteczny ieſzł a nie ktory inſzy / muſt być prawdzi-
wym Scythyckiem. A iż w Koroanie Polſkiej nigdy od porztku ieſz / nie by-
ło ieſzego ieſzł / proci dźiſieyſzego (iako ſie w tym wywodzie obaczy) te-
dy tenże muſiał być y w Syryi Przedkow nąſzych / ktory tam Egypcy-
ny o ſtarożytność rodu ſia przedysputowali.

Żawno tedy ieſt / że Scythycki albo Słowiański nąſz ieſzł / nie więcej
nie ieſt rojny od pierwotnego Syryiſkiego lubo Arameyſkiego / ieno iako
Łaciński od Rzymſkiego. Zaczynam warpić ſie nie moze iż ten teſt naſtęp-
ny na ſwiece / y on właſny o ktorym Genef 2. mamy. Omne quod vſcauit Adam
animę viventis, ipſum eſt nomen eius. Dla tego ſie Słowiański / iako by pier-
wotnem y iedyńoprawdziwe ſłowa młacieczowie.

Jaſnie to y rozum ſam poſkazuje / że Słowiański ieſzł Scytharum Regionum
pierwotny teſt na ſwiecie / poniewaſz wſytek ſwiat wola że Scythia antiquiſ-
ſimi hominum. Co iacno każdy przyzna / obaczymyſy w tym Wywodzie / że
ſie tak nazywają od Setha naſlawniejszego ſyna Adamowego / ktorego
Chaldeowie / Arabowie / y wſyſtka Azia nazywają Sethem albo Scythem zowie.

A żeby iednak ani o tym kto nie warpił / iż takowa Syryiſczyzna albo
Arameyſczyzna Adam / Aoe / Sem / y Japhet gadali / y Mozyſz piſma
zoſtawił y o niej pomienione ſłowa Genef. 2. a nie o dźiſieyſzym Żydomi-
ſcie napisał ; niech proſzę wspomni y uwazy / naprzod ſłowa Hieronima S.
in prologo Galeato. Certum eſt Eſdras ſcribam legiſq; Doctorem, poſt captam He-
roſolymam & reſtaurationem templi, ſub Zorobabel alias reperiſſe literas, quibus
nunc vtimur, cum ad illud vſq; tempus iſdem Samaritanorum & Hebræorum chara-
cteris fuerint. Potym na one Nehem 8. Principes familiarum vniuerſi populi, cſi
Sacerdotibus & Leuitis, iterum congregati venerunt ad Eſdras rogantes vt interpre-
taretur eis verba legis. Z tych abowiem textow / ſnać że Żydzi przed poyma-
niem nie teno litery iako po niem / ale też y piſma Samarytańskiem albo Sy-
ryiſkim ieſzłiem mieli: bo to ieden był iako Mázowiecki z Polſkiem. Ztady
że piſmienni Żydzi / iawſze ſie go ucyli / dla zrozumienia Piſm / tak iako my
dźiſe Łaciński. A to iawno teſt z onych ſłow ich do Rabſacena gdy im o-
bleżonym rozbażał albo rozważał poddąc ſie Arołowi Babilońskiemu. Pra-
camur vt loquaris nobis ſeruis ſuis Syriacę, ſiquidem intelligimus hanc linguam, &
non loquaris nobis Iudaicę audiente populo qui eſt ſupra murum. 2. Reg. 18. Że d-
znac iż piſmienni y Żydow inſzy był ieſzł od aminiſnego Chanaaneyſkiego /
iako go Żdaſz cap. 19. ſowie. Jeżeli tedy piſmienny v Żydom ieſzł Syryi-
ſki był / tedy nie pochybnie y pierwotne ich Piſma Syryiſkie albo Arameyſkie.
Tego tedy pierwotnego Syryiſkiego ieſzł gdy potym y Kaptani Żydowſcy
ſiſzami piſmiennikami / do Foſca w Babilońskiej niewoli zapomnieli / dla
tego muſiał proſzony od nich Eldras przełożyć Mozyſzowe piſma na Babi-
loński iſz ktorego ſłowa mi wrócili ſie byli Żydzi z Babilonu. Co gdy ucy-
liſz / dopiero iako tamże Nehem. 8. mamy. Legimus in libro legis Dei, diſtina-

Ad & aperte ad intelligendum, & intellexerunt cum legeretur. Dla czego? bo inż był in vulgarem Babylonicam linguam illorum przelożony.

Tawno tedy jest je dżisiejsza Żydowizna lubo rzeczy Ebrajszyna / nie ina tego nie jest / ieno Chaldeyski ięzyk / Żydowska jeba cokolwiek odmienniony; ktorogo takowego Mojżesz anisłych. I. Zaczynam pisać iego nie mogły być ieno pierwotnem ięzykiem Syryjskiem / abo Scythycykiem / iako pomienione po granicze Samarytańskie miasta Scytharum potwierdza. Bo ten pierwotny iako y sam Scythowie ich ięzyk Syryjski / je niegdy pospolity był tak w Egipcież i Włosech / iako też w Babilonie y Persyey / iawnio jest nie ieno wspomnianego Nabucena Babilończyka je go umiał / y z onego listu przeciwno Żydom do Artaxerxa / o którym mamy 1. Edra. 4. Epistola autem accusatoria. nis, scripta erat Syriacę, & legebatur sermone Syro: ale też y z onych słow Mojżesowych. In exitu Israel de Agypto, domus Iacob de populo Barbaro, bo Słowacki wśpisy Grałowie zwali Barbarami / iako sie w 9. Rozdziale pokazuje.

Ji Athymon słow nie może być prawdziwy / ieno z Słowienščyżny. Rozdział 8.

Tak orzyna isty prawdy pomienionych rzeczy / opuściwszy dalsze wywody / iawnio jest iż iż ponieważ ięzyk Słowienščy inż nie może być na starodawniejszym na świecie: tedy wszystkie inż nie mogły być ieno z niego wyprowadzone. Zaczynam prawdziwy Athymon abo Wieb. imion z niego wyprowadzonych nie może być ieno z niego też samego dostapiony. Zaczynam / ktorolwiek go szuka w inższych ięzykach / nie potrzebuem dowcipem na wieższe budnie / błędy błędami wszakomo objaśnialac / a ono tym barżiej słowa zatrudnia iac: iako wiele ich czynilo y czyni / wtedziżonych nie pomiarłowaniem affektom przeciwno ięzykom swoim.

Jest teraz między inżsemi Doktor ieden w Rzymie / który wśsiute pokładać / je Łacińsz Żydowizny wyplyszła. Na co gdym go tak rot pytał / iako Elenby to prawem abo z takiego fundamentu czynił: to jest mogli by wśszadć / abo je Żydzi Rzymianzy wplodzili / abo je przez niemi we Włosech byli / abo je Rzymianzy niegdy wczuli / abo je Grecowie ich do Żydowśkiej Ziemie na nauki niegdy iesdzali / abo cokolwiek takowego. Jamikż nieboraczek stary / nie bez wielkiego śmiechu całego Elen ludzi wczonych / co przy tym byli. Rownie także Bekanowi y nie ktorym inższym / dowcipne bawki / o pierwotności swych ięzyków świata podaracynt / y starodawne słowa nieumniey Zyskańskie y Aphrykańskie / iako y Europiejskie inżch wywodzić wśsiutacacym / trzeba by pierwey na to takie prawo abo fundament iż wywodzenia swego pokazać: to jest abo je Arzanom y Aphryżanom pokazać. dali / abo je tam przed niemi byli / abo cokolwiek takowego.

Nie dość tedy na tym / dowcipnie wymyslać / iakie podobieństwo niektorzych

Ktorych słow starodawnych miasto prawdziwego ich Athymonu, ale trzeba
nā to pierwey pokazać takie prawo / takie ma nāsz ięzyk Scythyczny albo
Słowieski / że Principatus originis semper Scythis tribuitur, ā quibus auliscolo-
nias ferunt per orbem diffusa fuisse. Czego iż wyśteł świat Marco Portio Cato-
nis powiada: że takim prawem siedząc głosiu pospolitego / iawnio jest: Że
jeżeli Scythowie świat szku osadzi / tedy osadzony gdziekolwiek po
świecie ich narod / bez wątpienia swym ięzykiem Scythyckiem albo Sło-
wieskiem wszędy gadać musiał / pozt go nie wygrecnił na Grecyznę / albo
nie wyłacił na Łacine / albo iakokolwiek inaczej nie wyforemnił. Zaczyn-
gpy kretego słowa tak wyforemnionego albo rdczej wypsowanego świat
nie rozumie: trzeba prawdziwego tego Athymonu albo Wiedu-imion / nie-
gdzie indziej szukać / ieno wpiertwotnem Scythyckiem albo Słowieskiem
ięzyku / z ktorego jest wypsowane.

Ze Grecyzną / Łacina / y inſe ięzyki / z Słowien-
szczyzny są wypsowane. Rozdział 9.

Dla dorachowania się prawdziwego Athymonu, albo Wiedu-imion tak
Fickolwiek / potrzeba wiać iako te psowali Garbārse pierwotnego ięzy-
ka / Grekowie albo Łacinnicy / y Fkorykolwiek inſi.

Do o Grekach iż cokolwiek miaa tedy od nas wzięli / iawnio jest ex con-
fesso illorum apud Varronē libro 3. de Anag. Gdzie piſe / iż gdy Crates Philo-
sow ruszył był niegdy wątpliwości. Czemu by się nie mowilo Alpha Alphi-
tos, iako Gramma Grammatos, odpowiedzieli mu drudzy Philozophowie
Greccy. Hæc vocabula non sunt nostra sed barbara, to jest Słowieskie. Do te-
go ięzyka ludzie wali Warwarami iakoby Gwaru warownego: kretego
słow Chryſci / Chreſt / Trzpień / Tramtely tym podobnych / żadna gęba nie-
warowna nie wymowi. A jeżeli Alpha vita &c. Słowieskie są słowa to jest
Dalsza wiedu / iakoby Datrix Sciencie, tedy po gotowin y inſe temi litera-
mi wygrecznione. Jako dość rzetelnie pokazuje Archilochus lib. de tempo-
ribus mortuo Sometze. Vltimum hunc Homerum ætas nostra cernit, qui Olym-
piade 23. & ā Troie excidio anno. 500. patriā Mæon, Olympico certamine vi-
ctor, iudicio totius Græciæ eximius Poetarum est habitus, & ei soli ius tributum
emendandi characteres & nomina & linguam Græcam: quæ ut ferunt Cadmus Samo-
thrax ferè Barbara & plena ruditatis, attulit sub excidium Troicum. Sunt ergo
nunc characteres ab Homero forma elegantiore: nam primi Barbariem quandam ve-
tustam, & non Phœnicum habent ut cernimus, & Gallatarum atq; Mæonum figuras
retinent. Idem Homerus reformavit characteres, & Grammaticæ præcepta primus
dedit, cum anica quisque sermone scriberet, simul & loquebatur vernaculo. W Fko-
rych słowach wiać potrzeba: naprzod / iż Grecki ięzyk nie był pospolitny
albo przyrodzony / ale Szkolny dowcipnie zmyślony. A potym że ich pospo-
lity ser-

lity sermo vernaculus nie mogli tasy być / tino Słowieniski tak był od początka
zawsze y test po dżis dżiteń w Thacyey / Bulgaryey / Macedonicy / Ragus-
sach / Dalmacyey / w sýskiem Illyrytu / Bosnie / y wszedy okolo teymity
Grecyey / abo w sýskomogrzecznicyssy ziemice / ktore przed tym Pelazgiaszwa-
no. Do rzetelnie świadczy Thucydides lib. 1. że tych słow Gracus y Barba-
rus, nie było za czasow Homera / y że on Grekizwał pelazgami abo Myrmis-
donami; A sam zaś Thucydides wszedy rowie ich Hellenami. Że d iawnno
test / że Pelazgowie lubo z Greckā Pelazgowie / od mirmidowania / Myr-
midones / a od mleyssa nad morzem Olani abo z Greckā Hellenes nazwani /
pospolitym ntegdý Słowieniskiem tezytiem gadali / y tychże liter co y Mro-
nowie Słowacy zazywali / aż do czasow Homera. Ktory y sam też bedac
Słowatem (ponieważ był Maon) nie nowe słowa y charaktery wynalazł /
ale naśse Starosłowieniskie wypolerował. Do mu (tak Archiloch mowi)
aus tributum erat, nte adinuendi ale emendandi characteres & nomina, & lingua
Gracam, to test one vernaculam za časem tak rzeczona gdy z wypolerowanych
słow powstała w sýskomogrzecznicyssa. A Nie moze sie tedy watpieć / że Gre-
czyzna pierwssy początek swoy doptero w 1700. lat po Potopie wzięła od
Homera; ponieważ on w 500 lat po zburzeniu Troie pierwotny tezyt
Słowieniski polerował: a Troia we 1200. lat po Potopie zburzona była. Od
ktorego czasu Homerowego Pelazgowie nasi pierwotny tezyt odednia do
dnia polerowali / poty aż w filka wiekow Greczyzna ustanowili. Za ktore
niepotrzebne vsilowanie / Myrmidonami byli przezwani.

A co sie zaś tżte Łaciny / rzetelnie niamy in Supplemento Chronicarū Iaco-
bi Bergomensis. Notandum autem est, quod Latina lingua, quadrifariam distincta
est: in Priscam scilicet, & Latinam, atque Romanam & Mixtam Prisca sub Iano &
Saturno, Latina quæ sub Latino cæterisque Tuscia Regibus fuit, Romana deni-
que quæ post Reges exactos cepit, Mixta autem quæ post dilatatum Imperium cre-
uit. Co / żeby sie tym lepteý zrozumiało / potrzeba wspomnieć na słowā Be-
rozowe / o nappierwssych obywatelach Włostieý ziemie. Lib 5. Comerus
more Scythico vnde venerat docuit suos Italos urbem curribus componere. Et ideo
Veij appellari sunt vocabulo Sago, qui plaustrum Veias appellant, & urbem ex his
compositam Vettulam / si magna est Vlurdum / si metropolis Ciocholan. A o
ich pierwotnych naukach tenże lib. 3. mowi. Eodem tempore Ianus patet, lani-
genas Radzenous docuit Phiscam, Astronomiam, Diuinationes, Ritus: & Ritualia
conscriptit, omniaq; literis mandauit. Eisdem verò nominibus & veneratione Diui-
na sunt prosequuti, quibus in Armenia Saga erant vsi. A Jawnno tedy test / że ten
Homex abo Gomer syn Japhetow Scythā był / ktory z pierwotnym Słos-
wieniskiem tezytiem naprzod z Armenicy do Syryey abo Aramey / a potym
stāmtad tu do Korony Polstieý / abo Scythyeý Krolewstieý przyszedł: żed /
y do Włoch tenże test nādstatle Sczerosłowieniski zānieś musiał. Czego y
same pomientone słowā / Veias, Vettula, Vlurdum, Ciochola, y Radzenui po-
twierdzają. Bo lubo te Herosus tak nie wiadomy Słowieniszczyny tak
barzo

barro papsował / iednakże z opisania ich łatwo się domyslić / iż Veias położyl miasto Mos / Veitula miasto Wieścula takoby tutajca się abo ruchoma / Vlurdū także miasto Wlurdom lubo z dzisieyszą Filardom takoby gruntowne budowanie / Ciochola miasto Co-okoła / takoby do kół obwiedziane (stadże Ustowa po dziśdzieli zamek do kół obwarowany Kóławicem zowie) y Rádzenui miasto Rodzeni to jest Dzieci tego.

Rzecz tedy pewna jest / iż ona Prisca lingua Latina Bergomensk Szczęsłowieyszyńska była / iaka tam Komor z dzisieyszej Kerony Polskiej / abo Scythyej Brolewszkiej zanosł. Ktora gdy we Włoszech za czasem w wielu słowach odmiennono / tak iż podobno różna już była iako teraz Czeszyszn od Polszyszny : te także dopiero Latinam abo łacnieyszą (to jest im do wymawiania) y Authorka onego łacnienia Latinum przeswał. y Potym gdy co dzieł obcinając pierwotny ięzyk (za co tytułu Taliani to jest wcinacze dostali) nuż litery odmiennając / y różnemi insemi sposobami / o których się niżej powie / już w polu różnych słow narobili : w ten czas był trzeci ich ięzyk podobny owemu niektórych / co gadaliac po polsku miesza łacinskie słowa / iako na przykład : Słyszalem piękny Dyskurs o Compositiey między Status. Stadże Bergomensis on takowy ięzyk / ani Polski ani Łacinski zowie Mixtam linguā; czyniac go czwartym z trzeciego. y Uosłatek skoro już wyszłkie pierwsze słowa / na kopyto swych ięzyków przerobili : dopiero w ten czas powstał czwarty ich ięzyk / Ktory Bergomensis trzeciem czyni; zowiec go linguam Romanam. W którym polerowanin ięzyka gdy gmin nie mogli z Skolnikami w ras nastawić / stad powstała różność Włoszyszny od Łaciny.

Równie tedy tymże sposobem Grecowie / Egipcyanie / y Ktory Polwie ię inśi na świecie / nie iednym słokiem ale po stopniach odmianny / ięzyki swoje w dzisieyszą doskonałość nie rychło przywiedli. Jako na przykład z płomienia nie zaraz wczyniono flamma / ale podobno pierwey płom / potym plama / nuż błamnia / aż na ostatek stało flamma : także y inśe słowa. Czego dość rzetelnie to samo potwierdza iż nie mieli xrazu (iako wzy Angelus Roccha in sua Bibliotheca Vaticana) ieno 16. liter / to jest. A B C D E F I L M N O P R S T V aż po tym nie rychło za czasem y nierazem H K Q X Y Z wynależono. A o literach F y V konsonansie tamże piśe / iż te dopiero Claudius Iesary wynależł : y dołda do tego / ię starsi Łacinnicy nie pisali fruges ale bruges, nie sama y fanum, ale bama y banum, nie Caesar ale Kaylar, nie Pyrrhus ale Parhus, y inśe tym podobne słowa. A po wynależeniu litery F, piśe iż iey tak barro używali / że nie pisano hordeum vcho, ale fordeum vcho, nie Octavianus ampliavit, ale Octafianus ampliavit, nie vulgus vixit, ale fulgus fixit, a przed tym bulgus bixit, także y inśe słowa. y Stad znąc że Cicero nowe piśm / także tulij Cafaria y inśych Ktorych Polwie starych Authorem w Ktorych wyborno Łacina widziemy / medroślowie tych świeższych ledwie nie naszych wieków przerobili : ponieważ w nich niemaż nic tak śmiesznych słow staroświeckich iakie bywały za ich wieków / y długo potym. Czego

Dość oczywiste potwierdza świeży na świecie Kalendar / Ktorego pierwszą y własną tego edicja niemal tak różna jest od dzisiejszych / iako oneczne planusowe tolutim badisa od dzisiejszego paulatim equita, y inże podobne stáros iacisiste słow.

Sposob dorachowania sie Athymonu / z ięzyka Słowienskiego. Rozdział 10.

Takowe tedy wyplynięte wszelkich ięzykow z naszego pierwotnego pokazawsy / iżwno jest iże wszystkich swiata rozmaite słow / musiady zniego wzięc iakifolwitek poczet. Żaczym kto sie chce ich prawdziwego Athymonu abo Wiedu-umionu lubo zrozumienia dorachowac / trzeba ieżakremiz nżad sposobami odpowac / iakiemis odpowane : niegdzie poczet słow odcinac / niegdzie też odmieniac / niegdzie średnie litery abo sylaby wyruciac / niegdzie przydawiac / niegdzie przesadzac / y roznieć inżemi sposobami : Ktore garbaze słow starych iwali z razu wygorami / a cżasem figurami iakoby Wyborami. Żakich iakło sie tu kilka polożyc za Reguly / przez Ktore sieć jest w tym Wywodzie słow odpowanych z aby każdy widział / że sie nie lekomyślnie w nim nie polożyło.

Reguly abo sposoby Ktoremi pierwotne słow pslowano.

1. Od wszystkich słow Ktore sie od A lub. E. poczynia / pierwotny poczet odcieto. Jako na przykład ex Gabris wczyniono Abros, ex Saccaron Accaron, ex Hades Ades, ex Nagona Agona, ex Matheas Atheas, ex Sarbis Arbis, ex Gaza Aza, ex Bauari Auari, ex Caulon Aulon &c. Także ex Belea wczyniono Alea, ex Hebudia Ebuda, ex Iechne Echne, ex Herebus Krehus, ex Refulani Etulani, ex Sergeiani Agestani &c. Ktore wszystkie słow y inżych takowych nie zli cyonarzecz / znayduia sie dwotakło pisane w historyczkich Dykcyonarzach / a mianowicie Stephani Caroli.

Toż wielom słowom (nie wszystkim jednak) wczyniono / Ktore sie y od inżych wokalifow poczynia. Jako ex Hierycho Iericho, ex Hieremias Ieremias, ex Hieroboam Ieroboam, ex Hyberia Iberia, ex Hyberus Iberus, ex Myarbas Iarbas ex Tyscopolis Ischapolis &c. Także ex Colchinium Olchinium, ex Corope Oropo &c.

2. Niegdzie też y tak inż obcięte słow z consonantow / znoma doopcinawano / y zostawionych wokalifow. Jako ex Acantium wczyniono Cantium, ex Alaconia Laconia, ex Adamastor Damastor, ex Apulia Pulia &c.

3. Nie Ktorem zaś słowom razem ciele sylaby wcieto / iako ex Illyberia wczynios

czyniono Liberia, ex Illyberis Liberis, ex Iobachus Bacchus, ex Palatij Latij &c.

4. Niemal we wszystkich pierwŝych sylabach miasto naszego O. Flad dziono A. jeby ieno cymkolwiek rozne byly słowa nowe od pierwotnych: iako morze mare, sol sal, nos nasus, Fomin eaminus, Poganin Paganus, owies Avena &c.

5. Nie miast nowe tezyli odmian liter iako my Fladli dwoie a miasto naszego A. iakie mamy w slowiech / bal / dal / mial zc. Takze dwoie e miasto naszego B. iakie mamy w slowiech / grzech biegl legl zc. Czego stad sie dochodzi / ie takowe a lubo e odmieniony na pomienione A lubo B alie wnetze tak sie rozumie / iako ie pospolicie mykladza. Jako na przyklad Baal cyrtiac Bal / alie sie rozumie straszny; iakiem on bydz musial / pontes wasz wszystkie Arya przesza przysiegala. Dla tegoz to imie wykladza / dominas vel subiciens aut possidens: a Grekowie Baala Marszem bydz rozumie. Takze Beelphégor, cyrtiac Bel-phégor / alie wnet sie obiadnia / czemu to slowo Bel, verustum abo defluentem wykladza / to test i dawno niegdy bel.

6. Dla teyze przyczyny miasto naszego O. iakie mamy w slowiech tor, gdr, pŝol zc. Fladli au: iako miasto oro, ioro, Plotus &c. taurus aurum Plantus &c.

7. Rownie takze y o konsonantach wazyć potrzeba / i miasto naszego I. niemal zawsze Fladli dwoie II. Jako Wat Vallis Golec Gallus, Bat abo Bel Bellus &c.

8. Takze miasto naszego / s. Flada / sc. Jako Tydowŝcie sin sein, res rek, Siuh Scyih, Mathusalach Mathusialach &c.

9. Nuz iawno test / ie Lacinnicy abo Wloszy wŝelkie Ch takze C. przed A. O. V. cyrtiac za K. siela przez to slowo niepotetych czynili: iako capio, captivitas, caputiu &c. Etote cyrtiac przez C. iako ie napisano / iawno test i capio y captivitas sa nasze capam y zacapienie / a caputium brat czapczyn.

10. Toz rozumieć y o literach G y T z ktorych tamto przed E. i. cyrtia zdz, a te przed temiz wokalizantza C.

11. Wazyć tej potrzeba / i Grekowie nie macteliter B. ani C. nie cyrtali Barbarus ale Wdrwarus / nie Basilica ale Vajyliska. zc. a miasto. C. pospolicie pisali K.

Zydz takze na wielu miejscach B. miasto W. y wszalem W. miasto B. cyrtia.

12. Nuz Th Grekowie niegdy Fladli za T. co sie wymawia niemal iakoby wnim j. bylo: iako w slowie Athen miasto vtenie abo vtenie / i tam skola pospolita bela: Niegdy za takowej D. Zrodze Lacinnicy Greckie Theos pisa Deus, y takze tym podobne. C: sem tej y za proste D: iako w slowie Athymon miasto Wied-union. Lacinnicy za s byle czem tem roznic / D. cressa w Th odmienia: iako Dronos Thronus / Geda Getha: Zrodze slawne sa wpos etow Gethya plectra Zc: sem tej y w proste T. iako powiedac Poeta.

13. To tej wazyć potrzeba / ie Zydz niemnia pewnych iako my Wokas ligow / ale ie w jednym tylko Aleph punktami roznaczone / rownie iako my /

my / á , a / od gólego A. Zaczynam Ethymonuiac słowa / nie trzeba sie wiele
 śadzić na ich Wofalifach / ale tylko na samych prawie Konsonantach.

Często też H. nie potrzebnie przydaje: iako Hieruzalem miasto Jeruzalem.

14. Niej trzeba samsey na to pamiętać / iż przed Claudinem (iako się
 w 9. Rozdz. pokazało) nie było liter F. y V. Konsonansa. Zaczynam Ethymos
 nuiać słowa / tak ie trzeba czytać iako na on czas pisano y czytano / gdy
 niemi co było przezwano.

15. To też wiażyć potrzeba iż litere X. Fladłt miasto nążego / gz. ábo kz.
 tak iż tedno test Zściad; ábo z Laciński Kied; / także Euxinus ábo Eugzinus
 miasto Wgiony. 1. Często też Laciunicy Flade S. miasto X. iako Exquinius
 ábo Esquinius, Alexia ábo Alefia &c.

16. Równie także y olitere Y. wiażyć potrzeba że ia Grekowie często Flad
 dli miasto E. iako Breges Briges ábo Phryges, Chrestus Chrylus / Edessa Edyssa,
 Tymbrium Timbrium &c. 1. Starsi zaś Laciunicy miasto Y. Fladli V. iako
 Pyrrhus Pyrrhus, Tylcus Tufcus, Tyllageta Tullageta, Thyria Thuria &c.

17. Także literze Z. wiażyć potrzeba że sie często znayduie / miasto nies
 go H. á cząsem y G. iako Agonas / ábo Azonaxy Abraham, miasto Obregon :
 Stadze go wyfladaia Patre circuncionis, ábo multitudinis to test circuncitae.

18. Wiele też rojnt garbárze pierwotnego teyżá grzeżyli y powinowa
 twem ábo podobieństwem liter iakie sa między H; á Ch, także Ch. á G. także
 G. á K. także B. á P. także F. á W. także M. á N. także P. á Ph. także W. á B. y
 tym podobnych.

Zi na ostatek nie rozumieiac słow poprowdanych / ábo nie mogac poieć
 od nążyńcow wymowionych / óleć Fladli ktoreśkolwiek litery / á cząsem y
 syllaby insey á insey. Iako ná przykład mamy w pomienionym Dyckyonas
 rzu Historykiem Stephani Caroli, za tedno w rojnych Authórach Adiabare
 Aiabane, Adobanus Danubius, Adnas Abdus, Aeani Aquani Equi Equiculi, E
 dessa Edissa Edyssa Aega, Agabro Bebro, Sarmata Syrmata Sauromata, Henno
 ma Hennomia, Poltiobria Polumbria, Abganis Agabanis, Agrae Aerae, Agragas
 Aragas, Roxolani Traxolani (sub tit: Alani) Brytania Prydania (sub tit: Albion) Bre
 ges Bryges Brygantes Phryges, Bryses Chryses, Brusa Prusa, Cabrus Caprus Calabrus,
 Claudius Clausus, Caralitani Calaritani, y kilka tróćny słow insey: ktore sie
 za cząsem w osobne kupy zbiora / ná pokazanie wiecy tych Regul niepráwo
 ści.

Jako takowe Reguly / y ná co sa potrzebne

Rozdział II.

Obacz tedy wiażny Czytelniku / że ia Ethymonuiac słowa / nie ktora
 chęci litere ábo syllabe Flade á insey / ale przez pewne Reguly z wielka praca
 zebrane / te ktorey potrzeba wyciąga / ábo do sensu pisina S. lubo Historyce
 kiego / ábo przyrodzenia takiego słowa. Iako ná przykład / nie dość ma
 tacz po

iac z pospolitego wykladu slowa Olanna, ieby sie miało rozumieć Salua nos Do-
mine (a to bla tego iż niemaż wnim konstrukcyey z następniacemi słowami
filio David) a chcec wiedzieć coby to są słowo było : Naprzod wważyć potrze-
ba / że to filio David wydawa Osanne iż ma bydź nie co iemu należącego. Wie-
dzac tedy że to panna Chrystusowi śpiewano belo / Ktoremu iako prawdziwe-
mu Bogu należy Bosta chwala : a wważać że Illyrikowie Nabożeństwo
Bożeństwem zowią : iacno sie domyslić / że to słowo Olanna iest zepsowane
(przez pierwszą Regule) Bojanna albo Bojenna / to iest latia filio David.

Także Alleluia, iż ie wykładają Laudate Dominum, iacno sie dorachować
(przez 1. Reg. o posazku / a 7. odwoynu 11) je to iest Chwale-luia / to iest
laudem funditat. sc. certus fidelium. ¶ Tuz Abram, wważać iż był od Boga
obraný y dla tego z Haran wynabiany : iżwio iest / że to słowo Wyys-
domiono z ną siego Obrany; a to przez 4. y 18. Reguly. A iż potym / w ten
czas bel nazywany Abraham gdy mu sie Pan Bog rozkazał obrzezać : stad oczy-
wista rzecz iest / że to słowo uiegdý belo Obrezan / z Ktorego Żydzi nie mając
pewnych wośalifow wzywili (przez 4. 16. y 18. Reguly) Abraham. Stad że
go wykładają Patrem multitudinis, przeto iż wiele Narodow przyszło od Ży-
dom obrzezanie. ¶ Także Absalon że go wykładają (per antiphrasim to iest os-
pacznie) Patria pax; wważać iż Etylmon w opaczności bydź nie może / a
chcac wiedzieć / coby to są słowo belo : naprzod wważyć potrzeba / iż ledwie
kiedy miał świat podobnego iemu Salena przeciwko własnemu Oycu / bo-
tawne sa tego wojny przeciw Dawidowi : a potym że go on sąbitego tak
bardzo przecie żalował / aż mowil. Fili mi, quis mihi tribuat vt ego moriar
pro te. A tak wnet sie pożdziue przez 4. Regule / że to iest albo Obfalon / i-
akoby nader Falony / albo Objalon miasto obżalowany. ¶ Tuz Ceres ponie-
waż iaz są Boginia zboż mąia / wważać iż Boginie trzeba czcić / a żyto zo-
wie reż / iacno sie domyslić / że to słowo Ceres, iest okrzestane czeze reż.
Także Bacchus / ponieważ go są Boga trunkow mąia / a ną decze málua /
gotowa rzecz / iż to słowo iest zepsowane Reżkoś. ¶ Rownie co by-
sz słowo belo Alaonia lubo Laonia (bo ia dwotako piśa) iacno sie dorach-
wać / naprzod pierwszą syllabe przez 4. Reg. odpowawşy ną Olaonia, a
potym przez 1. Reg ną Palonia; ponieważ w Pelazgij bela / gdzie także
z miast Polakontey wzywno Laonia / iako y we Młosech / Polacium a
bo z Lacińsk Palatium są czasem okrzestano Latium. Stad że po dżiśdżień Il-
lyrikowie / rownie iako y nas Młochy Lachmizowia. ¶ Tuz nix iawno iest
per 15. Reg : że go wyrobiono z ną siego śniegu; naprzod / e. wyrzuciwszy / a
potym / a ną koniec przesadzivşy / aby belo nigs albo z Lacińsk nix. ¶ Tak
że Cupido iż chciwość znaczy / iawno iest / że to słowo (przez przesadzenie syl-
laby do) wzywno; ną siego do kupy; iakoby chciwe zgromadzanie albo sa-
czenie. ¶ Tuz liter / wiedzac że mowienie rzecz zowią (iako pła-
rzec miał do ludu) iacno dośc że ia wylantono z tych słow lita rzecz iakoby
falsus sermo. ¶ Także Syllaba sika aby to iest obiechda w kupie. Calamus. E-
lana //

le ma albo musi / to jest papier albo na czym pisać. Papyrus pod pióro / bo go pod nie podkładają. Author dat-tor / iż drogę do czego przeterował : y także wszystkich innych słów / co ich ieno jest na świecie w Którymkolwiek języku / łączno się z ich przyrodzenia / albo opisania lubo w Biblii lubo w Ksiągach dotychczas przez pospolite Reguły / tak o pierwotnego naszego języka Słownictwa wypłynęły.

Zetanie wykładania słów odpsowanych / nie są przez ciw pospolitym Doktorom Świątym Rozdział 12.

Jako tedy jest / że słowa które wjażny Czytelniku znaydziesz w tym Wywodzie odpsowane / lubo z Polski nazwane; tak Paradisus Poradzies / Monarchia Mieszczość / Aristocrata Parzystokraszenie / Seth Scyth (albo raczej Szyt) Enos albo Anos Panoś / Malaleel Mola-lét / Mathusale albo Mathusalech / Matu-schalech / Tanais Toniec / Hercules Hirculec / y inne tym podobne / nie więcej nie są różne od Adam Jadam / Eua Jewa / Andreas Jedrzej zc. i. to nie je tamte nie są nam tak jako te w zwyczajn: dla tegoż nie wjażnym być wne się zdają.

Niechże tedy żaden nie mówi że to są szere słów poprowadzenia gwołi wykładania ich poswemu / przeciwno pospolitemu Doktorom Świątym wykładają. Bo inśa rzecz jest słowo takie swawolnie poprowadzić a inśa zepsowane zdowodem odpsować / aby się to co niegdy rozumiało. A co się tćnie aby odpsowanych wyklady miały być; przeciwno Doktorom Świątym / wjaż prośe mądry Czytelniku / że tak inśa rzecz jest pokazywać / o takim obrazie iż tego albo owego Świątego jest / od pokazowania takim go farbami albo z takiego drzewa wyrobiono / y ; Ktorego lasu ono drzewo wyrabiono : tak inśa rzecz jest / wykładając Doktorami Świątymi słowa Żydowskie albo Greckie / tak tak je Żydzi albo Grecowie rozumieją / a inśa nie przecząc temu pokazywać / żed się wzięły o Żydów albo Greków takowe słowa : y co brzmię w uszach pierwotnego języka Narodom Słownictw. Wczym jedna się krzywdzi ani Biblii / ani Doktorom Świątym nie czyni. Bo jeżeli się godzi w bliższe słowa Chaldeom y Arabom / yndziej pisać y poswemu wykładając / jeżeli je Żydzi pisać y wykładają : czemuż prośe nie ma się toż godzić y nam Słowom? A tym więcej jesmy zdawże byli y są przy tym prawie : tak się widzi w zwyczajniejszych słowach Adam Jadam / Eua Jewa / Ioannes Jan Andreas Jedrzej / y wielu podobnych / które inaczey aniżeli Żydzi albo Biblia / piszemy y czytamy. Co jeżeli się godzi w zwyczajniejszych słowach : czemuż nie w takich niezwykłych?

Nieby iáwno belo / takó roznie Chaldeowie y Arabowie słowa Biblii
ne piše y wykladá / niech beda te kílka ná przykład.

Tęci kómi kómi piše y wykladá :	Lácińskie	Cháldeyskie	Arábskie	Słowienkie
	Adam	Obom.	Adamo	Jadam.
	Homo vel terrenus aut terra rubra, v wssystich.			Hercs Dei promissor
	Abel	Hobel	Habil	Vbel.
	Luctus vel vanitas, v wssystich.			Defuit.
	Seth	Sith	Scir.	Sczyt.
	Posiuts	Fundamentum,		Frontispicium.
Tęci kómi kómi piše y wykladá :	Enos	Anus	Anos.	Pánoš. (s. Sethi)
	Homo vel vir.	Nomen Domini vel dulcedo.		Dominatoris filius
	Malaleel	Mahlalail	Mahlolail.	Molá-lel.
	Laudans Deum	Laus eterna.		Tineam fudit.
	Mathusale	Matušálách	Matušcialach.	Matu-ściálach.
	Mortem misit	Nuntius mortis	Mittens mortem.	Turbamti excisor

Dla rozerniania tedy czyby wyklad beł własniey : Naprzód o Jadamie
nie wiażąc potrzeba / iż między iasemi imionami Bożemi / test tej jedno
iśtności Bóstley Jā abo jaus iakoby Egi, ktorem sie nāzwal mowiac Ego. 3.
Ego sum qui sum. Stadie Jadam własnie wyklada sie Egi dabo, iakoby dżie
dżie obternie Boga ktory sie nāzwal Ja testem ktory jestem : to jest nie odko
go iniego iśtność mātacy / teno sam odśiebie. Ktorego wykladu potwier
dza ono Dawidowe psal. 8. Omnia subieci si sub pedibus eius. Iż tednā daleko
wieksze rzeczy miał mieć od Boga niżeli wziął / to test Niebo do ktorego czo
wieł stworzony / dla tego nie nāzwal go Bog Jadal / ale in futuro Jadam / iā
Eby Dei dabo / ktory sie rowie jaus abo Egi. ¶ Vbelā wyklad iáwny jest bez
wymodu / bo wiemy że Vbel gby go Baim zābil. ¶ Sczyt iāś coby belo
niōmā nie tājno ; przyczyna tednā dānia mu tego imienia belā / iż odniego
wystawionego nā czoło Jadamowe pānowanie w Raiu poczte Sczythickiem
zwano / y potomki tego iāś nāzaczęsse nā świecie Synami Bożemi ¶ Pā
nošā tāk je wyklad / sam śiebie iáwny jest / iż był Synem Sczytā pierwsze
go po Jadamie pānā swiātā / y Successorem tego. ¶ Molalel dla tego
tāk beł rzezony / że pierwszy nā świecie Baintāny podobil / ktory iāś moł
wssytek Narod Indyjsi psowali. Ża co iż nieśmiertelny chwaly nābeł / stad
je to imie Laus eterna wykladaia. ¶ Mathušciálach iāś / stad beł tāk prze
zwany że Baintāny wysięł / ktory y przed potopem długiemy wojnami
św iāś

świat maćili / stądiego wykładate / Mittens mortem, abo Apostolus mortis. Ztórych wśystkich wykładów istotnawłasność w samym sie Wywodzie śeś kry obaczy.

Pokazawśy różność v różnych między pomienionemi słowami / równie także / nie badzieli w łogu chętało / że Magoga y Goga synow Japhetowych sowa po naszymu Łachem y Polachem / choć tego dość grantowne przycyśny pokazuje : niech prosze wspomni na takaj różność słow zwyczajnięśśych Adalbertus od Woyciecha / Bonaventura od Dobrogośta / Deodatus od Bogdana / Felix od Sześnego / Bonifacius od Dobrodziela / Chrisostomus od Storożstego / Benedictus od Dobrosłowa / Sylverius od Łasomila / Hieronymus od Jarośa / Laurentius od Wawrzyńca / Petronilla od Piotruśe / Pudentiana od Wsłydońki / y inśych tym podobnych. Ktore w vsach naszym tak właśnie nie maia nic Łacniśkie z Polskiem / iako y Żydowski Magog z Łachem abo Gog z Polachem : Rowśem kiedybyśmy tak nie rozumieli Łaciny iako Żydowizny nie rozumiemy / zaiste nie równieby trudney pokazać / że to ieden bel / Adalbertus y Woyciech / Felix y Sześny / Hieronimus y Jaroś / Laurentius y Wawrzyńec / także y deudzy z pomienionych : a niżej Magog y Łach / abo Gog y Polach. Ktorem tego tylko nie dostawa / że ich nie mamy w zwyczaj iu iako tamtych. Jedną je łączney sie ich niż tamtych dorachować : bo wwas żywśy / że Scythiam Regiam wśisy historycy w Koronie Polskiej pokazuje : Aż to że Scythy Żydzi Magogami (patrz w Kalendarie pod słowem Magog) a Słowacy Łachami sowa : oczywista rzecz test / że to ieden musiał bydy v różnych Magog y Łach / iako Adalbertus a Woyciech / abo pomum a iabłko. A ponieważ Polach przodek nasz tak zawnę po polu chodzi z Łachem / iako w piśmie S. wśedy Gog z Magogiem (ktorem nasz Narod nieś gdy śpiewywał Lelum Polelum) tedy za tem idzie : że iako Żydowski Magog test našem Łachem / tak teży ich Gog našem Polachem / abo Polakiem : co sie dostatekny tym Wymodem pokazuje. Stądje iada Żydzie Szlachęćch sowie Goy / a Chłopaż uziyć.

Tak tedy tych iakoy inśych słow (dorachowawśy sie iakie niegdy bely) że wzywam za trzeci Instrument abo miterya Istoryey moiey / nie dziwuyś sie wważny Czytelniku : ponieważ iako wiđisz y w nich samych dobrze z rozumianych / byśy oczywista prawda niemal wśystkiego iako sie co działo.

W przybudowaniu na pomienionych trzech Fundamentach Istoryey. Rozdział ostatni.

Ża ostatek y to wważyc potrzeba / iż nie równie wielkśy test dowod cześ gołowiek / pokazem spewnych rzeczy / praśa dowcipu wyćśnionym : iako przez miarkowanie czasow / abo tedneyś rzeczy różnych imion dorachowanie / y inśem i

y insemi sposobami / ocy ludzkie otwierajacemi : a nizeli golemi słowami
 Eorego Authora o bayki podeyranego. Jako naprzykład / że Baal Eore-
 ma Ninus y Semiramis balwan byli na uciekłość wyświłli / nie kto inſzy był
 teno Tanaus primus Rex Scythia Regia abo Korony Polſkiej : Leczno pręſe do-
 wcipu wyciſnać / z ſłow Genebrarda / wielkiego Chreſciāńskiego Hiſtory-
 ka mowiącego lib. 1. Vexores Rex Egypti qui Scythas vsque ad Pontum (vt Tro-
 gus docet) pepulit , & Tanaus Rex Scythia qui Vexorem vſq; in Egyptum repulit ,
 ante Ninum fuerunt. Teżelić abowiem przed Ninem żadnego inſzego nie ba-
 ło przestradchu ſwiātā / procz tego Tanausa / tedyć niſzego inſzego procz nie-
 go / nie moiono Baalem na on czas przewād. ¶ Takſe to / że tego Tanaus-
 ja (doptero potym w Europie tak nāzwānego) przed tym w Azey Polegiem
 lubożā cāsem Polāchem / āz nāostreſ Polaktem zwano / od Polegnięcia po
 Lachu abo Lachu (Eorego Żydzi Nlagogiem zowia) nā Stolicy ſwiātā :
 Stad lācno wyciſnać / że ſtārożytnie miāsto Polemniacum nād Pontem , nā
 tym mieyscu Ptolom. pokāznie / ſkad Tanaus wypadł nā Weroresā. ¶ Aż to
 że ten Polach rzeczony Baal y Tanaus / mniāl bydy nie deſkirpe Japhet iāko
 Fasciculus temporam vczy / ale właſny ā nāzacnięſy ſyn tego / ſam czas pokā-
 znie poniewāż był ieſſe przed Ninem. ¶ A to zāś / że go Jozeſph Antiqui-
 tatum Nlogiem ā drudy Żydzi Gogiem zowia : stad lācno wyciſnać / iż ten-
 ſe lib. 1. nā tymże mieyscu pokāznie Nloga Miāsto ſtārożytnie gōſie Ptolom.
 Polemniacum : A piſe iż belo Nloga ſynā Japhetowego. Tym ſposobem y
 wiele inſzych rzeczy nād Sloſce iāſnięſzych / lācno wyciſnać pręſe dowcipu
 y pewnych fundamentow / iāk wino z iāgod.

Nie pytaſz ſie wiecey wiażny Cytelniku / ſkadem wiaſł y biore to co
 piſe (choć ledwie kiedy od Ego zdiſcięſzych pomysłone) oba-
 czywſy przez te Perſpektywę / nā iākich fundamentach
 ſtoie. Ale tak proſe bādź wdzięczen prace moſey /
 iākoć przynależy. A tak to chętnie czytaſ / iāko
 ia tobie wprzeymie żyć / vt bene
 diſque valeas.

Nástepstwo Pánow Swiata.

*Sámoprawdźiwych Augustow ábo Gogusow. T Niezwycięzonych,
Przez Których sie wieli / ten Wywod prowadzi.*

I. Adam / w Raiu od Boga postanowiony pánował lat 234. áž wnuka obaczył / z tego syna Ktoremu Pánstwo miał wola spuścić / áby mu posmutować nie přeszkadzało	Od stworzenia
II. Scyth ábo Seth syn tego / nástąpiwszy Roku 234. áž wnuka swego 105. Pánował lat 140. áž przytádem Oycowstiem táž je wnuka z nástepce swego obaczył.	235.
III. Pánoš ábo Enos, syn tego nástąpiwszy Roku 140. áž wnuka swego 160. Pánował lat 100.	395.
IV. Pánoš ábo Anach, wnuť tego / názwany Molaleť ábo Malaleť / nástąpiwszy Roku 160. áž wnuka swego 101. Pánował lat 404.	496.
V. Metu-šćialoch ábo Mathusale práwnuť tego / nástąpiwszy po nim Roku 101. áž wnuka swego 214. Pánował lat 750. áž do potopu / Który sie počel.	901.
1657. Od potopu.
VI. Zaphet / Prápráwnuť tego / názwany Iuppiter nástąpiwszy (po tedenástu lat Interregni) Roku 214. áž wnuka swego 112. Pánował w Assy lat 337. nim odszedl do Aphryti.	1669. 12.
VII. Lach Prileas syn tego po Zydowstá Mlagog / legšy náptierwotney Stolicy Swiata. áž wnuka swego 342. Pánował lat circiter. 10.	2007. 351.
VIII. Polach Prileas, brát tego Ktorego Zebzi Gogiem zowie / przed tym Olan ábo Alanus, á potym Baál, Tanauš, Hercules, y Iouis Kzeczony: nástąpiwszy Roku 342. áž wnuka swego 348. Pánował lat circiter. 45. Přyszedl do Europy Roku 2025. 369.	2018. 362.
Obziť Scythickie Krolestwo (Ktore przed tym od počátku w Assy bylo) vřládnouil od niego Polstiem / á od wladni Carmackiem názwane. Vřplouábiť wntem třech synow / Scyćca / Gogádersch / y Gieloná : z Ktorego liniey byť. Jan Gielon / ábo Jagiolo.	2025. 369.
IX. Scyćlec ábo Scytes, od Ktorego Scythické Krolestwo zowie sie Scyććionstiem ábo Scytharum Regionum. z Tého dzieľa vřládstve ábo Successory / áž do Kážděš : y Ktorego wladni WŁADYSLAWA ZYGMONTA počaje Ziněthorowé Speculú Illicum, bedzieli ná mótáti nářláď / iáť tego potřeba.	

W Y W O D H I S T O R Y C K I Jedynowłasnego Państwa Świata

N obaczenie w roku nadzaczynsiego Narodu
Polskiego / y w ich Koronie prawdziwego na-
stępstwa / w pierwotnym Jadamowym Pa-
nowaniu świata: uważyc potrzeba / gdzie sie /
iako / á iakie poczęło : y w kim / kedy / á iako ciągnę-
ło / pory aż sie dzisieyszy Koronie Polskiej za łaską Bożą
dostało. Co obaczymy / krete sie cokolwiek pewnie-
go y o przeszley fortunie iego pokaze.

Co w tey mi-
teryey wpa-
jąc.

CZESC PIERWSZA

O Zaczności pierwotnego Scythyckiego Pa-
ństwa przed Potopem, y różności Scythow Pa-
nochow (ieszcze na on czas) od gminnych.

I Adamowe Panowanie świata / w Raju wlabza od
Boga wzięta poczęcie / zrazu to jest przed grzechem szcze-
ra Poródzień była / ktora nowsze ięzyki Arystokracya zo-
wiaz; przeto iż w Poródzieży jedynaka wszyscy wolność
mowienia mieć parzystokracya. Spólnie abowiem do
Jadama y Jery rzekł Pan Bog. Gen. 1. Rościec y mnoż-
cie się, á napełniajcie ziemię, y podbiiajcie ją: á pá-
nujcie

Poczęcie w
Raju panno-
wanie Aristo-
kracya było.

O Bogu po-
wierzono y
wpogacone.

Wsemu rze-
czom przed
grzechem.

Samym Ja-
daniowi Je-
wa poruczo-
ne.

Aby trwało

nuyćie rybom morzkim, ptástwu niebá, y wszem rze-
czom co się rucháia ná ziemi. Ktoremi słowámi Pan
Bóg wszechmogacy / naprzód przyrodzona pierwszych
rodziców zwierchność nád wszytkim przyszłym potom-
stwem ich / potwierdził y vgruntował mówiac: Rosć-
ćie y mnożćie się, á nápełniaćie ziemię, y podbitay-
ćie iá. A potym tak im samym / iáko y potomstwu ich/
dał w spólna moc y używánie / wszelká iná procz czło-
wieká żywiciá rzecz/przydáiáć: Pánuyćie rybom morz-
kim, y ptástwu niebá, to jest latájącemu po powietrzu/
y wszem rzeczom co się ruszáia ná ziemi. Z tadże
mowi Scot. lib. 4. distinct: 15. quæst: 2. Lege natura vel di-
uina, non sunt rerum distincta dominia, pro statu innocentie
immo tunc omnia sunt communia. Prawem przyrodzonym
abo Boskiem, nie są rozdzielone Pánstwa rzeczy, dla sta-
nu niewinności, y wszem w nim wszytko miało być
spólne wszytkich, iáko mamy y Decret: distin: 8. ca-
pite 1. Záczyngdyby był pierworebny grzech nie nástał
pił/tedy wszelki człowiek iednakie by práwo miał był nád
wszelką procz ludźi żywiciá rzecz / póki by iey sobie kto-
ry z nich był ná swoy obecny pożytek / ábo posługe nie
odłaczył. Bo w onym zgodliwym niewinności stanie/
żaden by sobie był nie przyswłaszczał/ ale tylko czasu po-
trzeby / czego chciał iáć swego záżył: á póki by czego był
ieden záżywał / potyby się tego drugi był nie wykáł. Ale
zwierchność nád ludźmi / przy samych by tylko pier-
wszych rodzicach zostáwała bylá: á po ich śmierci (ile roz-
zum pokazuje) podobno tákże w męzyczynie y białeygło-
wie/ ná których byłowiek oni byli tákowe práwo swoje od
Boga wziete/ wáli: á ták tákże ná drugih: y ták záwsze
ná potym. Bo władza ona od Boga postanowiona/ ták-
że trwa

że musiała mieć nasienie następstwa / iako y wszelka insha rzecz od niego stworzona nasienie plodu / według onych słow. *Iob 36. Deus Reges in folio collocat in perpetuum*, to jest *BOG Krole na Maieście postranawia na wieki*. Prawda jest / iż takowa zwierzchność w onym zgodliwym stanie / żadnych holdow / robot / y ciężarow / nie wyciągalsaby była po inshych ludziach / iednakże miałaby była wzgląd swoy / y władza nad nápełnioną ziemią / według pomienionych słow: *Nápełniajcie ziemię, y podbiiaycie ją*. Nie pomálu potwierdzają nazwánta Krolow po Łacinnie *Rex*, po Włosku *Re*, po Hiszpáńsku *Rei*, po Fráncusku *Roy*, a Raynik po Stáropolsku ábo Słowienisku: że sie pierwotne Krolestwo świata w Ráju poczęło.

Po grzechu zaś pierworodnym ona Poradziez Jádámá y Jeroy obrociła sie w Mien-árość ábo Monarchię / to jest że tenen był miány árcy nad wszytkimi: gdy Pan Bog między inshymi troskami náznáczonymi Jerwie / obdát ley władza pánowánta / mówiac *Gen. 3. Pod mężowá moca będziesz, á on będzie panował nad tobá*. Bo temi słowy do Jeroy: *A on będzie panował nad tobá Pan Bog władza Jádámowe nad nią / y wszytkim przyszłym ley potomstwem potwierdził: aby nikt nie mógł rozumieć / że pánowanie Jádámowe rownie też także przez grzech wstáło; iako y ono pospolite wszytkiego potomstwa tego / ná wszelkich rzeczy intente w pospoli- rości; Nie tylko tedy moc pánowánta ludzom / ale też y ona pospolita wšem inshym rzeczom / y używanie ich po grzechu pierworodnym / przy sámym tylko Jádámie pier- wszym Rayniku / ábo porzadnym Pánie świata zostáły. I także Augustyn S. *vezy super 2. Ioan.* że prawem iuż ludzkim á nie Boskim od Krolow wziętym mamy,*

co ma-

w ich pokole
niu.

Po wygná-
niu z Ráju
Aristokrás-
cya w Mo-
narchia sie
obrociła.

Z dekrétu
Bojego.

Ná własność
wszech rzeczy
przy zwierz-
wności so-
stała.

co mamy. y tãżmże niżej mowit: *Per iura Regia possidentur possessiones*, co iest / Prawem Raynikow (ktorych dziś Krolami zowiemy) maia sie mienia. Jawnò tedy iest / iż ono pierwotne prawo Boże spólnego wszytkich wsem rzeczom pãnowania wrãcił narod ludzki przez grzech pierwszorzodny / tak iż teraz w rękach zwierzchności zostawa.

Która rozna
jest pod ię-
nym nazy-
wym pã-
nem.

Tãżas rozna iest / według onych słow Eccl: 5. *Excelsior est alius*. & *super hos quoque eminentiores sunt alii*, & *insuper universa terra Rex imperat servienti*. Nad wyszszego mowit / drugi iest ieszcze wyszy, y nad temi znaczniejszy sa drudzy, aż naostatek wszytkiey ziemie Krol rozkazuie iey służacey. co iest / wyszy nad słachte Krolowie / nad tych zaś Cesarzowie / a nad Cesarze ieden Pan wszytkiey ziemie Successor Jádámow. & Który luboby go kto nie chciał znać za takiego / przecie iednak przez to prawda swego nie trãci / rownie iako Papież Duchownego na wszytek świat / choć go wiele Pogan / Kacerzow / y Odszczepienicow niechca znać za takiego. & Znowu zaś między tych tak rozna zwierzchnościã iedna iest od Boga wzięta / iako w Jádámie była / y musi byđz w ięgo prawnych Successorach abo Nastepecach / według po-

Bo władzy
Jádámowey
musi byđz
Successor
wie.

mientionych słow Iob. 26. *Deus Reges in Solio collocat, in perpetuum*. co iest / Bog Rayniki na Maiestaćie posadza na wieki. Rayniki mowie nie Krole / bo Krolowie abo Káaralowie / Sedziami tylko niegdy bywali / ob Raynikow nad Kradinami na Karanie y czynienie sprawiedliwości postanowionemi. Druga zaś zwierzchność iest Krolowa bo Sedziow / nie władza Boża / ale abo własnã siã / abo za zezwoleniem sie poddanych / postanowiona do czasu: o takich mamy słowa Boże Ozeã 3. *Ipsi regnauerunt & non ex me, Principes extiterunt & non cognoui*. Oni mowit krolowali

Którym nie
posługuych.

Bog nie zna
za Krole.

lowali, a nie ziemie, Panem byli, a iam nie znał. to jest ich za takich. Takowa tedy zwierzchność / teźeli własna siła powstała / tedy sie tyraniſtwem zowie: przeto / że ci tacy rany zadawali / słała stanoſząc Krolstwa swoje: na które nie miała żadnego prawa. Nieżeli jest z ochwały poddanych / tedy względem ich słusna jest / lubo to względem prawa Jadamowego (władza Boża ustanowionej) nie słusna: teźeli od Successora Jadamowego nie ma potwierdzenia / y nie przyznawa w nim nawyżſzey zwierzchności / iako niegdy przyznawano: y znouu powinno będzie przyznawać / kiedy tego czas od Boga przyrzany / według Dantela S. przydzie. To jest / że ieno 2. głowy świata nawyżſze beda: Papież / a Pan świecki wszystkiej ziemie: pod którym także beda / iako niegdy bywali Czarowie / pod Czarami Raynicy / a pod Raynikami Krolowie albo Karalowie y Książęta z infemii Pany doczesnemi.

Gdy tedy po grzechu pierworodnym / zupełna władza świata w samym tylko Jadamie została / takowa ona Władczość lubo Monarchia tego / trwała aż do tego czasu / kiedy spuścił synowi swemu na imie Sethowi / Pánowanie świata; iako sie niżej pokáže. W ten czas abowiem / iż sam Jadam będąc Panem onego / nie tylko Prawem Bożym / ale też y przyrodzonym / iako Ociec wszystkiego narodu ludzkiego / niemógł na Sethá wlać onego Prawa przyrodzonego / bo go nie mogli Dziećmi drugich synów swoich (których procz Kaina / Abła / y tego Sethá / miał 29. y tylſz też / to jest 32. Corek / według Comest. in 3. cap. Gen.) także ani potomstwo ich uczynić: dla tegoż aby Seth następca tego / miał był zupełna wszystkie moc Jadamowe / nie dość było postanowić go na swém miejscu / przez wlanie nań prawa Bożego / ale też nad to dla iakie-

go rozpr

abo z cypier
go ochwału
Krolowie.

Atorzy wſy
ſcy kiedykolwiek
wieł beda
muſieliżnaci
jednego Pa
na ziemie.

po Jadamie
nastąpiła Ar
ystokracya
czy Monarchia.

w Sećle ſucc
eſſorze tego.

iąka po dziś
dziej w pol-
skie mamy.

go rozewadnia potrzeba było zezwolenia drugich synow
Jadámowych/ ná posłuszeństwo temu. Przez ktore spol-
ne porozumienie/ nastąpił trzeci stan w Pánowaniu świá-
tá/ z pierwšych dwu zmieszány / to jest Porádzienka Mien-
arcoe / lubo *Aristocratica Monarchia*, iáka po dziśdziej
w Polsce mamy: iż ieden Pan ma hárc y gore nád wszy-
tkimi / ale to nie ináczey / ieno przez spolná wszytkich Po-
radziez ábo Aristokracya.

Która sie Scy
tycka Porá-
dzienka zowie

Bo niedosko-
nałość liter.

Tak tedy vgruntowane panowanie świáta/ ob tego
czasu / záwsze dwote przezwiśka miało / to jest od spolney
rády Poradziez ábo *Paradisus* (iáko sie niżej pókaže) á od
Sethá syná y nastapce Jadámowego/ Scythyckie ábo rá-
czy Scythyckie. Ztádže to imie Chaldecowie y Urábo-
bowie wykłádá *fundamentum*, á Żydzi *positum .f. profun-*
damento. Od tego tedy zowie sie pierwotne Pánowanie
świátu Scythyckie ábo ráczy Scythyckie: bo tego syná
Jadámowego / ktorego niedoskonałość Greckich y Lá-
cińskich liter/ Sethem uczyniła/ Żydzi Uzyáńscy/ Chaldec-
owie/ Urábowie / y wszytká Uzya (w ktorey sie vrodził y
vmárl) nie Sethem ale Scythem zowia: iáko zeznáł *Vit.*
Marónita dziśieyszy *Professor* tych ięzykow in *Vniuersitate*
Romana. Niemájac ábowie Grekowie y Lácinnicy różno-
ści/iáko my y Uzyanowie miedzy c c z, s s ł z, z z ł z, y inšymi
podobnych: nuž niektore litery różnie ná roznych miestách
wymawiajac/ Ciáko C. przed a o u z á k, takž e.g. przede i. z á
dz/ musłeli rádzi nie rádzi tak słowá stározyne popsowác/
že ich teraz y sami nie rozumieia. Jáko ná przyklad *Basi-*
lica y *Basiliscus*, zdádza sie byc brát z siostrá / choć brzydk
wáz Bázylisek/ nie ma nic z Krolewskim Kóściołem/ Kto-
ry Bázyliska zowia. Ztádže to zbłąznenie świáta? ztád/ż
nie mogli wypisáć swemi literami/ Wázyllica y Wádzylisk:

iáko y inše
słowá po-
psowáta.

Teorych

Których słow by byli nie popsowali / wszyscy by gmin
zrozumiał / iż dla tego Tum Wazylica przemano / aby go
wszystkie inſe Kościoły czciły y wazyły: a wezją wzrokiem
zabijającego / dla tego Wadzyliskiem nazwano / iż wá-
dził był tego złego oká / wszystkimu tego on zayrzyzy. Tak
rownie wypisać nie mogąc / Togrys y Tagrodz, oboje
zowia Tygris: choć iedno iest zwierze / od iadowitego gry-
zienia Togrys rzezone; a drugie Kayst rzeka Tagrodz
dla tego tak nazwana / iż grodziła lubo dzieliła bezbożne
Kainiany / od inſzego dobrego potomstwa Jadamow-
go: iako o niej miedzy inſemi *Genebr. lib. 1. piſe.* Tá nie-
doſkonáłość liter oſe y vſtá w iedno Os, także Cárá, w
Sará (aby nie czytano Kárá) y Carmata, to iest Czár-
stwo máiacy w Sarmata (żeby nie czytano Kármata) y
niezliczona rzecz inſzych słow popsowawſzy / niepotere w-
czyniła. Miedzy takimi mamy też w Bibley pomienio-
nego Setha miáſto Scytha, od ktorego następcę Jadamow-
wego / pierwotne Państwo świata / Scytyckie sie zowie.

tak też y Scy-
thi Sethem
wczyniła.

Żadżec ono iest co *Trogus Pompeius* (iako mamy w *Ju-
ſtyná lib. 2.*) wyznał / iż Scythom Azya 1500. lat przed
Ninem holdowała. Przeciwno czemu / ponieważ do tych
czas niſt sie nie ozywał / znać że konieczna iest prawda. A
ponieważ tak iest / tedyć wytraciłſy 1500. lat przed *Ni-
nem* / muſtał sie ten hold w 560. lat po ſtworzeniu świata
począć: to iest / w ten czas kiedy Pan świata / Kainiany
poddził pod poſłuſzeńſtwo / y iako sie niżej pokáže / takó-
we táżmo ná nich włożyłſy / zá to przezwiſtá *Malaleel*
ábo ráczey *Molá-lel* nábył; bo nie było ná on czas mólá/
narod ludzki pſuiącego / procz Kainá z potomstwem iez-
go. Żadżec to tego przezwiſtá *Malaleel* Żydzi *Laudans*
Deum, a *Chaldeowie* z *Arabami* *Laus eterna* wytládają:

Ktorego pos-
tomkowie
przed potop-
em panos-
wali.

iż przez one Kainianow podbite / nabeł nieśmiertelney chwały.

od niego suc-
cessora Jada-
mowego po-
czaw był.

Natym tedy fundamencie stołac / iżeli Scythowie w 560. lat po stworzeniu świata pánowali / tedyć nie od tego inszego mogli tak bydz ieşsze ná on czas nazwani / ieno od tego Scythá lubo Sethá syná Jadamowego. A wzatem zaś / iżeli Scythowie od Scythá rzeczent ná początku pánowali / tedyć musí bydz iż Scyth ábo Seth musiał pánować po Jadamie / przez ktorego te władza podbiiania ziemi wzięli od Jadamá.

Ztadże mamy. Eccl. 49. Seth y Sem, chwały dosiępili przed ludźmi, nad wszelką duszę w pokoleniu Iadamowym, to iest / ten Duchowna z ktorego Żydzi idą / á tam ten świe- cka z ktorego Scythowie / ábo Sethyanowie: y dla tegoż obudwuch imiona Żydzi wykładają posutum, á Chaldecowie z Arabami fundamentum. Zaczym iżelić on przed potopem otrzymał gore nad wszelką duszą z pokolenia Jadamowego: á wszelka starożytność poświadcza Trogowi / iż Scythowie w 560. lat po stworzeniu świata pánowali: tedyć inaczej bydz nie może / ieno iż Scythowie ciże byli co y Sethyanowie / to iest nasławniejszy syná y Następcę Jadamowego potomkowie.

Ztadże Scy-
thowie tam
swoy począt-
ek pokazu-
ją / gdzie y
Moyseß Ray

Który był
miedzy ino-
dłami Tygra
y Euphratu.

Nastatek / y ztad nie pomálu się potwierdza / plynienie Scythow od Sethá syná Jadamowego / y páná świata po nim: że gdy się oná sławna y historykow spórka miedzy ni- mi á Egypcyany o starożytność rodu iżu toczyła / to iest / ktorzyby z nich pierwszymi ná świecie byli / tedy Scytho- wie tamże / y tymże dowodem / początke rodu iżu swoego y Scythya swoje pokazywali / gdzie y Moyseß Ray w Bi- blii wskazuje: to iest / w Armenii. Bo co o mieşce Ká- iu / láno się go dorachować z słow Moyseßowych / iż był ná Or-

na Ormianskiej gorze / z ktorej Tygris y Euphrates Rąy-
skie rzeki wychodzą. Jeżeli abowiem wszyscy tednostay-
nie o Tygru wykładają / one słowa Moysesowe Gen. 2.
Rzeka wychodziła z miejsca rokoszy. tedyć Ray abo
miejsce rokoszy / musiało tam być zład tą rzeką wy-
chodzi : to jest / na Ormianskiej gorze między żrzedłami
rzek Rayskich / Tygru y Euphratu. Czego y same imiona
tey gory potwierdzają / bo ia żydzi Ararath to jest / ho-
ra abo gora radości : a Scythowie Torem dla tego zowią /
iż tam naprzód była ziemia od ludzi przetorowana. Tau-
rus, z tego Toru poprawcy starych słow uczynili : iako y
złoto / iż sie w gorach znaydnie / po Włosku nazwane Oro,
iako by horne abo gorne / Laccinnicy odmiemili w aurum,
Plotusa iż plotk nowy ięzyk Lacciniski w Plautusa, y wie-
le słow innych. Tam tedy na gorze Ararath Moyses Ray
y początek narodu ludzkiego / nie inaczej tylko rzekami
pokazuje.

na gorze Ar-
rarath abo
Taurze.

A Scythowie tamże / y także właśnie / iako y Moyses
początek swoy niegdy Egypcyanom pokazowali / mo-
wiąc (iako świadczy Trogus lib. 2. Inscini) po innych wy-
wodach / w te słowa : Nuziawno jest, że Scythia nad wszy-
stkie ziemie tak jest wyniosła, iż wszystkie rzeki w niej sie
poczawszy, do Czarnego, Perjskiego, y Egypjskiego morza
wypadają. Jeżeli abowiem między tymi rzekami /
ktore w pomienione trzy morza wpadają / naznacznie-
se sa Tygrys y Euphrates / co te Rayskimi zowie Mo-
yses / tedyć oczywista jest rzecz / iż tam Scythowie Scy-
thya swoje / gdzie y Moyses Ray / a nad to y także
/ przez ті rzeki co y on pokazowali. Co wielkiego wa-
żenia godno wzięwszy za fundament / nie mniey o-
czywista rzecz jest / że Scythowie nie mogli z tego innego

Tamż rze-
kami dowo-
dzić / co ie-
Moyses Ray
stemi zowie.

wziąć tak dawnego początku swego / ieno z tego pomiesz-
nionego Scythá lubo Sethá / naznaczniejszego syná Jád-
dámowego.

poczete w
Ráiu pier-
wotne pano-
wánie.

po wygná-
niu naprzod
się rościes-
wilo.

miedzy Ty-
grem okolo
Euphrátu.

Jáwno tedy iest / iż pierwotne światu Pánoródnie / ná-
które Scyth ábo Seth wstąpił po Jádámie / naprzod w
Ráiu się poczęło; bo y sam Ray w Scythey był / ktora
ná on. czas w Armeniay Scythowie pokazywali. A po
wygnaniu z Ráiu naprzod się było miedzy Tygrem okolo
Euphrátu rośtrzeвило. Z ktorych rzek Ray stich / iż Ray-
ka, to iest rzeka z Ráiu wychodząca: (od ktorey naprzod
poznány / wszelka ciętąca wodę rzeka ábo rzeka zowiący)
dzieliłá Paradis ábo Porádzież / to iest / Pánistwo Scythya-
ckie ábo Sethowskie / od wyroctwa Ráimowskiego: iá-
ko rzetelnie wzy Genebrardus lib. 1. ztądże nazwana była
Tágradz, iáko by przegroda. A Euphrátes i. z. lubo z tey-
że gory / z ktorey też y Tágradz wypada / y w toż morze co
y ona wpada / iednakże nie prosto iáko ona / ale tak báz-
ná kolo idzie / iż wysiedszy z zródla swego miedzy pulnocy
á zachod / kolem wypada ná południe; ztądże nazwany
obrotem ábo owrotem / poprawcy słow przekrzęcili Eu-
phrátém.

A po śmier-
ci Jádám-
wey.

Rościągnę-
to się było áz
do Gángiesá
y Hylu.

Náóstáreť gdy áz okolo zśścia Jádámá y Jowy / Mád-
tusale V. Pan świata / wysiękły Ráiniany świat wspo-
koil / dopiero w ten czas Paradis ábo Porádzież / to iest /
pierwotne Scythyeckie Pánistwo tego / rościągnęło się by-
ło áz do rzek Gángesá y Tyłu; ktore Móyżesz Phizonem
y Gehonem zowie: y dla tego ie miedzy Párádyckie rzeki
iáko gránice tego poczyta. A co się tknie imion tych rzek /
ztąd im są dány / iż (iáko sam rozum pokázuię) nie bez te-
go że się cokolwiek przepłósonych Ráinianow przez nie
iáko cokolwiek przeplawilo / ztądże iedne Zydzi zowią Phis-
sonem.

śnem miasto Wyżonem / iakoby mieyscem wygnania : a świat w tenże sens Gängesem miasto Góngesem / iakoby mieyscem gdzie goniono / on gies rozegzonych Kainianow. Duga zaś rzeka / to jest / Tył / dla tegoż też nabełá imienia Gón / z ktore^o Żydz wyznili Gihon : bo daleko za Tył ostaci Kainianow po Aphryce goniono / iako sie pokazuje z oney wojny / ktora Plato Atlántka zowie : a Solon zeznawa / iż bedac w Egypcie / słychał tam być iefezę przed potopem. Dopiero tedy po śmierci Jadamá y Jewy wysiekłszy Máchusale Kainianý / aż po te rzeki Państwo w spokoil / iako świadczy ono mieysce Pisma s. Ios: 14. Jadam naywiekszy między Anachami pogrzebion jest , a ziemia przestala od wojen , to jest vspokoila sie od oney wrzawy długich wojen z Kainianami. Za ktore vspokoienie ziemi V. Pan świata iż Kainianý wysiekł / ktorzy świat macili / nazwany był Matuszálach ; iako z Izráńskich Żydow / Chalbeow / Arabow / y wśreńkich Azryanow / ktorzy go nie Máchusale zowią / ale Máchuszálach ; a wykládá to imie Mirtens mortem abo Nuncius mortis.

Tak szeroko
rościagnio-
ne pierwot-
ne państwo
Scythyckie.

O tem tedy rościagnieniu sie Scythyckiego Państwa / á nie o Káiu / w którym Jadam z Jewą zgrzeszyli / rozumić potrzeba co między infymi Genebr. lib. 1. mówi : Niektorzy chcą , że sie Paradys rościagal szeroko , po Armeniay , Syriay , Arabiay , y daleko na wschod slonca : to jest aż do pomientoney rzeki Phison. Bo to słowo Paradisus dwoiáko sie w piśmie Bożym rozumie. Naprzód y własnie / za pierwotne światu panowante (od Sethá abo Scythá syná y następcę Jadamow^o / Sethyckie abo Scythyckie nazwane (przeto iż jest iako sie pokazało poradziska Nien árcosć / abo Aristocratica Monarchia. A potym za

Paradyjem
zowią.

Bo to słowo
Paraditus jest
dwoybrzmia-
ce.

Co się z Eze-
chiela potka-
nie.

tym za Kay / w którym Jadam z Jewa zgrzesyli: a to dla tegoż się to Pánowanie od Boga postanowione / w Raiu naprzód poczeło. Czego iácnio się doráchowác z onych słow / między inšemi Ezechielá Proroká / y Historyka 6. do Krola Tyru. cap. 28. Tu signaculum similitudinis, plenus sapientia, perfectus decore, in deliciis Paradisi Dei fuisse, to jest: Ty znaku podobienstwa; pełen mądrości, doskonały w ozdobie, byłeś w roskoszach Raiu Bożego. Także y z drugich słow między inšemi tegoż Proroká do Egypckiego Pháraóná, cap. 31. Emulata sunt eum omnia ligna voluptatis, quae erant in Paradiso Dei. To jest / Vganiały się z niem wszystkie drzewa roskoszy, które były w Raiu Bożym.

Ktorego ten
jest sens isto-
tny.

Z tych mówie słow Prorockich iácnio się doráchowác / co on Párádyżem ábo Raiem zowie: bo rzecz jest nádstonice iáśnieysza / iż żaden Krol Tyru nie rychło po potopie zbudowanego nigdy nie był w onym Raiu / gózie Jadam z Jewa zgrzesyli: Ant też Kaystkie drzewa bezrozumne bedac mogły się o co z Pháraónem vganiać / iáko wzaim ani Pháraónowie nie rychło po potopie w Egypcie pánowały / Kaystkich drzew widzieli. Istotny tedy wykład pomienionych słow Ezechielowych nie może byđż ieon ten / iż Krolowie Tyru nie Kaynikámi byli iáko Egypcy Pháraónowie / ale Kaynikámi: to jest członkami Seychickiey Porádjczy lubo Aristokracyckiey ich Monárchy; iáka po dziśdzieli w Polsce mamy. Iż (iáak się rzekło) ieden jest Monárchá lubo Mian árcy / to jest nádwšytek: ale to nie ináczey ieno z spólney wšytekich Aristokracy / lubo Párzystráczenia. Te tedy godność wcześniectwa wymawia Prorok y Historyk Boży / Krolom Tyru / mówiac: Ty znaku podobienstwa, pełen mądrości, doskonały w ozdobie, to jest: Ty mądry y ozdoby członek

bny człontku Państwa onego syna Jadamowego / Ktorego
on Gen. 5. Wrodził na wyobrażenie y podobienstwo swoje, y na-
zwał imie iego Sech, in deliciis Paradisi Dei fuisti, byłeś w
roskoszach Poradzieży Bożej. to jest Aristokracyey wła-
dza Boża w Kraiu postanowionej. A iż Krolowie Tyru
trzymali Czarstwo Syryjskie / Ktore po przeniesieniu Se-
thowego Młaiestatu z Libanu do naszey Korony Pola-
skiej / (iako sie niżej pokaze) między wszytkimi Carstwy
pierwotnego Scythyeckiego Państwa / iako Assyryjskim
abo Perskim / Indyjskim / Tatarskim / Libijskim y Rzym-
skim naprzednieysze bylo / y na Libanie Syryjskiej gorze
stolica swoje miało: dla tego przydacie Krolowi Tyru
Prorok wymowki zacności iego / mowiac dalej tamże:
*Tu Cherub extensus & protegens, & posui te in monte sancto
Dei, to jest: Ty nad wszytskie Czarow nawyszy y ochronco ich,
położyłem cie na gorze S. Bożej. Bo to Cherub, abo iako ży-
dzi czytają Cherub to jest zepsowane słowo Czarow abo Cesa-
rzow. A tenże sens jest drugich pomientonych ztego Pro-
roka do Egypeskiego Pharaona: Emulata sunt eum omnia
lingua voluptatis. qua erut in Paradiso Dei. Vganiaty sie nim
wszytskie drzewa roskoszy, ktore byly w Poradzieży Bożej. to
jest / Scythocy Panowie świata / y ich pomientent Cza-
rowie Syryscy / z swoimi Raynikami pod nimi Krolowa-
cemi. Bo iako sie pokazalo / wszytka starozytnosc w ten-
że sens świadczy / że sie Scythowie przez długie czasy
z Egypcyanami vganiali / sprzeczać sie Ktoryby z ich
narodow byl starszy: poty aż wywody Scythyeckie prze-
mogly.*

Tak y sam Pan Chrystus to słowo Paradisus, że Po-
radzież abo Aristokratycka Monarchia rozumiał / Kiedy
lotrowi na krzyżu mowiacemu Luc. 23. Panie, pamiętaj na
mie, gdy

Krolowie
Tyru Czar-
ni beli.

Cherub co
za słowo.

Y sam Pan
Chrystus w
tęże sens Kro-
lestwo swoje
Paradyjsne
nazwał.

mie, gdy przydziesz do królestwa twego. Odpowiedział Dżis zemna będziesz w Paradysu. Do y w niebie królestwo Chrystusowe Poradźcież iest/ ponieważ nie sam tam panujecie / ale y świeci tego beda z nim królować: (takó Senat taki z Pánem swoim) y sadzić z nim takó przyobiecail / mówiac: Matt: 19. Gdy vsiadzie Syn człowieczy na Stolicy maiestatu swego, będziecie ywy siedzieć na dwunastu stolkach sadzac dwanaście pokolenia synow Izraelskich. Równie tedy to słowo Paradisus tak chodzi takó dzisieysze Imperium, które naprzód y własnie rozumie sie / za Wypieractwo abo Hetmáństwo Kościoła Bożego na wypieranie Poganistwa od granic Chrześcijańskich / władza Papieśka postanowione: a potym y za te częśc Niemieckiey ztem mie / w ktorey sie poczeło takowego Hetmána obieranie. Y takó wzaim to Imperium, ako Hetmáństwo Chrześcijańskie / od miyscá zowie sie Niemieckim / tak y Paradisus abo Poradźcież / to iest pierwoene Rádzieckie swiatu pánowanie / wzaim sie też od miyscá / Rálem niegdy zwáło.

Równie tedy
słowo Pa-
radisus wza-
iem chodzi z
Rálem.

Jako dżis
Imperium z
Niemiecká
ziemiá.

Czego ślad
iest w sto-
wach Rex,
Re, Rei, y
Roy.

Ślad znáć je
królestwa po-
nadne Scy-
towie posta-
nawiali.
Nastaroda-
wnieyszy ná
świecie.

Żadze stárzy Scythowie Króle ktorych postanawiali po świecie zwáli Ráynikámi / dla rozności od Ráynitów: takoby ona władza / która sie w Ráiu poczeła wsta- nowionemi. Czego piękny pomieniony ślad mamy w sto- wach Królów Europskich / ktorych miásto Ráynik / Łócina nicy Rex, Włofy Re, Hispanowie Rey, a Francuzowie Roy zowiac / poświadcza Genebr. iż Scythowie postano- wili królestwa Medyjskie, Perskie, Tatarskie, Greckie, Ma- cedonskie, Rzymskie, y niemal wszystkie insze, co ich iest ná świecie. A poprawdzie słusnie to mowi Genebr. lib. 1. bo inaczezy bydż nie mogło: ponieważ pospolity glos wszystkich woła / z Matkiem Porcyusim Batonowym / iż Principatus originis semper Scythis tribuitur, a quibus audis ferunt Co- lonias

lonias per orbem diffusas fuisse Początek, prawi/ro-
dzaiu, zawsze sie Scythom przyznawa, od których rozplodo-
nych, udaia (to jest stare wieki) że sie osady po świecie ro-
skazywały. Jeżeli abowiem Scythowie a nie kto inny/
świat zrazu osadził (co sie potwierdza y z onych słow o
Panu Bogu Iob. 26. Qui extendit Aquilonem super
vacuum, to jest / który rościaga Aquilon po czczych miey-
scach do Aquilon iako sie niżej pokaze / Scythya Krolez-
wiska jest abo Korona Polska) tedyć pewnie y Krole zies-
micom dawali / Ktore iako czlonki swego Państwa Kay-
nikami zwali / dla różności od Kayników abo Tyránów/
których Scythowie zawsze pslowali gdyż i tak wiek sie zia-
wiali: a to wladza onych słow Bożych w Kainu do Jada-
ma Gen. 1. Napelniaycie ziemie, a podbiaycie ja.

Ten Seth pierwszy Pan świata po Jadamie / miasto
był założył na Libanie Syryjskiej gorze / iako między in-
szymi Genebr. lib. 1. wywodzi / (ktora z tad imienia tego
nabyła / i zia był nad inşe mteyscá v lubił.) Nazwał ono
miasto nie Zenocho / abo z Chaldecka y Arabska Znocha /
ale Pánocha od imienia syná y następcę swego Enos-
sa / lubo z Chaldecka y Arabska Anosa / a po naszymu
Pánosá / iakoby Pánaczka abo syná Panowego / to jest
Seth / po Jadamie Páná świata. Bo od wszystkich słow/
ktore sie ieno od A. abo E. poczynia / poprawcy pierwotny
początek odcięli: iako sie w Perspekt: pierwsza reguła pso-
wania słow pokazało. Żydzi zaś nie mają pewnych woła-
liśow / abo słowiacych liter / ale ie tylko świeżo wynalezio-
nemi znakami / w jednym aleph rozznaczaia / iako my / é. y ez
od gólego c. Zaczyn przed wynalezieniem takich zna-
ków / iacno im było zepsować Anosá w Enosá. U tego/
że temu słowu Anos nie inşy litery iedno P. nie dostawa /

Seth 11. Pan
świata sto-
lice na Liba-
nie założył.

Ktore Pános
ha przezwat

Za czasem
Panocha
rzeczony.

po Enosie
3. Panu S.
tożni byli
od gmin
nych Scy-
thowie Pa-
nochowie.

Panoch IV.
Pan świata
pierwszy Kai-
niany pod-
bił pod po-
słuszeństwo.

Dla ich re-
belliency i Ka-
terstwa.

tak iż ma być nie Anos ale Panos / a zatym y pomientone
miasto Sethowe od niego nazwane / nie Anocha ale Pa-
nocha / zjad sie táwontę pokazuje / iż Chaldeowie z Araba-
mi to słowo Anos wykładają Nomen Domini, ktore
w pierwotnem tezyku jest Pan: a pomientone Miasto od
niego nazwane / świat po Potopie nie Enoadis abo Ano-
adis, ale Panoadis abo Panocha takoby państwem Jada-
mowym (przeto iż tam była pierwotna stolica świata)
zowie / y na tymże ja mieyscu pokazuje.

Od tego tedy Panośa III. p. świata nastąpiła ro-
żność między Scytami w Successorze tego Malalelu IV.
Panu świata: tak iż sama linia tego / ktora w pomienio-
ney Panośe pierwotney stolicy świata panowała / zwano
Scytami Panochami / a infych wśytek Scythami gmin-
nem. Zjadze Żydzi Giganty od wiekow sławni (iako ma-
my Genes. 6.) Anachami / miasto Panochami zowie /
ktorych Abben Ezra táwontę wywodzi z Anachá pier-
wszego Gigánta / mówiac o nim że był z liniey synow Bożych / to-
jest Sethyanow według pospolitego wykładu.

Zjad znąc / że ten po Żydersku Anach z liniey Setho-
wey / nie kto infy był tedno Malaleel IV. Pan świata /
ktory od nastąpienia po Enosu abo ráczey Panośu ná-
panowanie (w pomientoney Panośe / pierwotney stolicy
świata) Panoch rzeczony / pierwszy ná świecie poczal Gi-
gántomachia / to jest / przesławowanie Kainianow. Cze-
go taka przyczyna była. Za czasow panowania Pano-
śa abo Enosa dziada tego iż Kacerstwo y bunt Kaimo-
wskie / wielka były gore wzięły (iako między infymy Ge-
nebr. lib. 1. wywodzi) Panoś widzac że było potrzeba oraz
y przeciwko ich Kacerstwu y buntom wojować / temu
Wnućowi swemu / dla sposobności do wojen (ktora w
nim sta-

nim skutek imieniem pokazuje) spuścił panowante / ob-
ktorego był Pánochiem przezwany: a sam sie na osobliwa
piecza duży ludzkich obrocił; iako sie pokazuje z onych
słów Gen. 4. *Ipsę cepit inuocare nomen Domini, Ten (prawi)*
począł wzywać imienia Páńskiego, to jest / nowym z porzą-
dzeniem / obrządku chwały Bożej (iako pospolity wykład
wczy) na zepsowanie Kácerstwa Kaymowskiego. W któ-
rym Biskupowaniu nastąpiwszy po nim Zenoch s. wiela
písm Kácerwo Kaymowskie psował / iako sferoce wywo-
dzi Genebr. lib. 1. a po nim od Boga z oczu ludzkich wzie-
tym / Nie był na Biskupstwo świata nastąpił / ktore po-
tym Semowi synowi swemu spuścił / ten zaś Abrahámo-
wi; iako Mojzes pokazuje / Gen. 14.

Ktore o raz
Enos / i Bo-
nochem pie-
smami pso-
wał.

Pánoch (lubo Anách po Żydowsku) IV. Pán świata
zaráz począł síta buntę Kainianow przeciwko Państwu
Scythryckiemu gromić / poty aż ich 560. roku po stwo-
rzeniu świata podbił / nie tylko pod posłuszeństwo / iako
dziesięć lat przed tym / ale też y pod hołdy; przeto iż pod-
bić pierwszy raz / znowu sie byli zbuntowali. Za co iako
sie wyszeý namienito / on Pánoch pierwszy wojennik na
świecie rzeczoný był Molalel albo Málaleel: przeto iż o-
nego mola narodu ludzkiego / to jest / Kainá y ziego po-
tomstwę / nie bez wielkiego krwie rozlania podbił. Z tad-
że Trogus prawdziwie powiédział / lib. 2. iż Azya Scy-
thom, 1500. lat przed Ninem hołdy oddawała, bo tyleż lat
wytraciwszy wpada ono podbycie Azyei w pomieniony
rok świata. 560. Czego mu iásnie písmo Boże potwier-
dza Iozua 14. iako sie wnetze pokaze.

Potym ich y
pod hołdy
poddził.

Za co był
Molaleel
przezwany.

To takie Pánochá Mola-lelá lubo Málaleelá Kainia-
now przesładowante / świat zowie Gigantomáchia / iá-
koby Gigantow machanie / to jest / Kymí albo czymkol-

To tego prze-
śladowanie
Kainianow
Gigantoma-
chia zowie

Jednakże
Scythowie
Panochowite
nie rychło
potym byli
nazwani Ol-
gafami.

Nz po śmierci
Jadamo-
wey gdy Kai-
niany wysie-
li:

wiek tam było na on czas fermowanie. Co ztąd idwono
jest / iż Żydzi Giganty zowią Anachami / miasto Pano-
chami. Jednakże Gigantow albo raczej Olgafow imię /
nie w ten sie czas było zjawilo na świecie / ale dopiero o-
koło czasow śmierci Jadamowey / to jest / około roku
9301. po stworzeniu: Kiedy Mathusale V. Pan świata /
wysiekl był do szpetu Kainiany / y uspokoił ziemię: tak
sie pokazuje z onych słow Iosu. 14. Adam maximus ibi
inter Anachim situs est, & terra cessavit à praelijs: to
jest / Iadam naywiększey tam między Panochami pogrzebion-
jest, a ziemia sie uspokoiła od wojen. W ten czas abowiem
że Scythowie Panochowite (tak sie wrzeczy namięnito)
Kainiany aż za Nil po Ufryce gonili / a na wschod-
słońca aż do Gangesu albo Gangesu płaśli / ztąd Gon-
gesami / takoby goniacemi gies rozegzonych albo rozpro-
szonych Kainianow byli nazwani: a pomientone rzeki
ktore wtekieaiac pomacili / iedne to jest Nil dzisieyszy / prze-
zwano Gon / z czego Żydzi uczynili Gehon / a druga Gon-
ges / ktora Moyses w tenże sins przezwiał Wyzenem / i-
akoby wygnaniem / a nowszy Żydzi Phisonem. Z tych też
by Gangesow / nowe ięzyki wyspowali Gigafow tak
y z rzeki Ganges Gangesi: a zzwycięzce Mathu-ścialach
(przeto iż byli mat wysiekl) Żydzi Mathusala. Czego do-
syć oczywiscie potwierdza to samo / że go (tak sie rzekło)
Chaldeowie y Arabowie nie Mathusale zowią / ale Mathu-
ścialach miasto Mathuscialach: a wykładaia go Mittens
mortem, albo Apostolus mortis, lubo Mortem po-
stulans.

Dla czego
Olgafy Ol-
buzymami
zowiąmy:

Nic innego tedy nie byli sławni oni od wielow Gen. 6.
Gigafowie / lubo z cudzoziemską choć złe Gigantowie /
iedno Scythowie Panochowite. Ktorych to Gigafow
na fi

naś język Olbrzymami zowie / od podobnego Chámiasz
nowo po Potopie / na tychże miejscach / to jest / w Egyp-
cie y Babilonie podbićta / y przez też rzeki płasania. Co
iż był Olán lubo z cudzoziemską Alan przodek naś) potym
za czasem Polach / y insiemni przezwiłkami iako sie niżej o-
baczy rzeczony) uczynił / y strach na wszytek świat puścił /
zad Gigasá zowiemy Olbrzym iakoby Olán brzmi : bo
głośne imię tego było po świecie / iako sie niżej pokaze.

Dwoiacy tedy byli od wieków Scythowie / abo Setho-
wi potomkowie. Jedni Scythowie Pánochowie / w któ-
rych liniey było Pánowanie świata / y w roku pomieniona
Pánochá pierwotna stolica tego : a drudzy Scythowie po-
spolici. Pánochow Pismo ś. zowie synami Bożymi, a po-
spolitych lubo gminnych / ze wszytkim inszym pokoleniem
Jadánowym (procz Kainiskiej liniey) synami ludzkimi ;
iako mamy Gen. 6 : Świat zaś / Pánochow synami Nie-
ba, a pospolitych synami ziemi. Znadze Látinntey tá-
kiego zowia Nobilis, iakoby Niebo-licz / to jest między sy-
ny Niebá policzony : a my Slachéic, iakoby z Lachá cécé :
a to dla tego iż nie przez żadne przywołaszczenie / ale przy-
rodzona mamy zacność Sláchećwa. Znad znać iako
wielka jest różność / między Sláchéicem a Nobilisem.

Zatrzymała stározytność / lubo to w inszych slo-
wach / też własná różność Scythow Pánochow / od in-
szych pospolitych / aż do dnia dzisiejszego / kto wraży / co
to jest Scythæ Regij. a Vulgures ; (jedno to ábowtem jest
Pánoch a Krolutacy.) Także y w onym sławnym y Hi-
storyków obmalowanin Scythvey / w osobie iedney Pán-
ny / od połowice na dol Jászczurki ; co sie niżej wywiedzie.

Ta różność
Scythow
Pánochow
od gminnych

Zawiera się
w synach Bo-
żych a ludz-
kich.
Y w synach
niebá y zia-
mie.

to jest Sta-
chéic y gmi-
nie.

Co świat
zatrzymał
słowami.

Scythæ Regij
& vulgares.

także hiero-
gliphicznem
Scythvey.

CZESC WTORA.

O Zaczności Pokolenia Iáphetowego, przy którym się tytuł y wszytka Polityczna chluba Scythow Panochow po Potopie została.

W tych czasach
Scythow Panochow
był Noe.

Przy Ktores
go synie Iáphete
Scythycy zaczęli
zaczynać z sobą
związek.

Tego zowią
synem nieba
y ziemi.

przeto iż
miał małżonkę
nie słuchającą.

yże bratem
go miał.

Pokazawszy zacząć Scythow Panochow y pierwszynie ich świata Pánowanie przed Potopem: iáwno jest / iż po nim nie został było tylko cztery mężczyzny / to jest / Noe ze trzema synami. Wiemy też z Bibliey 6. że Noe był z ich pánujący liniey: bago rzetelnie Morysz pokazuje bydy Wnućiem Mátusala V. Pána świata / a ostatniego przed Potopem. Na czym się zaśadziwszy / potrzebá wspomnieć ná ono w Bibliey Gen. 9. Noego rozporządzenie pomienionych trzech synow swoich: tak aby był Iáphet Pánował / Sem Biskupował / a Chám był Stuzga obudwu. Od tego ábowiem czasu / wszytka świećka władza / y zacząć Sethowá / Enosowá / Malaleelowá / y Gígasow potomków iego / przy Iáphecie została: tak y Duchowna Enosowá / Henochowá / y Noego / przy Semie: A Chám w przekleństwo Kaimowe wstąpił.

Stadże Ouidius in metam. między Pány Gígántos wáchij / to jest świat wojniace / kładzie Iápheta Nieba y ziemi syna, to jest z Dycá Sláchéća ze krwi Scythow Panochow idacego; a Mátigminny. Do Noema Ktores Noe miał żoná / ostatnia była ze krwi Kaimowej / idáko żydztw w Bereschich Rabba wywodzi. Y przydawa táma że Ouidius w sens námiennionych słow Noego. Gen. 9. Niech Bog rozszerzy Iápheta, mówiac o nim Eleg. 1. Leua manus sceptrum late Regale tenebat: to jest / Lewicą tego sę

Jedynowłasnego Państwa świata.

47

tego Herocie Berlo Brolewskie trzymala. A o tego potomkach okolo Libanu powiedzieli niegdy spiegowie Zybowscy. Num. 13. Stirpem Enach vidimus ibi: to jest / Pokolenie Panochow widzeliśmy tam. • Których potem wysieczyli tam okolo mamy. Num. 24. Wyściek w / yściekie syny Sethowe, to jest Japhetczyki / przy których tytule Scythow Panochow y wszystkie chluba ich została. Zgadze ich nie Japhetczykami ale Scythami zwano / iako rzetelnie potwierdza ono mieysce. 2. Machab. 12. o ich potomkach. Z tamąd do miasta Scythow odeszli: to jest Zydzi / Ktore od Ieruzalem szesć set staj belo.

Ktorego Potomkowie w Syriey byli.

pierwotnem Scytykiem gniazdzie.

Rzecz też wważenia godna / iż lubo to Japhetczyki one w Palestynie Scythami tam (iako y nas) od Setha syna Jadamowego zwano: lednakże oni sami sie pospolicie także iako y my tu w Europie / Polakami abo Polaninami zawsze tytułowali / aż do czasow niedawnego Ziemie s. odieśtanta: iako to rzetelnie świadeczy o nich Iacobus vitriacus lib. de Orientali Historia cap. 68. mówiac. Polani autem dicuntur, qui post praeclitum Terrae S. eliberationem, ex ea oriundi extiterunt. A Polanami tych zwia: to jest w Palestynie / którzy po pomienionem Ziemie S. odyśkaniu, w niej porodzieli, tam sie znaleźli. A co wiek sie iż same ich obyczaje / Ktore tam ganiac ich wypisuię / oczywiscie potwierdzają / iż prawdziwemi Polakami byli. Zgadze Palestyna miasto Polaszczyna od nich także jest przezwana.

gdzie sie niegdy Polakami zwali.

Po takowem tedy Tego pomienionem synow swych w Armentey / gdzie była Urka stanela rozporządzeniu / Cham widzac sie bydz nastepca w przellectwie Kaimowym / tegoz droga ktora y on niegdy po zabiciu Abla poszedl na wschod stonca w gory Babilonskie / wzlawszy z soba prze-

Bo s. Armentey gdzie Korab stanela. Cham na wschod stonca poszedl.

à Japhet;
drugimi do
Syrrey.

gdzie stolice
odnowił.

Rozetwánia
ziemie roku
101. co sacy
było.

y iáko ie
Nimrod
wczynił.

Tonich prá-
wnik byl.

ba przekleste go syna Chánaana. A Noe z Japhetem y Semem posłli ku Syrrey ná zachod stonę; z ktoremi sie też bel puścili trzey synowie Chánowi: Mestaim/ Phur/ y Chus; ktorych przeklectwo Noego nie tknęło.

Tám tedy Japhet pomieniona Pánoche pierwotna Sethowa Stolice swiatá swieckiey zwolterchności: á Sem Enosowa Duchowney (ná imie Salem z ktorey za czássem wczyniono Jeruzalem) odnowiwszy / potopem zespsowane: iz podobno pomienionych trzech synow Chás mowych pogardzali / oni zebrawszy sie posłli z Palestyny / za Oycem swym Chámem ná gory Bakeryaniskie: a to 101. roku po Potopie. O ktorem ich rozdzieleniu sie od Japhetczykow y Semitanow / á nie o poslednieysiem dwiezmá sty lat rozsposzeniu z pod Babel mamy oni słowa Genes. 10. Imie iednemu Phaleg, dla tego iz we dni iego rozdzielenia iest ziemia: bo sie w ten czás wrodził.

Tych wodz Nimrod / to iest nimálczy rodu (bo sie nic pewnego nie wie ani o Oycu ani o potomstwie iego) odchodzac z Palestyny / ukradł Semowi księgi obrzadku chwały Bozey (ktore bel sporzadzil Enos) á Japhetowi odwabił wnuka / z syná przodka nášego Polachá za czássem iáko sie troche niżej pokáże Baál nazwanego / ná imie Tonichá abo Janká. Co wssytko rzetelnie zeznawa Berofus lib. 4. mowiac. Nemrothus assumpto filio loue Bello (ma bydz Louis Belli: bo ten Polach Baálem / abo Bellem rzeczony / ná ostaték y Jowissem iáko sie niżej obacz czy bel nazwany) furatus est ritualia Louis Sagi, & cum populo venit in campum Sennaar. to iest / Nemrod wziawszy syna Louisa Bella ukradł księgi nabozenstwa Jowisza zaka (Sema tak zowie) y z ludem przyszedł na pole Sennaarr. Zgadze o tem odmowionem synu Jowisza

Bella

Bellá / to iest Polachowem. Hertmannus Schedel mo-
wi (rozumieć go bydy czwartem synem Noego / co szeze-
re są plotki / bo niemiał ieno trzech) Hic Ionichus fertur
consilium Nemrotho dedisse, quomodo regnare pos-
set; fuit enim vir ingenio eminentissimus. to iest / Ten
Iowich ydata że dał radę Nemrodowi / takoby mógł kro-
lować; był abowiem mąż dowcipu wysokięgo.

à nie syn
Noego.

Gdy tedy Nimrod na gory Bakteryańskie obśedł za
Chámem Przodkiem swoim / Sem zabiegając wojnom
iakiem / (ktorych sie dla tego spodziewać belo) wypra-
wił za niem Hebera Prawnućką swęgo / dla odistánia po-
mienionych ksiąg nabożenistwa / y Jonichá wnucá Jás-
phetowego. Stadżę Pismo ó. Semá zowie Rex pacis, á
to słowem Salem, że żalem wzruszony zabiegał namienio-
nem wojnom / o ktorych niżej będzie.

Heber z
Nimro-
dem wy-
prawio-
ny.

Heber tedy wziawszy z soba pomienione bźciecie Phale-
ga, ábo Walká (bo ná on czas nie było litery ph.) á to dla
zostawienia go w zakładzie miásto pomienionęgo Ioni-
cha: gdy zaśedł przez Kayte / ábo Kaystarzeczę za czasem
Tágradz ábo Tygris názwana / do Bakteryány: tam został
z Chámianami; między ktoremi sie rozpladzał z Phale-
giem áż do wyśćia Potomćká tego ná imie Thare Wycá
Abrahánowęgo de Vr Chaldaorů, to iest z gor Bak-
teryańskich: ktore ná on czas bely Chámianow Chaldaami
ábo Chwałdoiami przezwánych. iáżo sie w Rozd. I. Per-
spektywy pokazało. Stadżę tego Hebera ktory miał o-
berać Nimrothá z pomienionęy kradzieży ięgo / Zydzi
wykládali Towarzystę, to iest Chámianow z ktoremi za
Tygrem został / á rzekę Tygrys od niego Heberem zowiąz:
przeto iż ta był prześedł.

między Cha-
mianami sie roz-
splodził.

Rozplodzeni Chámiani po gorách Bakteryańskich / z ktoremi do
Sennáar
we 300. przyśedży.

(gniazda
Kaimor
wstiego)

gdy oni Ba-
bel budowa-
li.

Jonich / od-
stąpiwszy ich

Ninive żało-
żył.

Nassurem y
czemu przes-
zwały.

we 200. lat po Potopie / Descendentes de montibus (takó mamy Genes. 10.) processerunt ab Oriente, & inuenerunt campum Sennaar. Ruszywszy sie, mowil zgor postapili od wschodu, y znaleźli pole Sennaar, to jest Zenine oranie / takoby macierzyzne. Bo Noema Noego żona (takó żydzi wczu w Bereschith Rabbu) Lamechowa była ze Krowe Kaimowej: Ktora tam ná tych mieyscach bel zplodził / pierwey niż po zabiciu Kaina odsiedl do Egiptu. Dla tegoż one macierzyzne przezwali Sennaar / takoby Żeniska rola: á fortece ábo twierdza tam ná obrone swozich buntow zbudowana Babylonem ábo Babilonem / bo Noego żona bábá um była. Zgadzić ono starożytnosc wola ze Ziemia / to jest / Żona Noego (ktorego Niebem zwáli) przytáżniejszya była Saturnowi / to jest Chánowi / á niżeli Tytánom / to jest Japhetczykom od Tyra ábo Tyca tak rzeczonym takoby Kochankom przedporopna chluzba Scythycha odchowánym.

Tam tedy gdy Babel poczel Chámlani budować / Thare Semitan potomek Heberow przez Phalegá / y pomiezniony Jonichus Japhetczyk (ktorego tam oni beli Nassur takoby Właseniec przezwali) obstapili od nich z potomkami swoimi. Thare Ociec Abrahomow przez Rarkę ábo Tygrys do Palestyny: á Jonichus támta strona Tygru ná to mieysce / gdzie zbudował Miasto / y nazwał je Niewinne, to jest Chámlstey złości; Ktora te zá czásem ópécznie przezwała Ninive, takoby Nieniewine; rownie takó y syná Jonichowego Niewinnusa Ninusem, takoby Własensem; iż nie trzymał z nimi / takó Jonich Ociec tego / ktorego zá to (tak sie rzekło) Nassurem takoby Własenicem beli przezwali. Otem tedy Jonichu á nie o synu Semowem (ktory ná tey stronie Tygru bel rozplodzony mamy

mamy Genes. 10. De terra illa egressus est Assur, & edificavit Niniven. Z oney Ziemi, to iest Babilonſkiey / wyszedł Nafsur, y zbudował Ninive, to iest za czasem tak rzeczone / tak sie wyżej rzekło / y niżej pokáže.

Babel kto budował.

Zaczynam bardzo nieostrożnie wiele ich rozumieć / iakoby wszystko potomstwo Noego miało było Babel budować; bo to tylko śmych Chamianow / a tych Semianow co ich Heber z Phalegiem za Tugrem rozplodzili / sprawa była. Czego dobrze Torniellus y inni nowszy Historycy postrzegają; tak znać z Genebrardowych słow lib. 1. Który wyłamany od tego budynku Noego Semá y Japhetá z infem tego było wyjąć / przydawa. Sed nec qui morabantur in Syria & Chanaan (to iest Palestynie za czasem Chananea od zapługawienia tej wieżniemi z Babilonu przezwanej) videntur interfuisse constructioni turris, aut communicasse: quoniam Genes. 11. structores descendisse dicuntur ab Oriente in Campum terrae Sennaar, illicq; confedisse ad hoc opus. Syria verò & Chanaanæa erant in occidente terrarum quæ tunc incolebantur. to iest. Ale ani ci którzy mieszkali w Syryi y Chananeiiy chcieli aby mieli być przy budowaniu oney wieże, abo spotkować z niemi: abowiem 11. Rozdział ksiąg Rodzaju mówi, że budownicy iey przysli być od wschodu na pole ziemi Sennaar, y tam gwoili temu osiedlić. a Syrya y Chananeyska ziemia zachodnie były (to iest / względem Babilonu) z tych w których na on czas mieszkano. A iżelić dla tego nie winiła ostrożnieyś Historycy Syryiczycow / iż byli na zachód stonca względem Babilonu im wschodniejszego / tedyć też też rozumieć potrzeba / o Ormianach y innych na on czas Północnych Obywatelach / ze krwie Japhetowey płynących.

a ktogo nie pomaga.

Rebellia
Babilońska.

jak do Egi-
ptu przesko-
czyła.

Japhet: odo-
chodzący z A-
zyi.

Magoga na-
szym mie-
scu zostawił.

do sam się nie-
opart.

aż w Tobo-
wicy.

Po zepsowaniu Babilońskich gab. 340. roku po Po-
topie (ktorem potym rozpruścent wszytek niemal świat:
za czasem zarażili) herstowie oney złości / Cham / Mes-
saim / Phuty Chus / tego synowie / ochwaceni cierpliwos-
cią Japhetowa aby bel Noego nie strasował posli do
Egypcu (niegdzy przed Potopem także Kaintanow dzie-
dziny pokł ich bel Mathusciałoch V. Panu świata tak
się wyżej pokazało nie wysięk) aby belu rownie y tam / tak
to w Babilonie Chamska rebellia swoje przeciwko Jap-
phetowi utwierdziła.

Zaczyn Japhet (po Jadamie / Sczytę / Paności /
Molalecie / y Mathusciałochu VI. Panu świata / a pier-
wszy po Potopie) wiecwy sobie wazac hersty zlego w E-
gypcie / a nizeli zostawiony Korzeni oney złości w Babilo-
nie : zaraz po śmierci Noego / to jest 351. roku po Poto-
pie poszedł do Aphryki / zostawiwszy w Paności pierwos-
tney Stolicy świata na stramieyscu / nie Gomeru pierwos-
robnego ale Magoga wtorego syna zanamieśnika swego:
tak samo imie tego Magog (od moze iakoby mogacy
lubo moc y władza młacy) pokazuje : a to zaś potwier-
dza / iżże żydzi wszytkie Scythy albo Japhetczyki zowią
Magogami.

Jz iebnak Japhet Chamiany w Egypcie wskromi-
wszy / nie wrócił się wiecwy do Azyei (dla tego Ozyia rze-
czony / że w ntey stworzona wszelka rzecz żywiaca / y po
Potopie znou Ozyia) ale wciąż przez Aphrykę poszedł /
nab morzem ktore Mediterraneum, to jest Między zie-
mami zowią : a z tamtad znou nad Aelankiem aż do
Zobodwice (ktora trzecia część świata Historycy Terram
Australe, to jest Ziemia Poludniowa nazywają / tam ży-
wota dokonczył Ciąko Historya moia pokaze y droge tego
wymie-

wymowiedzie) Magog ślōdinem bel Pánem świata / to iest
tey pierwſzey náſzey częſci tego / ktora ná Uzya / Aphryke
y Europe rozdzielona / náſcieżył Narodycá zowie / przeto
że ſie w niej Narody poczęły : iáko y druga Amároche áz
bo Ameryke Synrodyca, że ſie tam ſynowie Narodyey roz-
rodzili : á trzecia Zobodwica, iże z tych obudwu iest roz-
Przewłona / to iest od Japheta z Narodyey tam przez A-
phryke ábo ráczy Jávruce (iż Jávretá przerzuciłá ná
inſzą częſć świata) zanieſionego : y od potomkow Amá-
rochá ſyná iego / przez Uzya do Synrodyey / ábo Ameryki
zágánanego.

Świata ieno-
rzy częſci y
ktore.

Stárzy Scythowie náſi Przodkowie / wſtydząc ſie
głoſnego y hiſtorykow zwoćieſtwa Mexoresowego ná-
tym VII. Pánem świata / nie zwáli go Magogiem / to iest
Moc y władza máiacem / ale tylko Lagiem : przeto iż
lagi ná Stolicy świata po Japhecie. z ktorego Laga zá-
czáſem wezyniono Lachá. Co znáć nie ráyno belo Żydom /
poniewáż Krolá zložonem ſłowem z tych dwuch Magog
y Lach zowia Melech, iákoby máiacy Lachowe ábo Lá-
chowe godnoſć : ktorego wykładu potwierdza ich Mel-
chifedech, iákoby Mian zá Lachowego Sedziochá lubo
Sedzte. Zgadźe to ſłowo wykládáia Krol ſprawiedliwo-
ſci. Co ſámo iáwnie tákże pokázuie / iż władza świata po
Japhecie / przy tem Lachu náſem belá zoſtálá / dla ktorey
go Żydzi Magogiem iákoby Mogacem / lubo moc y wła-
dza máiacem zwáli; poniewáż oto wſſelkie mnteyſe do-
czesne zwierchnoſci (iáka była Melchow ábo Krolow
Żydowſkich) niem ſie pieczetowały. A żeby tym iáwniey
belo że Magog y Gog Żydowſcy / po náſemu ſa Lach y
Polách / wważyć potrzeba / że Scythi wſytkie Żydzi Má-
gogami / á Regios, to iest Kroleſtwa Polſkiego Gogami
zowia.

Magog czę-
mu Lach po-
náſemu.

(z ktorego la-
mion ſidzi
Krola Me-
lech zowia).

Czego ták
pokaz.

zowia. Stadze lada zydzie Slachetca zowie Goy / a
gminnego Mozat / abo z Rusta Muzyk. Bo poniewaz
Scythas Regios Polakami a gminnych Lachami zowia/
oczywista rzecz jest / ze to tedni v roznych Gog y Magog
co Polach y Lach / tak Adalbertus y Woyciech / Felix y
Sczesny / Bonauentura y Dobrogost / re. Czego Serzey
12. Rozd. Perspektywy dowodzi.

Gomer pier-
wszy z Japhe
teykow res-
belizant.

Stadze byl
nazwany
Comerus,

Iz przyczyna
byl wpadnie-
cia Wexores
fowego.

Ktory panos-
ze spalil y
Magoga / az
dopoutu pla-
bal.

Od ktorego
Olan s swo-
jemy wypadl

Temu tedy Lachowi abo Magogowi gdy starszy Brat
Gomer / po odyściu Japheta niechtal bydz poslusnym/
zbuntowawszy wiele potomstwa Japhetowego / z bracia
swoią Amarochem (od ktorego potym iak sie namienilo
za morze przez Tatarska ziemie / z Narodyce zapędzonego/
Synrodia rzeczona byla Amarocho / ktora dzis Ameryka
zowia) y z Tubalem ktory Hispany rozplodzil y z wiela
innych / posiedl na pólnocy; szukac sobie insey fortuny.
Stadze nazwany byl Komorem / iz tak okrutnie zadlem
swego nieposlusnistwa zaklól wszytko plemie Japheto-
we (co go bylo w Azyy zostalo) ze Scythowie nigdy po
potowie takiey kleski iako w ten czas nie odniesli. Mes-
salam abowiem syn Chamow / Kaynik abo Tyran Ege-
pski / (ktorego swiat zowie Olyris miasto Ozerca / y Ve-
xores miasto wyzerca) widzac / iz sie Japhet przez Aph-
ryke az do Atlaskiego morza z swoimi oddalil / a Komor
nieposlusny z wielka potega odsekl do Europy : on wy-
padl do Syrey / Panoche pierwotna Stolice swiatat
spalil / y Magoga lubo po nassemu Lach wygnawszy/
onego az do Czarnego morza pladrujac ziemie gonil.

Byl na ten czas ieden z synow Japhetowych / nad
Czarnym morzem / z potomstwem swym rozplodzony / (na
tym mieyscu gdzie Ptolomeus miasto Polemniacum v
Kazue) ktorego na ten czas Olanem abo z Lacinska Ala-
nem

nem zwano. A to dla tego iż Oleniak dziedzine tego (po-
tym Moga / a naostatet Polegnatkiem lubo Polemniz-
atkiem nazwana) ziedne strone Czarne morze / a z druga
wsće rzeki Thermodonu oblewało. Ten tedy widzac iż
prawię o refleksio na ten czas / aby chłopsstwo Chamskie /
nie wzięło było nad Scytami abo Japhetczykami pąda-
mi swemi gory: odważył na pospolitea posługe wszytko
męskie plemie swote / a zostawiwszy domá córke z białemi
głowami (ktora ztad potym Samey ramie lubo Semira-
mis rzeczona / sławnym Samem zonom lubo Amázenom
początek dała) sam ze wszytkimi wypośsonemi / co do
ntego z wćiekali / taki dał odpor Wexoresowi / iż nie tylko
zagnał go do Egyptu: ale też y on podbiwszy dał mu syná
swego zá Rayniká / abo porzadnego Króla Scythyecká
władza postanowionego: y nazwał go Wáráho iakoby
waruy sie go y strachay / to iust Egypte. Od ktorego po-
tym Successory tąd tego / Wárahonami lubo zá czasem
Pharaónami zwano. A on sam zá takowe zwycięstwo /
że zmołł Wexoresá / otrzymal nowe przezwiśko Mog, iako
mamy v Jozephá / lubo to Gog iako inśi Żydzi piśa / y
Oczywistá tego Moga była przezwana / iako v tegoż Joz-
zephá lib. 1. widzimy. Odważni zaś ktorzy sie nie ogła-
dali na posłubnie kóla / od pierwszego imienia tego Olan /
po dziedziczeni zowia sie holacy / na pamiatke tego odwagi /
iż iako sie rzekło wszytko plemie swe mezkie / odważył był
na pomste krzywdy Scythyeckey. Ztadze Historycy Zel-
lechá miásto Holaká / Japhetowym synem zowia / pod
ktorego císna sie Grekowie zowiac go Zellenem miásto
Olanem. A Trogus v Justyná lib. 2. mowí. Primus Scy-
this bellum induxit, Vexores Rex Egyptius &c. quos
dum magná celeritate venire didicisset, in fugam verti-
tur, &

Amázeny
támszostá
wiohy.

y Wexoresá
zbił / y tego
Egypt osá-
dził.

zá co nábył
imienia Mog
abo Gog.

Co mu Zisto-
czył: przywa-
wając.

tur, & exercitu cum magno apparatu belli relicto, in Regnum trepidus se recepit. Scythas in Ægypto paludes prohibuere. Exinde reuerſi Aſiam perdomitam vectigalē fecerunt. iako ſie niżej poſtaze. Ze zaś tego meſſwa nad Wexoreſem nie kto inſzy z Scythow ieno ten Oſlan/ od niego Mog abo Gog / a potym (iako ſie niżej poſtaze czemu y kiedy) Baal, Tanaus, Hercules y Iouis rze-
czony. rzetelnie to *Sabellicus* w te ſłowa wczy. Vexores Rex Ægypti, qui in Pontum vsq; victor arma protulit, & Tanaus Scythiæ Rex qui vexorem & omnem penē Aſiam ſubegit ante Ninum ponuntur. Gdzieby zaś było Broleſtwo Tanauſa potym vgruntowane / wſyſtek świat wole cum Faſciculo Temp. Regnū Scytarum, vetuſtiſimū, eſt regio magna valdē, quia Moetidſ paludibus incipiens, inter Danubium & Occianum Septentrionalē, vsq; ad Germaniā ponigitur. Et eſt prima pars Europæ, in qua primū regnauit Tanaus de ſtirpe Iaphet.

Tanausem
go zowią-

CZESC TRZECIA.

O Rożności miedzy Pokoleniem Japhetowem
y przy kiem zaś iego zacność, iako,
y iak wielka zoſtają.

Po zwycięſ-
ſtwie Wex-
oreſa.

Lach abo
Magog
Seym zgro-
madił.

Gdy tedy Olan / rzeczony Mog abo Gog / w Egi-
cie Chámianow nawiązaſszy wrocił ſie z tak wiel-
kim zwycięſtstwem y ſławą do Azyei : tam pomieniony
Brat iego Lach (abo na on czas Lag) VII. Pan światła/
ktorego zybzi Magogiem zowią / zgromadził wſyſtkie
Japhetczyki / y Semiany (ktorzy z nimi trzymali) na
mieyſce pogorzały Pánochy. Na którym zgromadzeniu
ſam

Jedynowłasnego Państwa świata.

57

Sam z swojej dobrej woli / spuścił światą Pánowanie /
iako sposobniejszyemu podbrze także Babilonczyk i y Go-
meryany / pod Scytheckie posłuszeństwo. Dla którego
nastąpienia po nim / Olan Mog abo Gog nazwany był
Polag: przeto iż po Lagu polagi Stolicy świata. Z któ-
rego słowa Polag / za czasem uczyniono Polach / iako y
z Lagá Lachá. A te takowe zgromadzenia na pamiatke
Semá / (iż tam na tego radzie / iako w niebytności Japhet-
towey nastąpięgo / a nad to y najwyższego Káplana /
wszyscy polegali) od tego czasu Seymami zowiemy.

na którym
państwu
głowi wystąpił

dla tego po-
lach rzeczy-
nemu.

Seym czemu
się tak zowie

Citedy są Magog y Gog abo raczej Mog po Żydo-
wstwu / co Lach y Polach po Słowienstwu / a w cudzych
Castor y Pollux: którym przodkowie nasi za pogań-
stwa Lelum Polelum śpiewywali: A Grecowie świeższych
swoich Tyntarydow podmiatają / (według zwyczajn przy-
pisowania sobie wszelkich osobliwości) aby byli mieniący za
grecznych y zwani Grecy abo Greczy: iednakże z tego co
báta o swoich / nigdy się wyrachować nie może iedno w-
tych. Ten abowiem Magog abo Lach od kostury kto-
rego iako y Japhet za brzo używał / z także te Dawid nie-
ieno rozga ale y Kijem zowie mówiac: Psal. 22. Rozga
twoja y Kij twój te mnie pocieşyły) y Kofor też abo Castor
nazwany był fiber Ponticus, gdy iako Bobr przed We-
xoresem do Pontu uciekał. Ten sobie godność liniey
pánniacy wgrzył / gdy Polluxowi abo Polachowi páni-
stwa wystąpił; aby go wiecey Chámscy myśliwcy nie pla-
kali. Dla tegoż mu Bożtwá iako Successorowi nie przy-
pisują / to iest / nie zwanego Augustem abo Bogustem
iako Polachá. O którym to potwierdzają słowa Bog y
Got, którym Polacy y Niemcy Pána Boga zowiemy.
Wszelki abowiem stárożny ięzyk / niepoietego y niewymo-

Ci tedy Ma-
gog y Gog są
po naszymu
Lach y Po-
lach a w cu-
dzych Castor
y Pollux.

którym Gre-
kowie Tynta-
rydow pod-
miatają.

Ten Polach
był napię-
wszy Augustus
abo Diuinus.

Z którego i-
mienia Gog
wyrabiono
Bog y Gott.

wnego Boga / takim słowem zrazu przezwal / iakie miał
 na on czas nastrojeny. A iż po Potopie nie było słaz
 wnteyfego człowieka náb tego Boga ábo Goga rzeczoz
 nego Poláchá : ztad p. Boga / Polacy / Ruś / Moskwa /
 Illiry / y wšytkie narody Słowienſkie / przezwály Bog
 miáſto Gog; namyſlnie dla wćciwoſci prawdziwego Bo-
 gá pierwoſa litere / a Niemcy Got, dla teyże przyczyny oz
 ſtáenia odmieniwſzy. Włoſy zaś od drugiego tegoż Go-
 gá imienia Polách Boga zwáli Pol, a Uzya trzeciego Bał
 iakoby Poſtrách ſwiátá Baál, Bel, Hálay &c. Ztadże iako
 w Uzyey nawiętkſza niegdy przysięga bywała przez Báz
 álá / że ſie go Uzya y Egipt bály : tak y w Włochow naye-
 wiekſze niegdy były przysięgi ſłowami Pol, przez imię Po-
 láchá y Edepol miáſto Jedepol przez ſtraſny tegoż Gome-
 rem do Włoch przyiazb.

a z drugiego
 Polách Pol y
 Edepol iako
 y z Baálá /
 Bel/ábo El.

Ten tedy Polách pierwoſy był y prawdziwy ná ſwoiz
 cie Boguſty ábo Augustus, z ktorego imion Gog Polách
 y Bał / odwientwſzy coſkolwiek (iako ſie rzekło namyſlnie
 dla wćciwoſci prawdziwego Boga) tak wiele imion mu
 wynalázly rozmaíte narody. Ztad iawnó i ſe / iż ten tytuł
 Augustus właſny teſt / y ſámych tylko porządnych Suez-
 ceſſorow tego ná Thronie Scythyeckim (przez ktory nie-
 gdy przysięgano) iako y drugi Inuictiſſimus; co ſie niżej
 pokáże.

Augustus y In-
 uictiſſim⁹ ſam
 Król Polſki.

Stawę Polá-
 howe / wſze
 ſoremné rze-
 czy opiewáie

Znáć iako wšytek ſwiát znał kiedyſ tego Poláchá
 przodká náſzego / zá wielkiego Boguſtá ábo Augusta / iż
 wſyſtko coſkolwiek ma náznáczniejszy / ná wćciwoſć
 ſemu ob niego przezywa : iako Niebioſá y zawiáſy ziemié
 Poli wielkſze częſci ſwiátá Plage iakoby Polagá miáſtopo-
 lakowe / Króleſtwo tego Polſkie Polonia lubo terra Po-
 laris z ktorey wypleli Poetowie Pales máć Bogow ziem-
 ſkich /

Ślich / to jest Człowiek y Król / przeto że sie tu władza
 Pánom świata rodzi: y druga od iey Pánom / Pandorę
 lubo Pánia dárowana / przeto iż Scythey nastársey ná
 świecie / y iey Pánom / takowi Bogowie ziemscy / wšyscy
 niegdy dary dawali / to jest holdowali tak Trogus świád-
 czy. Tuz morze Pelagus miásto Polacus takoby Polacus;
 to jest Wiebá težtoro. Takze toná morzkie niegdy nasla-
 wnteyše / w Azey Pólemniacus w Aphryce Pelusiacus
 á w Europie Polaticus: Nastárse tež Bożyscze Troján-
 skie Palladium miásto Poladium. Rzymskie zaś Pol, tego
 ofiárnik Polarualis: Bogini wojen Pallas miásto Polosť,
 od położenia woyst ábo nieprzyiaciel ná placu: možny
 ábo poteżny Pollens, wielki palec pollex, przestrzenistwo
 Planicies, miásto Polanicies; naslawnteyša w Azey
 prowincya Palastyna, miásto Polasczynna, namedrša w
 Europie Pelasgia, miásto Polackia, plac napeśnnteyšego
 Miásta Rzymu Palatius mós, to jest Polacka góra, Miá-
 sto polis takoby położenie, wlicá platea miásto polatea
 ábo polác / sumnteyše budowánta Palatia, piękna sáta
 Polymita, ochędořstwo Politics, Prouincia Polatinatus,
 y Dozorcy ich Polatini, rząd Polytica, znáti sprawiedli-
 wego Karánia Plage miásto Polaga, (iż niegdy ieno Polska
 władza bywały dawáne) słownie obiećć polliceri. nas-
 wnteyša przysięgá y Rzymtan (tak sie rzekło) słowánt
 Pol przez Polachá y Edepol miásto Jedepol, przez stráśny
 tam przyiazd iego zá Gomerem. Tuz tak wiele stárodaw-
 nych ieřceze przed Troia miast niegdy naslawnteyšych
 tak Pelusiū miásto Polacium, Pólemniacū, Populonia
 Pola, &c. y inszych podobnych máto mnief stárodawnych
 po Azey Aphryce y Europie niezliczona rzecz tak sie wi-
 dzi w Geographiách. Owo zgólá / cokolwiek ieno ma

od niego ábo
 ie Polakow
 nazwane.

Czego żaden
inny Narod
nie pokazuje.

Rozdzielenie
Bosstwa Pol-
chowego.
coznaczy.

po uchwa-
lach pomie-
nionego Sey-
mu.

Polach VIII.
Pan świata.

Thron Koro-
ne y Sceptro
wynalazł.

Szeropol-
skie słowa.

Stadże nie-
gdy nawie-
st.

świat pięknygo to Politū, cokolwiek sie podobą placitum
miasto Polacitum. takoby Polacy to zrobili. Kto prosię y
tedy pokazuje / aby dziesiąta część takiego śladu Greckiey
abo Rzymiskiey chluby : choć tak Grekowie tak o y Rzy-
mianie wszystkie stare słowa psowali / a swote nowe wśle-
kiem uśłowianiem wprowadzili. Trudno. Bo ieno jeden
taki na świecie był Polach Bogusły abo Augustus. Co-
żas o nim plotą : iż Pollux rozdzielił Bosstwo swote z Brat-
tem Castorem : człowiekiem / znacząc abo sens tego
jest / że nastąpiwszy po nim na Pánstwo świata / uczynił
go Cesarzem wschodnim : ktory od tych czas Liber pater
nazwany / w Indyey Cesarzuac / pánował terażniejszy
Tatarskiey ziemi ; przez ktora wygnal brata swego Ama-
rochą ; do Synrodyce ; od niego Amárocha lubo z dzisieya
śła Amerykánazwaney takó Speculum Historiū pokazuje.

Ua onym tedy pierwszym po Potopie Seymie / gdy
uchwalano było dwie części wojny / iedne przeciwko Cha-
mianom w Babilonie / a druga do Europy przeciwko
pomienionemu bratu Komorowi abo Gomerowi, Po-
lach VIII. Pan świata / przebył Olan y Mog abo Gog
rzeszony / dla wielkiej pomocy y postrachu wszystkiey Wła-
rodyce (na Uzysa Uphryke y Europe rozdzieloney) wynd-
lażł Thron, Koronę, y Sceptrum, takó same słowa świata-
cza : Ktorych szeropolskich / Grekowie y Lacińnicy po-
dzisdzien (takó sie z Kaleptnā pokazuje) zgoda nie roz-
mienia. Alzeby iawnó było / iż Polskie są : trzeba wiedzieć / że
dla tego Polach krzesło pomocy swotey przewal Drzżzon-
abo z Ruską Drron, aby wszystkie świat drzżał przed
nim. Z tego tedy Drzżzonu abo Drronu, naprzód Gre-
kowie wygrzeczniłi Dronos, a potom Lacińnicy wył-
cnili Thronus. Nie pomalu tego potwierdza / iż Thron
abo Máz-

Jedynowłasnego Państwa świata.

61

Abó Młacieśat wszytkiego świata/ własny jest Szycioniski
 abó Polski/ że przed przyściem wiary światy nawet ksa
 przysięga była Oycow naszym y im poddanych / przez
 Thron Scythicki: iako między insemy Herodot nie tyl
 ko świadczy/ ale też y przykładem w przestawnym nte
 gdy Brolu Polskim Idanthyrśie pokazuje / cała tego o
 powiedz posłancowi Daryusowemu wyrażać. lib. 4.
 Ego solos mihi Heros arbitror louem Progenitorem
 meum & solium Scytharum Regium. Ia sobie nie poczy
 tam za Pany ieno Iowisza Przodka mego; a jedyny Thron Scy
 thow Krolewski. to jest ieno pokolente z Polach/ (ktorego
 Iowissem zowie) a obranie go siedzieć na Thronie Scy
 thickim.

Na przysię
 ga była przez
 Thron Scy
 thicki.

Z Thronem zówse po spolu chodzili Koronay Sceptron;
 iako same słowa veza: bo wiedzac co jest szcep, a widzac
 też co jest Thron abó Drzżen iawnie jest / że Sceptron roz
 zumie sie virga tremoris, to jest rozga drzżenta: w szeze
 piona w pini Thronu Scythickiego / aby nte zwiędła na
 wieki. Z tadż Psalmista mowi o Thronie y brle. 44.
 Thron twoy Boże na wieki wiekow; rozga porządku, rozga
 krolestwa twego, Ktore Krolestwo Boże iż nte ieno Ducho
 wne jest Bościota światego/ ale też y świeckie wszytkie
 go świata (iako od Boga w Ratu postanowione) dla te
 goż to miejsce/ tak temu iako y owemu służy: iż rozgi wlas
 dzej ich trwać beda na ziemi / aż do skoniczenia świata.

Ktorem Ko
 roną y Scep
 tron zówse
 chodzili.

Sceptron co
 za słowo.

Koroną zaś słowo zepfowane jest / z Polachowego
 Cardrżżona iakoby Cárovdrzenie: bo po ki rzeczy świat
 nte byty pomiesane / tedy ia ieno sami Panowie świat
 nosili/ iako y Sceptronu sami tylko używali. Ktorzy iż
 Błku pod soba Cárov abó Cesarzow mieli / z tad ozdoba
 głowy swojej Polach przezwat Cardrżżona, żeby Cárov
 wie/ wszy

Koroną co
 za słowo.

Korona y
Sceptron ta
kie były po-
lachowe.

wie wszyscy przed nią drżeli. A dla tegoż ieno trzy szczy-
ty były na Koronie Polachowej iako y trzy strzały w tego
Sceptronie na znak postrachu Azeyz Ufhyryce y Europie/
a nad to y prawnego ich czasu potrzeby podobiania; ktore
sie za starych wiekow naywiecszy strzałami działy. Z tadze
wtrapiiony zlym ięzykiem Dawid prosił od Boga skard-
nia go/ władza tego Polachowego szczechdrżonu, to test
Swieckiey zwierzchności. mowiac Psal. 119. Strzały mo-
cnego osre, z weglami wyniszczaiacemi (bo na pomste onego
wegla spaloney pānochy / wynalezione było od Polachá/
ktorego Żydzi Mogiem lubo Mocnym/ abo potężnym zo-
wia) iakoby rzekł: zpusć Boże na zly ięzyk / władza oney
rozdrażnionej zapalczywości Moga abo Goga, co Egi-
pcyány y Babilonczyki wstronił.

Taki Scep-
tron Jowi-
šovym zo-
wia.

bo Polach był
Jowissem
nazwany.

Takiego Sce-
ptronu mieli

A niech prosze niekt nie mowi że takowy Sceptron/ nie
Polachowem ale Jowisowem zowia / bo to ieden był Os-
lan abo Hellech lubo Hellen, y Mog abo Gog, potym Po-
lach/ Baal, Tanaus, Hercules, y Iowisz rzeczonny. Co y
z tego samego dosyć iawnno test/ iz pomieniony przislawny
Krol niegdy Polski abo Szczytioniski Idanthyrus w oda-
powiedzi Daryusowi/ przodka swego Tanausa Jowissem
zowie mowiac / w Herodoće lib. 4. Ja sobie nie poczytam
za Pany ieno Iowisza przodka swego, a Thron Scythow Kro-
lewski. Jezelić abowiem / iako sie nizey dostatecznie wy-
wiedzie / y przyezyna pokaze / nie kto inszy tylko ten Po-
lach / potym był y Tanausem przezwany: a Idanthyrus
nikogo nie mogł zwac przodkiem swoim ieno Tanausa
pierwszego w Europie (według wszystkich) Krola Scy-
tyckiego: tedyć rzecz test oczywista / iz nie kogo innego
mogł zwac Jowissem / ieno tego to Polachá / co go Żydzi
Mogiem abo Gogiem zowia. Zaczym Sceptron Jowisow
własny

Jedynowłasnego Państwa świata.

63

własny jest Polscy / y takiegoby mieli Królowie Polscy zażywać; iako y nie dać sie zwać Królami ale Panami świata / według zwyczaju Przodków ich przed przyściem Wiary s. Stadze czytamy o Władysławie I. iż nie chciał bydz Królem zwany / ale iako Przodkowie tego Panem. Których iż omamieni Łacina Książętami zowią / rzecz w ważenia godna / że starchy Łacinnicy tych samych tylko Principesami nazywali / Którym nawysoka pierwotna zwierzchność (lubo to przystoynie albo pochlubnie) przypisowali: iako na przykład między innymi Genebrard wsfedy Rzymskie Cesarze Principes zowie. Bo to słowo Princeps à principio, to jest od początku zkończzone (według sensu starych Łacinników) nie może sie przystoynie dać / ieno samemu Panu pierwotnego Państwa / Ktore sie od początku w Jadamie poczeło. Dzisieysy zaś Łacinnicy / według codziennego swego pochlebnego zcłagania na doł / wyszych tytułow niższym osobom / Książęta ze Ktore Principesami zowią.

by Królowie Polscy zażywać.

Których Przodki Panami zwano.

albo Principes w pierwotny sens

nie Książęta mi

Jście tedy Antecessorowie Chrześciańskich Królow Polskich Principes byli / ale starem sensem / to jest Panowie pierwotnego Państwa świata: a nie po dzisieyszym Principes / to jest Książęta. Stadze ostrożnieysy postrzeżsy sie w tem / że v dzisieyszych Łacinników tak Dominus iako y Princeps inaczezy chodza a niżeli v starych / Przodki Królow Polskich / ani Dominos ani Principes, ale nagoz dnieyszym tych wieków tytułem zowią Monarchas iako by Mianami za arcy nad wszystkich; co niemal toż wprawdzie uczyni / iednakże podobni by własnego tytułu ich Panowie świata bronić. A między takimi osobliwie sie to pokazuje w Regestrze Królow Polskich (Który przez Chrystophą Warszawickiego zebrany / w Rzymie apud

ale Panami świata.

Których między drzi podzi sieyszymu zowią

Monarchas mi

Typo

Typographos Camerales 1601. bel drukowany) głośno
mowi Miccilaus Monarcha Polonix, primus Christi-
anus factus, &c. to jest / Mieczysław Monarcha Polski,
pierwszy Chryścianinem został. A o tego sienie Boleslaus
Chobry primus Rex Polonix &c. to jest Bolesław Chabry
pierwszy Krol Polski &c.

Tak uстроio-
ny polach /
Babilon słu-
żywszy na-
zwany bel
Baal.

Tak tedy polach. VIII. Pan światła / w Koronie y
Sceptron uстроiony: stadszy na Thronie światła / naz-
przód Babilon zburzył: y za to nowego tytułu Baal mids-
sto Bal takoby straszny walecznik nabel. Czogo tak sie las-
cno dorachować. Rzecz pewna jest / iż Baal nastąpił bez-
to Bożyseze Syrtyskie / ktoremu Nimis w Babilonie bala-
wan bel wystawił. Rzetelnie też mowia Sabellicus y Ge-
nebrlib. 1. iż Wexores Krol Egypcki, który Scythy aż do Pon-
ru, iako Trogus wozy ploszał: y Tanaus Krol Scythyecki kto-
ry go aż do Egiptu odegnal przed Ninem bel. Tuż wsta-
pic sie nie może / iż to iedenże bel w różnych / Bal / Baal /
Bel / Beel y Bellus. A że od waleczności tak bel nazwany /
same słowa bellum, to jest walka y waleczność albo wa-
leczność / także walki albo balit / bil y bol wydatia. Zaczem
iżelić Baalowi albo straszny walecznikowi Ninus bala-
wan wystawił w Babilonie / tedyć sie go tam znać iest
przed Ninem bano. Ponieważ tedy przed Ninem żadne-
go iniego straszego Uzyey Walecznika nie było procz
go Tanusa: ktorego przed tem Olanem albo Alanem, y
Mogiem albo Gogiem / także Polagiem albo Polachem / a
potym Herculesem y Jowisem (iako sie w tym wymodzi-
dowodzi) zwano: a nie teno sie go Wexores ale y wsi-
świat na on czas bal: tedyć nie kto inisy przed Ninem
mogl bydz Batem albo Baalem nazwany w Babilonie /
ieno on który świeżo przed tem y w Egypcie bel strasz-
ny /

Je sie go s-
wiat Bal

syny / tymże co y w Babilonie byli Chámianom. Bo na
on czas nie było żadnych innych przyczyn iakieykolwiek
woyny procz ich rebelliey. Ktora (iako successora przed
potopney Káinianow / ich drogami chodząc) w Babilo-
nie poczeta / z tamtąd sie biała y do Egiptu zakradła.
Nie tylko tedy sam rozum pokazuje (iż obśiekły Tánauś
w Egiptcie galeźle Chámskiey rebelliey / nie mogli ani
w Babilonie korzenia iey wcale zaniechać : zwlaszcza
mając przed sobą droge z Uzyey do Europy za Gome-
rem) ale też y Historycy potwierdzają tego Trogowi w
Iust. lib. 1. mówiacemu o onecznych dziełach Tánauś
wych przed Ulinem, Scythæ ex Egipto reuerſi Aſiam
perdomitam vectigalem fecerūt, to ieſt Scythowie z E-
gyptuſie wróciwszy Aſia uſkromiona pod bołdy podbili.

a mianowi-
cie Chámia-
ny.

Co y sam roz-
zum.

y Historycy
pokazują.

Uzyaſſie ſie
mice poprze-
sywał:

y Japhetczy-
kami osadził.

Idumæa y
Paleſtyna.

Po rozproſzeniu Chámianow z Babilonu / y wſyſtkiey
Uzyey wſpokoleniu : Paleſtyne od tego imienia Polach /
także Aſyrya od rozciągnięcia ſie aż tam Syryey / y Per-
ſya od pierwoſości godnoſcia między inſemi kráiami za
Tygrę rzeczone : ſwemi Japhetczykami osadził; aby tam
po tego do Europy odbyćiu za Gomerem nowych iakichś
tumultow nie było. Z tadże Piſmo Boże Paleſtyniſka y
okoliczna tam zwietczność / od niego poſtánowiona rze-
celnie Scythycha zowie / mówiac o Izraelu abo ich Wo-
dzu. Num. 24. Percutiet Duces Moab, vaſtabitq; o-
mnes filios Seth. (które miejsce tak ma text Arabiſki)
Perdet Gigâtes Moab, & domabit omnes filios Scyth)
& erit Idumæa poſſeſſio eius. Wytraci wodze Moabow,
y wytrępi wſzyſtkie ſyny Scythowe to ieſt Japhetczyki / y o-
siadzie Idumæa, abo Jadamowſtwo / to ieſt Paleſtynę.
A że by ſie ſiadz nie trąſiło komu mylić na ſłowach Mo-
ab y Amorrhæi obaczywoſy. Num. 21. Væ tibi Moab
periſti

jakże kol-
wiek na-
zwane:

periisti popule Chamos, dedi filios eius in fugam & filias in captiuitatatem Regi Amorrhæorum: potrzeba uważyc że sie Moab dwoiako rozumie / to iest. Za poko-
lenie Moaba Semitana / y za Idumæa część Palestyny /
ktora Żydzi tego imieniem tak zowią: iako y druga część
Chanánæa od záplugawienia tej potomkami Chanánæa
przeklętego; z Babilonu tam po zburzeniu go zágnane-
mi pod władzą Vmorá syná Peláchowego / á wnuka Jás-
phetowego; podobno od srogości na nich / morem iakoby
vmartwiającem nazwanego. Ktory inſy od Amorrhæa
Chanántana (iako sie ſerzy częſu ſwego wywieſzcie) był
Brodem nad Amorrhæami Chanánecyżkami w Palæ-
ſtynie.

Scythyckie
ziemice bely.

wieziadmi
n) pełnione.

Ziemica tedy Moabska abo Idumæyska / y zwierze-
chność w niej Scythyckie bely: iako ſie pokazuje z pomie-
nionych ſłow. Num. 24. Percutiet Duces Moab, va-
ſtabitq; omnes filios Seth: ale w tej krainie pełno było
Semitanow Moaba potomkow z Chamiany króla y bał-
wochwalſtwy pomieszanych; iako y wſyſcy inſi Semi-
ani / procz Abrahámorego pokolenia / ktore Mozyſz wy-
wiodł z Egiptu. O tych tedy takich / á nie o ziemi abo tej
zwierzchności ſa pomienione ſłowa. Num. 21. Biada to-
bie Moabie, zginaleś Narodzie Chamki, to iest między takie
poczytany. Dla tegoż mówi Dalemſzyniego á nie twoie
w ucieczkę y corki w państwo Królowi Amorrhayczykow, to
iest pomienionemu Vmorowi Jápheczykowi / Amor-
rhayczykl Chanántany w Idumæi vmartwiającemu.

Tędy potw-
ierdza Scy-
thyckie mia-
sto.

Nie pomalu potwierdza Scythyckiej zwierzchności
w Palæſtynie / ono Miasto Scythow ktore iakomamy 2.
Machab. 12. tylko 600. ſtar było od Jeruzalem. Także
pomienione ſwiadectwo Iakuba Virryaka że ſie Palæ-
ſtynie

Stynczytowie Polakami abo Polaninami zwali aż do czasów świętego Ziemie S. odyśtania.

y Polacy Polescy.

Co sie zaś tynie Persow / o tych rzetelnie mowi Genebr. ib. 1. Persas deducunt alij ex laphet, vt non tam ab Elam descendisse putentur quàm à Madaij Fascic. Myrba Genes. 9. ex Bereschith Rabba. to test. Persow niektorzy z lapheta wywodzą, tak iż raczej zdadza sie plynąć od Madai syna Japh: towe go a niżeli od Elama Semowego.

Persya Japhetaycos wie roslylos dzili.

Uż w Assyryey / że rownie także naszech Japh: eczytowie zwierzchność bel / same słowd Ninus y Niniwe przyznawają. Bo Polach w Babilonie Baalem nazwany wyprawiwszy w pogonia na wschod słońca Lachá aż bo Magogá Antecessora swego (ktorego bel w schodniem Czarem nad Indya y Tatarska Ziemia uczynil) a częśc wieźniow do Palasty ny odsławszy; sam z przednieyszymi z nich / wprost poszedł nad Tygrem przez Armenia do Olegniału pierwotney dziedziny swoley. W ktorey drodze pomienionego Jonichá syna swego / vsprawiedliwiwszy w tym / że z Nimrothem odszedł bel od swoich tak o sie wyżej opisało (a to dla tego iż vpamiętawszy sie potym / odstąpił ich gdy Babel budowali) na znak onego vsprawy wiedztwienia Nibisin Miasto tego założenia przezwał Niniwinne (lubo iuż tak przezwane potwierdził) abo Niewinna ne / to test złości Babilonstkiey: także y syna tego Nibisa Niewinnusem. Z ktorych słow (dla tego co sie niżej powie) Babilonczycy uczynili Niniue y Ninus.

w Assyryey rzazu Scythayca zwierzchność bel-

także w Indye y Tatarskach.

Ninus kto był.

Ten tedy Niuinnus, abo Ninus iż pod czas odyścia Polachowego do Europy za Gomerem (tak o sie niżej po- także) nowe buncy Chamiánow znnowu do Baktryany zgromadzonych / wetuzac naruszenia sław Oycy swego rozgromił / y samego Chama wodza ich (od vpátrowania

Chama zabił y nowy bunc rozgromił.

za co mu bela
Semiramida da
ła.

y Cesarstwo
Assyryjskie.

z wolności
od holdow.

Względem
czego Wolni-
us nazywane-
go.

Wzbiłszy
cy Ninusem
wzynie.

Japhetczy-
kom ziemie
osiadzenie.

nie jest prze-
ciwne Biblii

bo według
rosporządze-
nia Noe
89.

30r3 y gwiazd Zoroastres przezwanego) zabił: za te przy-
sluge/ worociwszy sie za czasem Polach z Europy / dał mu-
corke swoie Sameyrámie albo Semiramis ztad nazwana /
że ta był w Polegniaku z białemigłowami (z teyże przy-
czynny Sameżony, albo Amazonas nazwanymi) zostawił
na swem miejscu. Z ktora posłał mu zaraz y tytuł Cza-
stwa Assyryjskiego / co jest odległych aż za Tygrem Syrya-
skich krain: y w wolnienie od holdow / ktore wszyscy Azya-
Scythom Erolenskim od pultoru tysięcy lat już holdo-
wała / tak Trogus lib 2. wzy. Ztadże tam przydawa-
koniec holdow uczynił, co jest otrzymał Ninus Krol Asy-
ryjski. Bo tego Niunnusa za czasem dla pomienionego
w wolnienia od holdow Wolninus nazywanego / Babiloń-
czycy / że tak ostrzybel na Chamtany / wzywali Ninusem,
takoby Tienasem / iż nie trzymał z nemi / tak niegdy
Jonich Gétie tego; ktorego dla tego beli (tak sie rzekło):
Nassurem takoby Tassyniem przezwali. Także y Niwinne-
miasto jego wykreśli na Ninie: takoby Nie-niwinne aż
bo nie słusnie vsprawiedliwione.

Przeciw temu Polachowemu Azycy osadzeniu Japhet-
czykami / w ktorem sie oto y same słowa z star cmi Histo-
rykami zgadzają wozacemi / że Scythowie rozpodzeni
świat zrazu osadzali: nie bez tego / że nie jeden wspomni-
na pospolite nowszych ziemie rozdziałanie w rewny dział
miedzy trzech synow Noego; a tym wiecey że sie zda Bi-
blia S. z nemi trzymać. Dla tegoż: aby tym lepiey każdy
mógł uznać czyta prawda: potrzeba tu naprzod wspo-
mnąć / na ono pomienione rozporządzenie Noego / Ge-
nes. 9. aby był Japhet światu pánował / Sem Biskupo-
wał / a Chám był sluga obudwu. Co iż nie teno na ich sá-
mich padło / ale też y na ich potomstwie: dla tegoż po-
trzeba

trzeba

trzeba też uważać / iż Pan / Xiadz / y chłop / musza być po-
spolu / a nie w kłóse mil od siebie : aby y Pan miał ko-
mu Panować / y Xiadz tego Zakonu Bożego uczyć / y
chłop komu robić : bo inaczej żaden z tych stanów nie
mógłby być w swej porze. Co uważymy / sam rozum
pokazuje / iż Laphetczykowie z rządu wśedy panowali ; Se-
miani (Korzy przez Abrahama i da) wśedy między niem-
wolni / duszami się opiekiwali : a Chamiani z ostatkim
Semianów między nich poczytanych (iako się pokazuje
z pomienionych słow Num. 21. gdzie Moabczyki Semi-
any Pismo Boże Chamskim Narodem zowie) gdy się
z robot im chcieli wybić : od Panów świata / a mianow-
icie tego osnogo tak w Egypcie iako y Babilonie pod-
bić / do swej powinności przymuszani byli : według po-
spolitego wszystkich Historyków z Trogowcem głosem.

Iż tedy opaczne wielu mniemanie / (przeciwko ro-
zumowi / rozporządzeniu Noego / y pospolitemu starych
wieków głosowi) nie mniemy też na Biblicy sadzi : po-
trzeba uważać / że Biblia S. nie ma żadney w tem impli-
catiey albo zawikłania sensu na różnych miejscach / ale
tylko złe iey rozumienie. Gdyż wszystek fundament roz-
dzielających Ziemię w rowny dział między trzech synów
Noego / ieno ten jest : iż Gen. 10. po wyliczeniu znaczy-
nieyszego ich potomstwa mamy tam przydano. Hæ fa-
milie Noë, iuxta populos & nationes suas. Ad his di-
uisæ sunt gentes in terra post diluvium, to jest. Te sa-
domy Noego rozrozdzenia według ludzi y Narodów swoich.
Od tych rozdzieliły się, to jest rozśiały Narody na ziemi po
Potopie. Tego rozdzielenia albo rozśiania dwoiaki sens jest.
ponieważ mogli się / albo zmieszanie albo rozdzielenie po świe-
cie rozsypać. Iż tedy potrzeba pisma S. nie w słowach
podchwy-

Pan / Xiadz /
y chłop / po-
spolu chodzi

yż wśedy cho-
dził /

Kto z chęci /
Kto z musu.

Albowsem
rozdzielenie
ziemie.

między trzech
synów Noe
go.

słaby ma
fundament
w Biblicy.

bo litera dus-
chowi wstę-
puie.

ktory sam so-
bie nie może
przeżyć.

Zaczynam sens
Moyzeshow
ten tekst wła-
sny.

Ktorego wys-
ze tam mie-
scą potwier-
dza.

nie tylko du-
chem.

ale też y slo-
wami.

podchwytwać ale takim Duchem wykładac / takim bely
napisane: poniewaz ani Moyzesz ani Ezdras nie mieli
woli pisac zadnych przeciwnosci tego meysca drugie-
mu: tedyc sie tu nie może rozumiec / aby osobno Japhet-
czytkowie / osobno Semiani / a osobno Chamiiani osobne
swote krainy mieli bely osiadac; boby sie to zadnem spo-
sobem nie moglo zgodzic z pomienionem Tego rozpo-
rządzeniem / aby Japheth Panował / Sem Biskupował /
a Cham na nich pracowal.

Dla tegoz tedno z drugie zgodzalat musi sie koniecznie /
torozstanie ich zmieszano rozumiec: to jest ze wshedy poslo
czesc Japhetczykow panuiacych / czesc Semianow za-
konu Bozego uczacych / y czesc Chamiianow na nich prac-
cuacych: a gdziekolwiek zasli / tam Slachta Slachte / Kie-
za Kieza / a chlopi chlopy rodzili.

Alzeby nikt nie mogl nadrabiac przeciw tey oczywistej
prawdzie wyssem tam slowami / o kazdego z nich pokole-
niu z osobna / ze sie rozdzielili na ziemice y Narody swoje.
Naprzod wvazyc potrzeba / ze by tez dobrze y takie slowko
Moyzeshowe Ezdras tam odmienil / abo raczey przekla-
dacz nie mogli go dla nie doskonalsci Lacinj wlasno-
brzmiacem slowem przetozyc / tedy (tak sie rzeklo) wielk-
ma bydz wzglad na ich przedsterowzenie w pisanu / aby za-
dne przeciwnosci samemu sobie nie miało / a nizeli na sci-
sla wlasnosc ktorego slowka nie nalezacego do zbawienia.
Bo nie mala liczba slow inszych w Arabickim y Chaldev-
skim textach od Zydlowskich znaydujemy przez wszystkie
Biblia; a przecie we wszystkich tedn jest sens rzeczy. Kto
jednak dobrze slowa wvazy / ani w naszych Bibliach nie
na tem meyscu nie znaydzie / bliższego przeciwko pomie-
nionemu sensowi. Bo o Japhetczykach (a naprzod) tak
tam

tam mamy. Ab his quibus sunt insulae in regionibus suis, unusquisque secundum linguam suam & familias suas in nationibus suis, to jest. Od tych rozdzielone są wyspy w ich krainach, każdy według języka swego y domów swoich w Narodach swoich. Btożemi słowami imnie naucza Biblia święta / że nie teno wszystkie ziemie / ale y wyspy morskie Japhetczyków dziedzina bely. Bo iżećlić wyspy od nich miedzy sie wydzielone w ich krainach bely / tedyć wszystkie krainy około których są morskie wyspy ich dziedzina. A iż morze wyspami wypełnione wszystkie ziemie co tey jest na świecie oblewa; tedyć krainy Japhetczyków do których należące wyspy miedzy sie wydzielali / po prostu wszystkie ziemie była; która Narodami swemi osadzali. A bez pochyby nie bez tego wszystkich Naylorzkiego Państwa.

Ktorego istotnego pomienionych słow o Japhetczykach sensu (zgodliwego ze wszystkimi starymi Historikami zgodnie z Portiussem wołającymi / że Scythowie świat zrazu osadzali) dość rzetelnie potwierdza słowa które tamże Genes: 10. o Semianach mamy. Isti sunt filij Sem secundum cognationes & linguas regionis in quibus suis. to jest Ci są synowie Semowi według powinnowadw y języków krainy, w Narodach swoich. Dwie tu abowiem rzeczy osobliwie wważyć potrzeba. Pierwsza / że sie ich Narody rozrodziły w krainie / o które nimać nie aby ich miała być. A druga / że według języków oney nie ich krainy. Zgadzać że sie (iako ta Istoria pokazuje) w Ziemi Japhetczyków a nie swoicy swobodnie mnożyli / y ich pierwotne na świecie językiem Arameyskiem lubo Syryjskiem abo Scythyskiem lubo Słowieniskiem / zrazu gadali; iako sie w Persektynie pokazało. Zgadze Genebr. dobrze mowi w tenże sens

o Japhetie,

w tego potę
stwie pańs
wanie rka
zuiaze.

y o Semie

że w Japhet
tomych dzie
dzinach mies
kał.

A wierne po-
tomstwo i^o
przez Abrah-
hama.

nie miało
własnych
dziedziczin.

Te też co o
Chamie.

iście nie nie
przeza.

bo zbudu mie
li ziemi swo-
je.

sens o onem wieku lib. 1. Dum filij huius sæculi tumultuabantur, & in constituendis Regnis sese anxie exercabant, lucis filij vitam priuatam, quietam, religiosam, & paucis contentam traducebant, atque ad Cælestem suspirabant, confitentes se peregrinos super terram, seque fide & spe futuri Christi sustentantes. Atque sic eam describit Moyses in suis libris & Apostolus Hebr. 11. Gdy synowie tego wieku hałasowali, to jest Japhetczykowie z Chamianami (wybiec sie z poddaństwa wstuliacemi) y w postanowieniu Królestw, to jest Babilońskiego y Egipskiego na umor wganiali: synowie światłości, to jest Semiani żywot bezwrotny albo wposledzony / spokojny, Zakonny, y na trosze przestajacy prowadzili, a do niebieskiego wzdychali: wyznawajac sie pielgrzymami na ziemi, a wiara sie y nadzieia przyszłego Chrystusa utrzymujac. Tak go, to jest żywot ich opisuje Mowzesz w księgach swoich, y Apostoł do Żydow 11. Na tym tak poważnem świadectwie Pawłem S. potwierdzonem / o tak iasnym sensie Mowzeszowym / dość podobno każdemu będzie nie przywobzac innych mieysc o tem piśmie świętego.

A co strony Chamczykow / iż tam mowi Pismo Boże. Hi sunt filij Cham in cognationib⁹ & linguis & generationibus terrisq; & gentibus suis, to jest. Cisa / synowie Chamowi w powinnowactwach, y ięzykach y rodzajach y ziemiach y Narodach swoich. tu / że y ziemi ich wspomina Pismo Boże / zbawie nie co bydy przecieko tej Historyy. Jednakże niemaż nic / gdy sie wazy co ona pokazuje: to jest 3: Chamiani zaraz predko po Potopie macierzyniska ziece mie nlegdy Reimowe za Tygrem (na ktorey Babel zbudowali) także Bactrane y Egypt posiadli beli: a przeczac przekleccwu Noego / sila swa nie tylko sie z poddaństwa Japhet

Japhet

Japhetczykom chcieli wybić / ale też y w swote podbić;
iako sie pokazuje z Wexoresowego do Syryey / e Chodorla-
homorowego do Palestyny wpańdzenia. Bo przez ten czas
nim ich ten VIII. Pan świata podbił pod posłuszeństwo
y pomienione ziemie Japhetczykami osadził / zaiste ich
własne lubo pśtem prawem bely.

pozi ich nie
poddito,

Jawno tedy jest / iż to pokazowanie według wszystkich
starych Istorykow / Ze Japhetczykowiewo wszystkie ziemie
cie, gore nad wszystkie otrzymali y ze wszelkie bunt y Cha-
mianow (prawem Bożem Adamowi na podbiwanie ziemie da-
nem: a od niego przez Setha y Iaphetha wziętem) zaraz
po śmierci Noego gromić poczęli: y nie przestali aż ten VIII.
Pan świata Egipt, y Azya podbiwszy, wszystkie ziemie
uspokoił y tym podobnych rzeczy / nie jest przeciwne Bi-
blii S. Eto ia dobrze widać: ale tylko nieznosnem Ma-
chinom na niedokopanych sie fundamentach pomienio-
nych te slow pobudowanym; pokazując (iako żywa pra-
wda) tedy ktory z wyliszonych Gen. 10. Japheta / Semu /
y Chama potomkow ościadł y pánował. A to nieczem in-
szem teno samym gwałtownem náciąganiem imion ich /
do przewiśt niektórych ziem / daleko pośledneyzych wle-
kow im nadanych; iako dalibog Speculum Historicum do-
stanie pokaze.

Chluba Ja-
phetczykow.

Biblii S.
nie przeczy.

ale tylko bu-
dynkom ná-
niey.

przyciosu-
cym imiona
stare do no-
wych slow.

A niech prosze ani tem nikt nie nádrabia / że Piśmo Bo-
że Syrya zowie Aram, Persia Elam, Idumaea Moab: &c.
od potomkow Semowych: tak że Palestyne Chanaan, E-
gipt Mesraim, Achyopia Chus, Libya Phut, &c: Chamo-
wych. Bo w tey mierze widać potrzebá / że Żydzi ze
dwuch miar z rázu ziemie popprzezywali / to jest. Albo ob-
swych Semianow ktorzy gdzie záležli (rownie iako teraz
rozni Zakonnicy / piśa sie Prowincyalami, Polskiem / Li-
terwskiem

Ani Żydow-
skie przewiś-
ta ziem.

lubo Zakon-
nym sposobem.

Abó pierwo-
tnem wgle-
dem.

czczom nie
przez.

terwskiem / Ruſkiem / Czeſkiem / Węgierſkiem / rc. Choć
w tych Prouincyach abó Ziemiach / nie mają żadney władzy
ieno co náb ſwym Zakonem): Abó wiec od pierwoſzych po-
potopie takiemkolwiek prawem obywatelow iákich Gie-
mie; Jacy belł Meſſatm abó Wexores w Egipte /
Chus w Ehyoptey / y Phut w Libiey: poſł ich ten oſmy
Pan ſwiata nie podbił.

CZESC CZWARTA.

O Przenieſieniu Thronu Swiata, z Libanu do
Korony Polskiew: y o prawnem Naſtępiwie ſie-
dzacych ná niem, w Pánowaniu Swiata.

Porburzeniu
Babilonu po
lch viij. Pan
ſwiata.

część wie-
niow do pa-
leſtyny odes-
łał.

z oſtatkem
ſie do domu
wrociłſy.

Oleniak abó
inż Moga po-
legniakiem
przezwał.

Podbiłſy Polach abó Gog VIII. Pan ſwiata Chám-
czyki Babiloniſkie iáko y ſwieteſzo przed tym Egipteſki.)
y Jonichá ſyná ſwego á Oyca Wolniufa abó Linufa pier-
wego wſprawiedliwiłſy / y więźniow część do Paleſtyny
ná roboty odeſłałſy (z ktorych tam y Abrahám miał nie co
kupnych iáko mamy Gen. 14.) á co przednieyſzych z ſeba
wziąłſy: gdy ſie ná zab wrocił ná Czarne morze do Oles-
gniatu gniazda ſwego: ono tym czáſem Moga (ob Sa-
meyramy abó Semiramide corki iego tam zoſtawionej)
ná pamiatke zmożenia Wexoreſá názwane: ob nowſzego
á wiekſzego tytułu naſtępiwa ná Pánſtwo Polag (z kto-
rego zá czáſem wczyniono Polach, á ná oſtatek Polak) przez-
zwał Polegniakiem.

Żadze ono przeſławne Miáſto Ioseph: Moga zowie /
á Prolom. Polemniacum miáſto Polegniaku; podobno
chcac wyrazić / iż Wexoreſowi inſzym ſtraſſnemu z Polach
chtem ni iáko belo wygrać.

Tam

Tam tedy iż nieco po onych pracach odpoczał; żądł Czarne morze nazwane jest Pontus takoby Pantuz: że sie Pan swiada z Libańskiey niegdy Panochi tam nad morze był przystosł. A przylęła Polegniałowi kraina / Cappadocia, takoby zaczapionych dość mająca / od więźniow tak nazwana była. Których z Egiptu y Babilonu za zabranych / trzymał (aż do ruszenia sie tu Europie za Gomerem) tam około Tyskopola od Grekow na Ischopolis wygrzeczniowego; pod iarzmem Tyżka syna swego; podobno iż im był za ciężski / tak rzeczzonego.

Z tego Tyżka syna Polachowego albo Zerkulesowego a wnuka Japhetowego / potem w Włoszech osadzonego (na miejscu Gomerá do Franczey wypędzonego) Lacińscy ntemiatac na on czas literę. y. Tuscum uczynili / rozwinie takoy z Tyssagerow Tussagetas, z Tyryey Thurya, z Pyrrhusa Purrhusa, y tym podobnych. A pisał o nim iż Tuscus starodawny Krol Włoskiej Ziemi był synem Zerkulesowem: bo ten Polach od harcow takowych po świecie / był też między innymi przezwiśkami / y Harculec albo Hercules nazwany.

Tego napełnienia Cappadocyey niewolnikami Egiptskimi y Babilonskimi / potwierdzaia pomientone Trogoz słowa v lust. lib. 2. o Nécece Metoresowej od Pontu / in fugam vertitar & exercitu cum magno apparatu belli (podobno według onego czasu kłjow a kłmieni) relicto, trepid^o in Regnū se recepit. Bo jeżeli wszystkie woyska swego w Cappadocyey (przez która mu drogą była do Egiptu) odbiegł zaczapionego, tedyć tam nie trączył pewnie / tylko niewolnikami b. li. Żadze Acharius staro historyk / wiedząc że ich potym Polach gdy odchodził do Europy za Gomerem / (iako sie wnet pokaze) wziął

Gdzie iż nieco odpoczał / żądł Pontus tak jest rzeczony.

A Cappadocia od więźniow których tam miał około Tyskopola.

pod ręką Tyżka potym Krola Włoskiego.

Tuskiem tam uczynionego.

Tych więźniow tam / Trogus poświadczaj.

Ktoremi Agathius mnie miał być Kolchy

beł z soba z Cappadocyey : a niemogący sie dorachować /
gdzie ich potem podział / Kolchy albo Lasy miasto Lachy
lubo z Łacińskiego Latiuse omylnie bázro czyni (lib. 3.) Egi-
pcyanami od Wexoresá oddzielającami.

Ruszy w sy-
st. Europy.

Odpoznaczony Polach kilka lat w Polegniaku : z tam-
tego ruszył sie w te tu kracie za Komorem albo Gomerem, a
by beł y tego za pomienione Mlagogowi nieposłuszeństwo
pokarał: y oney kłaski / ktora dla tego Japhetczykowię
od Wexoresá podzieli / na nim sie pomścił. Jz tedy tegoż

Pontu prze-
szwista Euxi-
nus nabawił

droga ciągnął z Woysskiem około Pontu, z tad go nazwa-
no Ogżony; z czego psowzące słow wezynili Euxinus. Co
tedy Genebr. mowi lib. 1. Non glorientur Græci se ter-

a nie Greko-
wie.

ris nomina imposuisse, to jest. Niech sie nie chlubią Gra-
kowie, że imiona ziemiom nadali : toż y ta Istorya w tego
sens pokazuje / aby żaden Greka zamieniony nie rozumiał
ze nasze morza / jeziora / ziemie / gory / miasta / r. Grez
kowie poprzeczowali : ale na oko obaczył / że ich (dawniejsz-
sze niż oni) przezwista poprowali : pisac Pontus miasto
Pan-tusz, Euxinus miasto Ogżony, Mæotis miasto Mæ-
zność, Tanais miasto Don, Borysthenes miasto Berezyna, y
w wyszkie inie co ich jest słowa.

w drodze wie-
źnie, z tad, do
tad.

W tej drodze z Azey do Europy Polach VII. Pan-
stwa / między Don a Wolge przyśledszy / z tamtad wie-
źnie z Egiptu y Babilonu zabrane (ktore tak sie rzekło
miał pewny czas w Cappadocyey) wyprawił w pro-
st ku morzu Pruskiemu / w odlegleyse kuty Europy. A to
nie teno dla tego żeby nie mogli beli do swych gniazd na-
zad wciekać / ale też y przeto / żeby beli Narodow Scya-
tyckich nie zadržili / pospewaniem swym ięzykiem w Báb-
ylonte : Jako sie stało w wyszkiem prawie krainom nad
Niemieckim morzem y około Pruskiego leżącym ; gdy

Ktory Nie-
miecki ięzyk.

nie ro-
s-

nterownie wielka ich liczba za czasim przemogła iezy-
kiem / Pánow swych Japhetczykow / z niemi od Wolgi
wyprawionych. Co sie iasnie pokazuje z Kluwera nowego
Zistoryka Niemieckiego: poniewaz rzetelnie wyznawa/
ze niegdy w Niemczech / Hispániey / Franczey / Bryta-
niey / y Duniskiey ziemi / tednemze iezykiem z Illyrykami
gadano / y pięknie tego lib. 1. Antiquæ Germaniæ dwo-
dzi. ¶ A to ze Niemiecki iezyk y temu podobne / z Babi-
lonisczyzny swoy poczetek máia / z tego samego dosé id-
wno iest / iże w Niemczyznie pełno sie znayduie wrzko-
mowstkich slow / ktore y oni z Babiloniskiey także niewoli
wyniesli. ¶ Ze zaś oni tenicy zaraz od Wolgi pomienio-
na droga bel wyprawieni / nie teno ztad iacno sie borda-
chowac / iz w Koronie Polskiey / Moskwie ; Illyryku / y
okolo tych / Stowienisczyzny nie naruszyl: ale też y z prze-
zwoist Wolgi / ktora Niemcy Edell miasto Jedel iakoby
rzeka roziechania lubo rozlaczania : a Zistorycy Rha mi-
asto Rwa iakoby rozzerwania zowia. Z tadze po dziesbżeni
Slachta Niemiecka / z Japhetczykow (co z onemi wie-
zniami bel wyprawieni) plynaca / sczyci sie naszem Scy-
thyckiem Slachectwem ; zowiac Slachetca Edelman, i-
akoby maz ktory od Wolgi abo Edell rzeki ma swoy po-
czetek.

z Babilona
czyzny wy-
robili.

od Wolgi
wyprawie-
ni.

Ta sie Slach-
ta Niemiec-
ka rozni.

Tak tedy starych Zistorykow / ktorzy przedk Niem-
ieckiego z Ziemie bydz pokazua : iako też y pomienio-
nego nowego Kluwera, ktory (wvazaiac ze to iest stromo-
ta poczetek swoy z Ziemie / co iest Nieslachetny pokazo-
wac :) wywodzi Niemce z Scythow : obyczaynie rozu-
mieć potrzeba. To iest / tego o samey tylko starey Sla-
chetce Niemieckiey : a tamtych o gminie im podleglym. Ktory Tuyska Chlopislaus iakiego (pierwszego bunto-
wnika

od gminu
swego Cham-
niego.

Ktory Tuyska
podmiata.

Tyszkowci
Slachetne-
mu.

Zetmanowi
oney wypra-
wy.

od Ktorego
násze pustie
nie zowie
Tefquami.

á potoki tes-
go

w Tyſce
Brytanſkiey.

Dummeni to
ieſt Slachta
zwano.

Z tych przo-
dek Tyſkie-
wicow.

ieden z Mo-
narchow Scy-
thickich

od Donu po
Rhen á nie
wzad panos-
wał.

wnuká przeciwno Slachcie Panom ſwym daleko poſle-
dnieyſzego) podmiata pod Slachetnego Tyſzká práwnu-
ká Japhetowego/ á wnuká Poláchowego z pomienionego
ſyná tego tegoż imienia we Wloſſech gdzie panował Tu-
ſkiem uczynionego. Ktory to wtory Tyſzko ſlawny Ze-
tman wyprawionych od Wolgi/ że on cieżar ziemié w dala-
ſe káty Europy przez dżikie ná on czas puſtynie zápro-
wadził: Zgadze puſtynie Bogom ábo Gogom poſwieco-
ne (to ieſt Scythiey Krolewſkiey w całe zoſtawione) ſlá-
rzy zwali Tyſzká lubo z Láctiſká Teſqua, takó y Breges
miáſto Bryges ábo zá czáſem Phryges, także Edeſſa miáſto
Edyſſa, Tembriū miáſto Tymbrium, y tym podobne ſłowa.

Nie pomálu tego potwierdza / iż ten pierwſzy Krol
w Niemcech nie był Tuysco z ziemié poczety / ale Tyſzko
wnuk slachetnego Poláchá. VIII. Páná ſwiátá/ y ſtaroz-
dawne w Brytaniey Miáſto Tyſzka ábo według Prolo-
m. Iſca (lubo od niego ábo Ktorego potomká tego tam záto-
żone y tak ná pámíatke pomienionego Tyſzka pola pierw-
tnego ich w Cappádocyey gniazdá przezwáne) iż nie
gminnych tam ludzi było/ ále Dumnoniorū ábo Dumnych
boiárow; iákiemi Slachte ſwa Miſſkwa zowie.

U co plota pod imieniem tego Tyſzká pierwſzego
Niemieckiey ziemié Krolá o ſwym Tuysku, że od Rhenn
áż po Don panował: inſzy to był (daleko poſlednieyſzy
potomek tego á Przodek zacney podziſódźci ſamiliey
Tyſkiewicow) w Reğiſtrze Monárchow Scythickich:
Ktorzy iáko wſyſtkiemu ná on czas ſwiátu / tak téż oſo-
bliwie y od Donu áż po Rhen/ á nie wzad panowali. Co
wſyſtko ſerzey Speculum Iſtoricum pokáże.

Jáko potem Polach w oney drodze / wleźnie w prá-
wo od Wolgi wyprawioſzy / á ſam ſie przez Krym w te-
tu kráie

tu krócie puścićwśy / z nich brata swego Czecha (ktorego *Aeneas Syluius* rzetelnie synem *Japhetowem* zowie) do dzisiejszych Czech wyprawił; a sam aż do Włoch posiedł za *Gomerem*. I tak po spólnu z *Tubalem* (ktory *Hispany* rozplodził) tam dosiedłszy / z tego nowośteblist ogłosił: y na zachod stronie odstawłszy potomki swoje na trzy gorze założył / ktora po dziśdziej Włosy Polacka zowią. Także iako onego *Komera* (dla takowego ogłoszenia *Gofy* albo *Gallus* rzeczono) potomki we Włoszech odbiegał / z rządu *Obory* czyniącemi, a za czasem *Aborygenami* zwano; przeto iż tam byli *Nomadami* albo *Nimajacami* domow y własności / ale (iako rzetelnie o nich *Beros.* lib. 5. świadczy) z potocznymi się tylko budkami / iako teraz *Tatarowie* z miejsca na miejsce za trzodami wloczyl. A od tego *Polachow* albo z *Łacińskiego* *Polaciusów* i z *Panami* tam tych będąc nieruchome domy budować poczęli / iako żad po dziśdziej / lepsze y znaczniejszy budowania *Palacami* zowią. Wzrost iako dla onych *harcow* po świecie / *Harculec* albo *Hercules* był nazwany / y inże pośledniejszy dzieła tego w *Europie* y *Azycy* (gdzie wrościwśy się dokonczył żywota) nie należy do przedśiewzięcia / ta rzeczka wywodzić.

Dość na tym wiedzieć / iż w onym ciągnięciu za *Kosmorem* albo *Gomerem* / do *Donu* *Krymskiej* rzeki przysiedłszy / tam i z przepływając go mało nie utonął / żad y samego znowu od tego dopiero czasu *Toniec*, y onerzeka *Toni* przewano. Z ktorych słow cudzy uczynili: *Tanaus* y *Tanais*, a *Kus* naszą z *Toni* *Don*. Tego niebezpieczeństwa *Polachowego* / chcąc wykretni *Greccy* *Historycy* / abyśmy się nie dorachowali / w taką je białe wbrali (ktora *Herodot* ma lib. 4. na przeday.) Iż *Scythya* gdy *Herku-*

pośledni
się dzieła *Polachowe*.

w *Europy*
ziemiach po-
robione.

tu opasć
wśy.

369. Roku
po *Potopie*.

iż mało nie w
tunel utonął.

stad był znor
wu *Tanaus*
nazwany.

Co *Historycy*
w taką białe
wbrali.

les da

Która tak
rozumieć po
trzeba

że przestra
siony / tu
wszystkie chlu
be Scytyckie
zostawił.

A gniazdo
tey Scythya
Przezwał.

Dla tegoż
nas intuluje

Scythia Regij
abo Korallii.

les do Tanaisa przyszedszy, ukradła mu tam konie, y niechciała
ich wrocić, aż trzech synow z niego poczęła: y że iey zostawił
dla sposobniejszego z nich Baltheus y Iuk. Jednakże iedno sie
domyślić kto ma rozum: iż ona kradzież koni nie inzego
nie była / teno pomienione niebezpieczeństwo / ktore Polach
podpadł na Donie: z między insemi już wyrzedzionemi
przez wiskami tego / y Hércules też abo Hercules potym
rzeczony. To abowiem tak onego Pána światá / nátey
stronie Donu zatrzymało / iż rozumieć że to Bóstie było
napomnienie / záraz te kráine co iá byl Rómer Neuroba,
iákoby nie wyrobiona názwał / on (iáko ten ktory wsiya
stkie słowa iego pśował) Vroba iákoby exultam, to iest
wyrobiona przezwał: z ktorego słowa Vroba wyprowano
Europá. A wlubiona sobie w tey Vrobie kráine / nazná
cznieyszym stárożytnym Tytulem przezwał Scythya (ná
ktory iż niemáś wielšego / záto chlubie sie czym mówie
my / sczyćć, iákoby ozywáć sie bydź Scythá) y tu iá ná nos
wym Libanie wlubienia swego / wzdluż między Donem y
stáreimi gránicami od Nlemiec / á wśerz między Duná
iem y Pruskim morzem (iáko sie wywodlo) vsádził. Kto
rá iáko od Sethá Scythya tak od niego Polachá polska
á od Sczyćcá syná y Successorá tego Sczyćciocha abo
Scythiam Regiam, y od holdowánia tey światá / Pan
dora zowla.

Zná te zacność przebpotopnych Scythow Pánochow
w Koronie polskiej stary świat: dla tegoż iá zwał nie
prostá Scythya, ale Regiam, to iest Krolowska: y obywa
tele tey nie gminnemi / ale Scythas Regios, to iest Sczy
ćciochami abo Sczythami Krolowskimi / także Korallami
miásto Krolami, lubo z Grecká Bazyleami (z ich wśyscy
wazyli) y Sarmatami miásto Czarmatami, iákoby Czáre
stwa

świat w mocy mającemi zawsze zwano. Wiedział stary świat różność inšego pokolenia Japhetowego od słache-
tnego Polachowego/ przetoż tamto zwał zawsze Scythas
vulgares, że się od Wolgi począwszy na wschod słońca se-
roko rościagnęli. Zgadź (iako się wyżej namienilo) na
pokazanie tey różności Scythya starzy malowali w osobie
Panny od polowicy na dot iaszcorki: przeto / iż tu wszy-
tkie zacność swoje Scythya mając / gdzie tey Królestwo
władzia (nigdy niobdłogo nie zgwałcone / ale zawsze pa-
nienstwa swego broniace) seroko na wschod słońca od
Wolgi począwszy / ogon swoy iaszcurey rościaga; ro-
żne pstroćiny zmięśania tam rozmaitey krwie y mowy
z Japhetowa mający.

y tu Scythya
Panne a za
Donem Jaf-
curey ogon
tey pokazuia

Co wszystko / aby się na oko widziało / uważyc porze-
bą one słowa głosu pospolitego in Fasciculo temporum
lib. 1. Hoc Regnum Scytharum licet sit verustissimū,
tamen quia Barbarorum est inter principalia Regna
minimē computatur, & est Regio magna valde, quia
Maotidis paludibus incipiens, inter Danubium & Oc-
cianum septemtrionalem, vsque ad Germaniam por-
rigitur. Et est prima pars Europæ, in qua primum re-
gnauit Tanaus, de Stirpe Iaphet. To mowi Królestwo
Scythyczne lubo to jest najstarodawnieysze, iednakże iż War-
warow (abo ludzi gwaru warownego / ktorych od tego
Słowakami zowia) jest, dla tego między zacnieysze króle-
stwa nie rachuiągo, to jest złośliwi fałszerze. A iętego kra-
ina barzo wielka, bo od metnego ieziora, w ktore Don
Brymska rzeka wpada począwszy, między Dunaiem a O-
ciekaniem pólnocnego morza, aż do Niemiec się rościaga. A
jest pierwsza część Vroby, w ktorey naprzód królował Tanaus
z Iaphetowego pokolenia.

Czego po-
twierdzenie
iśnie.

y samych fał-
szerow

Scythow
Krolewstich
Tanausapo-
tomow.

nikt iako ży-
wo nie wy-
płoszył gnia-
zda.

Zaczynają
wszyscy musieli
być iako y
dziś Polakami.

z którym Ta-
naus ich prze-
szedł tenże co
y Polakach.

Ktorego Suc-
cessorowie /
sa Augusti y
Inuiatissimi.

thyeckiego iacno sie dorachować / że Koroná Polska iest
Scythya Krolewska / w ktorey Tanaus naprzód po Poto-
pie Panował. 1. Na tym tedy gruncie stolat drugi w
wazyć potrzeba / w slowach starego Trogá Pompeiusa
w Justyna lib. 2. o potomkach tego Tanausa / Scythae
perpetuo ab alieno Imperio aut in tacti, aut innicti
mansere, to iest Scythowie na wieki od żadnego cudzego Wy-
pieraństwa, lubo iako sie tu rozumie Państwa / abo nie knie-
ci abo nie zwyciężeni zostali. Czego iż wszyscy starzy Histo-
rycy Trogowi potwierdzają / to iest że Scytow nigdy iak-
to żywo nikt z pomienionego określenia ich gniazda od
grobów Wyczystych nie wypłoszył: oczywista rzecz iest /
że potomkowie Tanausowi musieli być na początku tej
go tego Krolestwa / cize co sie y dzisiażnáyduła. A iż też
raz sa Polacy z Rusia / tedy y od początku musieli cize
być / lubo ich częścicy Historycy (dla pokazania stae-
rożytności) pierwotnym tytułem / Scythami od Scy-
thá abo Setá syná Jadamowego / a niżeli Polakami od
Polachá syná Japhetowego / zwali. Także wzajem / ie-
zelić Scytowie Tanausowi potomkowie / my iestestny co-
sie pospolicie Polakami zowiemy / tedy oczywista rzecz-
iest / iż ten Przodek nasz co go Historycy Tanausem zowią /
w naszym teytku iest y był zawnie Polakiem, lubo iako nie-
gdy Polachem, abo iako zrazu Polakiem: od ktorego
wyborne pokolenie Jadamowe po Potopie zowie sie Po-
lakami / iako przedtym od Scythá Scythami.

Zaoklázya godno wważyć iż iako ten tytuł Augustus
(wyżej pokazany) własny iest Krolow Polskich na Scy-
thyeckiem Throne siedzących tak y drugi Inuiatissimus,
to iest Niezwycięzony. Bo tego o żadnem infem Naroz-
dźcie procz obywatelow Korony Polskiej nie pisa History-
cy / aby

cy / aby niockiego na wieki nie mieli bydz zwyciężeni.

Rzetelnie sie to pokazuje z *Ptolomeusa* y *Genobrarda*,
 kto ich umie wwozyc: iż tak ieden jest Polach y *Tanaus*,
 iako ieden smak iabłka a pomi, śliwy a pruni, y wszel-
 kiey iedney rzeczy roznie nazwaney. Bo rzetelnie *Genez*
brardus sławny *Historyk* Chrześciański mowi lib. 1. iż
Wexores Krol Egypcki, który *Scyth*by aż do *Pontu*, to jest
 Czarnege morza, iako *Trogus* wczy wyploszył, y *Tanaus* Krol
Scythicki, który go aż do *Egiptu* odegnal, przed *Ninem* byli.
 A *Ptolomeus* na tym mteyscu / zład *Wexores* miał odpor/
 to jest nad *Wsciem* rzeki *Termodonu* w Czarne morze
 wpadaiacey / ma w swoim opisaniu świata *Miasto* *Po-*
lemniacum, y przylegle morskie lono / abo przystep
 do niego / *sinum Polemniacum* zowie. Jeżeli
 tedy z *Polemniaku* (niegdy *Polegniak* od *Polaga* lubo
 według świezszej mowy *Polacha* rzeczzonego) *Tanaus*
 pierwszy Pan *Scyth*wey *Krol*ewskiej ktora dziś *Korona*
Polska zowie my wypadły / dal odpor *Wexoresowi*: te-
 dyć Pan *Azyatyckiego Polegniaku*, y przyległego morza /
 nie kto inny był ieno ten *Polach*, ktorego potym dopiero
 tu w *Europie* *Tanausem* przezowano: iako sie wyosley
 pokazało / y przyczyna tego dołożyła. Jeżelić bet ieszcze
 przed *Ninem* / tedyć sam czas pokazuje / iż musiał bydz/
 nie tylko z pokolenia *Japhetowego* / iako pomientony
Sasycul abo *snopek* czasow momi / ale po prostu synem
 tego: ktorego *Iozeph. Antiq.* lib. 1. *Mogiem*, a drudzy *Zy-*
 dzi *Gogiem* zowią. Czego także to samo dostatecznie po-
 twierdza / iż tenże *Iozeph* też pomientone *Miasto* zowie
Moga, ktore *Ptolomeus* *Polemniakiem* *Miasto* *Polegnia-*
kum.

Rzetelny po-
 kaz iedności
 Polacha z Ta-
 nausem.

godny wwa-
 żenia.

y że bet syn
 Japhetow.

Stary Zy-
 storycy nakt

To wszystko lubo nie tak wywodnie pokazowali sta-

toż trzymali.

połki ich Kro-
mer tak nie
zadworował.

Na co odpo-
wiedz: słus-
sza:

iz: pewność:
Polskiej sta-
rożytności //

nie potrze-
bnie zmyśla-
nia ale dorad-
chowania:

Kromera co-
za prywatą o-
wiadła:

w Polsce nie-
gdy Niemce:
pokazywać:

przeciw sta-
rym history-
kom:

rzy Historykowie nasi / wszyscy iednak Polach pier-
go przodka naszego mocno twierdzili bydz synem Japhet-
towym / po ki ich Kromer dworstwem raczey a nizeli na-
mniejszy takim fundamentem nie zatlumil: mowiac o-
nich w 4. Rozd. Bicia. 1. T eu vscaia, to iest w Alante-
rotorem iakobyim abo Phadryey y Thrasanow x Komedyey,
abo Kapetow y Tyberinow x Historyey nie stralo, abo zmyślić
wiecey mniemaniem swoim nie mogli. Na ktore dworstwo-
iego / wiażec dla obrony zmarlych potrzeba. Iz nie Pola-
skich lstorykow rzecz iest cokolwiek zmyślać / abo takie-
mi bajkami nadrabiać: ale isia rzecz pisac. Bo nie pos-
trzebute starozytnosc Polska / od wiekow pelna wszelkiej
chluby / zadnego zmyślania: pontewaz Polach przodk-
nasi ani ktos iest wrzeczomo Eneasow towarzysh / iakich
na imie Quidam nie malo we Wloskich pokazano / ani
z ziemie wylosil iako Niemcy o swem Tuyska bacia / ani sie
z wozd poczal iako Grecowie o Alexandrze wielkiem /
ani go wilezyca iako Romulusa; abo sukla na puszczy iako
Cyrusa wychowawca ale Wanda (lubo według Hertmanná:
Schedella Funda) zóna Japhetowa / z niego poczetego.
Nie zmyślania tedy starozytnosc Narodu Polskiego potrze-
bute / ale tylko lepszego sie tey niz Kromer dorachowania:

Atory lubo rzeczy poslednieysze nienniesy prawdziwie-
iako y foremnie opisal / iednak zew tym go nieboraka wola-
ka prywatą wnosla / ze sam Niemcekiem bym sy potom-
kiem / chcial toz y o wszystkich Polakach pokazac. Gwoli-
czemu Wandaly Wandalitami zowiac / oslep ich Niemca-
mi czyni (na przestroge iako na potem trzeba z pilnoscia
przegladać chwały cudzoziemskie Narodu Polskiego) aby
przez nich mgle w oczy puscił / ze w Polsce niegdy Niema-
cy byli przed Polakami. Zaczynam na podpore tego plón-
nego

nego mniemania musiał rad nie rad przeciwko wstytkim
Ziśtorykom/ tak naszym/ iako y cudzym odmładzać staro-
żytność Narodu Polskiego. Wola tegoż 2884. lat w po-
zniejszy 60. (które wskazuje między pierwieśm Wo-
sewodom rządzeniem bez Pána/ a między Przemyśławem
Liskiem) dystillował. W który Labyrint wlaszby/ nie
mógł w nim poiać Hayka Ziśtoryka Cześkiego/ iako
Krakus syn Lechow miał Granki wygnąć z Polski da-
wniejszy tilla-wickow/ ani Wincentego iako wtore Woie-
wodom rządzenie bez Pána mogło być za czasow Ale-
xandra wielkiego. Co oni dobrze napisali/ iako sie czasu
swego wywiedzie y dowiedzie.

gwoli czemu
2884. lat w.
60 dystylos
wał.

Jeżnawa tebnak y sam Kromer w 14. Rozb: Księg 1.
że starzy nasz Ziśtorycy/ Lech y Czechá predko po Po-
topie być twierdzili/ przydając tamże. Vincentius an-
tiquissimam gētem Lechitarū (sic enim Polonos nō
nunquam vocat) esse ostendit, dum eos cum Gallis,
& cum Alexandro Magno Rege Macedonum bella
gessisse Craco & Lesco Ducibus prodiderit, to iest.
Wincenty Narod Lechitow (tak abowiem Polaki niekiedy zo-
wie) nas starodawniejszy bydy pokazuje, udając że z Golcami,
y z Alexandrem wielkiem Krolew Macedonskiem wojny pod
wodzami Krakiem y Leszkem toczyli. Ale nadewstytkich rze-
ci tai Krancius wyznał/ o ktorym Kromer tamże mówi.
Albertus Crantius asseuerat Slauos regionem suam
ab omni memoria ad Sarmaticos campos tenuisse: &
cum angustæ eis sedes in Polonia, Morauia, & Russia
fuerint, nouas in Pannonia, a Constantino Magno Im-
peratore, eos impetrasse, indeq; imperante Mauritio
in Dalmatiam & Illyricū profectos esse. Co tak brzmi
po polsku: Wojciech Krancius twierdzi, że Słowacy Kra-

Wiedząc zda-
nie starych
Ziśt. Polstih

y Wincentes
go Cześkiego

y Crantiusa

ważenia go
dnego.

ine/wo-

lubo w tym
pochybil.

ine swie od wszelkiej pamięci w Czarmackich polach trzy-
mali: a gdy im ciasno było w Polsce, Morawie, Czechach, y
Rusi: Nowosiedliska w Pannoniey od Constantina Wielkie-
go Imperatora, to iest Wypieraczą albo Hermana Rzym-
skiego vprošili: a Z tamtąd za Hermanowania Mauricego,
do Dalmacyey y Illiryku przyšli. Z ktorych słow (lubo
w tem bårzo płonnych aby kiedy Narod polski miał cze-
go zebrać v Rzymian) iásnie sie pokazuje / iż nie Niemcy
przed Polakami w Polsce beli (iako vsilute Rromer po-
kazać / zbijać te wszystkie tak poważne starych świadec-
stwa) ale od początku y wszelkiej pamięci ludzkiej / tenże
Narod co y teraz. A náostatek y to / że nie Polacy z Illiryku
do Polski ale Illirykowie z Polski do Dalmacyey y inšych

w Polsceż
wsę Polacy
z Rusi.

zadunayškich Ziemie naprzód zaśli.
Ugdy tedy w Polsce żadnego inšego Narodu nie
było / procz Polaków (lubo to różnemi względami różnie
ich cudzy nazywali) potomków Polachá syná Japhetoz-
wego: a Rusi / Láchá bratá y Antecessorá tego. Stadže
Gwagnin wywodziac przezwiško Rusi od rozštania sie ich.
šeroko po Ńwiecie mówi. Kronikarze starzy rozumieia,
że od Rusiá syná Lechowego, Ńa tak nazwani. Co lubo sie tez
mu nie zda: bo przydawa. Ale to bydy nie moŃe, bo Ruš do-
brze iest starsza, aniŃeli tu Lach Przodek nasz przyšedł: ie-
dnaŃeŃe włašne tego niŃey słowa. Ci naprzód Šcieg, Kig. y
Korem, w kilka set lat po Potopie, ku wschodowi słonca zaie-
chawszy naprzednieysze miejsca w tych tam krajach opano-
wali. &c. wydaia go / że y on lubo tak ciękawy y rozsądny
Historyk / a przecie włašny w Rromerow Labyrynt (po-
czynánia Polaków dopiero od Lechá ostatniego) niemogł
sie z niego wywiešć.

Rusá Lácho
wego syná
potomkami.

Czego Gwa-
gnin nie
mógł poiać

wšedŃy w
Rromerow
Labyrynt.

Istotna Ge-
nealogia Ru-
si.

Ńaczym ná obrone prawdziwego starych rozumienia /
lepszego

lepszego niż Guagninowe mniemanie / wieďteć za okazy-
nie zawodzi (co serzey Speculū Historicū pokaze) to iest. z Rusi wnu-
ze pomienient Ség, Kij y Korew bel synowie Rusi, wnu-
ka Lacha nie ostatniego ale pierwszego; ktory po Zyd-
wsku Magog synem bel y Successorem Japhetowem ná
pierwotney Libañskiej Stolicy świata. Lászek abo-
witem syn tego / a Oćiec Rusow / wyszedłszy z Laskoryey
gniazda swego Uzyatvckiego w Gallacyey / w ten czas gdy
Polách abo Gog po Zydowsku / brát y successor Lachow
abo Magogow / wypráwiał sie do Europy na Gomerá :
z tem Stryem swoim (miedzy infsemi y on takó y pomie-
niony Tyško abo Tuscus) zaśedł aż do Włoch / gdzie sie
Gomer osadzał.

z Rusi wnu-
ka Lacha
pierwszego.

przez Laskę
syna tego.

ktory do Wł-
och y Polá-
chem zaśedł
dłży.

Tám tedy pomieniony Lászek trzech synow miedzy
infsemi zplodził / Trygona, Leza, y Rusi. Z ktorych Try-
gon (podobno od iadomitégo náđ infych náćieránta
ná gontone Gomerany tak rzeczoney) z Lászkim Wy-
cem swym / część Włoskiej ziemi ośiadłszy / tam sie roz-
plodzili ná sławne y historykow Lactrygony iakoby Le-
szoa y Trygona potomki. A drudzy dwáy bráćia tego /
ná Zachod stoná Gomerá z Tubálem (miedzy infsemi
wo yskami Poláchowemi) zaprowadzłwszy: ieden z nich
iż tam legł Lezem abo z Lactnišká Luscm nazwany / w
Lusycanij. sie rozplodził. Ztądże pisał / iż Lusur ktory
w Lusitaney pod czas wysćia Zydowskiego z Epgypcu
Erolowat / synem bel (co iest wnukiem iakó sam czas wy-
ćiaga) Liberi Patris, to iest Magogá abo Lachá pier-
wszego / ktorego po dobrowolnem zpuszczeniu Pánowá-
nia świata brátu swemu Gogowi abo Poláchowi pier-
wszemu zwano Wolnem Oyem, to iest od wśilkich hol-
dow / ktore Scythyeckim Pánom świata / wśyská Uzya-
dawała/

z Trygonem
syné Lactry-
gony tam ro-
zplodził.

z Lusur drugé
syniego Lus-
ytany.

ktorego Me-
czyntie synem
Liberi Patris.

Luzytany
czemu Belis
anami zwa-
no.

Rus trzeci
syn Łaskow

za Rhenem
syna zostā
wioſy.

ze trzemā sie
do Ruſi wro-
cił

oczym Owag
nin iak prze-
sen napisał.

Wſyſtek ſw-
iat ſtaroży-
noſć Pola-
kow y Ruſi
przyznawa

Polach y Zel-
lech obadwa
leden beli

dawā / iako Trogus wcz. Stadze teſz y zwano Luſita-
ny iako ſwiadczy Steph. Belianami, to ieſt Woionis-
kami Polachā VIII. pānā ſwiātā / Baalem iako ſie po-
kazāto przezwanego.

Jako tedy tego / (iſz tam Legi y nie wrócił ſie wiecey
za Polachem) ſwiāt przezwał Leżem abo Luſem, tak y
drugiego Ruſem: ſe ſie z tamtad ruſywoſy (gdzie zoſtā
wiony ſtārſzy ſyn tego tegoſz imienia rozplodził Ruſſenos
abo Ruchenos Gallia Narbonenſis) poſełd z pomienio-
nemi trzemā ſynami / Scigiem, Kijem, y Korewa, aſz do
rzeki Ktora w Dniepr wpada; od niego Roſia nāzwaney /
przezo ſe ſie około nicy rozſiał abo rozrodził. Stadze Gu-
gnin z głoſu ſtārzych dobrze mowi ſe w kilka ſet lat po Po-
ropie, ku Wſchodowi ſłońca zaięchali: lubo to nie doſtada
ſtad byli wytechali.

Wróćtaſie dorzeczy / nie tylko Crantius, Vincen-
tius, y wſyſcy ſtārzy Hiſtorycy / tak naſi iako teſz Ruſey y
Czeſcy wołāta / ſe w Boront Polſkiey nie tylko Niemcy
ale ani ſaden inſzy Narod nigdy nie był / procz pierwot-
nych iey tychſe. co y dziś obywatelom / Polakom a Ruſi:
ale nadoſtatek y wſyſtkā ſtarożytnoſć / w ten ſpōsob to
przyznawa. Iſz cęſnac ſie Grekowie / pod nieśmiertelnā
ſlawie Polachā abo z Greckā Hellechā Przodkā naſzego /
pierwotnie w Azyey Olan abo z Greckā Hellen rzeczones-
go / rādſi nie rādſi Hellechā ſynem Japhetowem bydſz wy-
znawāta / a Hellenā Deukalionowem czynia: lubo to ci
obadwa leden beli / ieno ſe ont chęcieli aby ſwiāt miał dā-
leko poſlednieyſzego ich Deukalionā za Tłoego; Ktoremu
go wykretnie podmiātāta / aby ſie tym ſtarodawnieyſemi
pokazali. A ſe to leden był po Polſku Polach, a po Gre-
cku Hellech tem ſlādem iako doſć Greckiego odcięcia

litery

litery P. od Zellechą że ich Homer często zowie Panellenes y Panachæos; iakoby panietami Panow Polskich Polachá VIII. Paná świata potomkom: że z nich Grekowie początek swoy wzięli. Zgadze między infemni Nlecho: wita z Długosiem/ iedenże nasz początek z Grekami pokázania / (lubo to nie dobrze dorachowany przez Helize) też snatke w tem iscie prawdziwy/ że Pelásgowie w Gréci osbrocent plod Polski beli/ pierwotnie Polaczkami nazwani.

Przodek Polakow y Grekow.

lubo to nie przez Helize.

Nie pomatu potwierdzania y stare słowa sezeropolskie Tánansá y Successorow tego / także y Miast od nich założonych / rzek / y infyich rzeczy / ktore sie w Tablicach Ptolomeusowych świeca / iż w Koronie Polskiej nigdy infy iszt nie bel procz dzisieyszego / nad wszystkie infie Słowieniskie od Illiryckiego roznteysego. Zgad oczywista rzecz iest / iż Polacy nie gosćie sa w Polsce z Illiryku wędrowni / ale oni właśnie (iako sie wymiodlo) potomkow wieTánausowi. Ażatym y Tánauis nie kto infy bydzimus śiał / ieno Polach przodek ich: ktorego ná imie Iwan ábo Iawan naprzod przed wojna Mexoresowa Olanem ábo Alanem zwano / potym Mogiem ábo Gogiem, nuż Polachem, Baalem, Tanausem, Herculesem, y Iowiszem; ktorych imion (iako sie pokazalo / y przyczyny wymiodly) rozne mi czasy nábył. Zgadze dobrze powiedzial Adamus Bursius w Orácii swotey ná rocznicy swietey pámtci Janá Zamoyckiego: Nationis nostra Polona tanta est vetustas, vt probabilior eorum ratio videatur, qui nos apud nos natos, quam aliunde adnatos dixere. To iest / Narodu naszego Polskiego taka iest starozymność, iż sie dowodnieysza rzecz zda tych, ktorzy nas v nas porodzonych a nizeli tych, conaszkad inąd przyrodzonych mówili.

Potwierdzanie stare słowa dawnych tu Scytow / iż Polacy bel

Nie z Illiryi En gosćiami

Jako miedzi pzuawala.

Nie pierwszym ia tedy / ktory to wywodze / ieno że po-

Przy Polach tedy

wszystka chla-
ba Japheto-
wa zostawa.

domno dowodniey nad inſzych. Zaczym iawnio ieſt iż nie
rozni ſa Polacy od ſtarych onych Scythow / ſlawnych oz-
bymarelow Kroleſtwa Polſkiego: ale właſnie ich dzieci /
y iedno z nimi. Dlategoż nam wſyſcy ſtarczy Hiſtorycy /
dzieie Przodkow naſzych y Azyatyckie / zawnie przypisow-
wali; iako znać z onych ſłow Trogá w Juſtynie lib. 2. o
Krolewſkich Scythách Europyſkich / żeim Azya 1500. lat
przed Ninem holdowała. Bo ponieważ perona rzecz ieſt /
że Scythowie przed Poropem nie beli w Europie: tedyć
inſy ſens tych ſłow nie mogli bydź / teno że wſyſtka ſława
onych Azyatyckich / przy tych ſie iako prawdziwy ch po-
tomkach zoſtala. Z ktorych ſłow Trogowych / oraz y tego
ſie iacno domyſlić / iż ona ſławna Bogini Pándorà, na-
ſtárſza niewiaſta / ktorey wſzyſcy Bogowie, abo Krole-
wie dary dawali, to ieſt holdowali / nie co inſzego ieſt teno
Scythia Regia, lubo Koroná Polſka.

Koroná Pol-
ſka ieſt ſław-
na Pándorà.

Trota ten Her-
cules Balthe-
uſem przepa-
ſał.

Te tedy Polách przodek naſz / tu dopiero iako ſie po-
kazalo Contec abo Tanaus, á potym y Herculec abo Her-
cules nazwany / Baltheo, to ieſt ciegatura właſzcy ſwo-
ſey od Boga w Jadámie poſtanowionej przepaſał. Bo
to ſłowo Baltheus ieſt ſłożone z pomientonego Polácho-
wego Tytułu Bal abo Baál iakoby ſtraſny / y Theos Boga
go po Grecku imienia. Rozumie ſie tedy Baltheus ſtraſna
Ciegatura właſzcy od Boga poſtanowionej; ktora przy-
rece Sethá y Japheta Polách przodek naſz wzlaſny / ona
Polſka abo Scythia Krolewſka przepaſał: aby ſie z nicy
ciągneli Succesorowie abo Naſtepcy tego / w pierw-
otnym Scythyeckim Pańſtwie / aż do ſkończenia ſwiata.

właſzcy ſwo-
ſey od Boga
wziętey.

aby nie wie-
cznie Succes-
ſora tego.

Ktorego chce
opajewat.

Zgadze y po dziſdzien / polſka tego chce ná Pańſtwa
páſwie abo opáſwie / y zawnie opáſowała / poczynſzy od
Sezyccá ſyná y Succesora tego: Ktorego mimo dwu
drugich

Jedynowłasnego Państwa świata.

91

Brugich braci Gogaderzcá y Gieloná bázstey ulubiwšy /
y ná Throne za IX. pána świata posádziwšy / ob-
niego sie Scythiocha zowie. Czego nie umiawšy ináczey
wyrażić Zistorzey / po stáremu iá Scythia teno że z przy-
datkiem Regia. zowia : á pomientonych trzech synow
Scythes, Agathyršus y Gelonus. Z ktorych ostatniego
liniay / bel Gedymin Wielkie X. Litewskie / z cudzoziem-
ską od Rzymian Litewskich tak miásto Gelomin przezwá-
ny. Bo (takó wczá Pomp. Mela lib. 1. & 2. y Virgil.
lib. 9.) iedniš to bel Gelones co y Getha ábo Gedowie po-
sledniay tak nazwáni. Záczyń iednož to iest lubo z Sto-
wieništa Gelomin ábo z cudziemiš á Gedymin, iákoby Gelo-
nici vel Gethici nominis. Czego potwierdza imie sy-
ná y successora tego Olgerda Rzymiškem Litwy dowcipem
per anagramma z Gelored, iákoby Gelonowego rodu w-
czynione. Zgadže Jan Gelo ábo Jagiello wnuk Gelomis
now ábo Gedyminow á syn Gelorodow ábo Olgerdow/
wznány od Scythzey Krolewški zá potomka Gieloná wnu-
ka Japhetowego / zámolány bel ná Państwo / y Báliche-
usem Successyicy od Wyca przodka tego wżetem prze-
pasány.

tak iáko nay
przedScyth-
cá syná tego
opasała :

Wtorego brá-
ta ná imie
Geloná

bel Jagiello
Krol Polšt.

A nie dość ná tym iż ten VIII. pan świata Korona
Polška wécił tak wielka godnošcia Nástępstwa / ale trz-
nad to dalicy y iak hárcerstwa ábo Hertulestwa swego /
áby wżetym od Boga prawem ná podbijánie ziemi wšel-
kie nieposlušništwo w Azzey Afryce y Europie / pod moc
y hold podbijála. Zgadže znáti Karánta świat plagami
miásto Polagami zowiac poświadczá / że własnje to sá-
mym Polakó służy / kárác nieposlušne / y plagi im dawác z

Kad to dal
Polšce Luf
prawney per
tegi.

Tu w samym śródku Europy nowa Stolice świata
która dzis od Brátusá niegdy następcy tego / iż iá rozsz-
czył Brá-

Stolice pra-
stwa świata
wniey zale-
żył.

roku cap: i. gdy spytany od Boga co by widział w Aquilione odpowiedział: Rozge czuając ia widze. Wmążyć tenc co owo robi przyrodzenie z Magnesium / za mogącym Mogiem abo Gogiem / a po naszymu Polachem / we wszystkich Kompasach / rozdziła skazując do Aquilonu obracając. Jaz nie własnie takoby wskazuje / iż tam tam a nie gdzie indziej iest prawdziwy Scepterom Jowisow abo Polachow władza Boga wyniesiony. Jezeli abowiem o słowo Aquilo grą idzie / łączno siego dorachować / iż to iest Scythia Krolewska / abo Korona Polska. Bo jeżeli tu a nie gdzie indziej bywali prawdziwi Pánowie swiatu / tedyć też bez pochyby y najwyższe prawo tego tu być musiało. Zgadzeć ono do Thodasa sławnego niegdý Krola Polskiego w Krymie ná on czas mieścićcego / posłano było z Grecyey Orestá / aby tam był ná gardło skazany / y Bóg za występti ofiarowany. Tuz Ouidius z Rzymu wymołany / Jągielo faktami Stryia swego ściśniony / także Swátópelt X. Ruskie od swoich wkrzywdzony / nie gdzie indziej sie tenc tu wételi. A toć to iest / że potwarcy wdáia Scythy Przodki nasze / za tak okrutne / iż przycho-
dntow do swey ziemi Bóg ofiarowali: a prawdec ále nie-
cnotliwie pisali / nie doktadając że nie wszystkich / ale tych
tylko ktorych tu ná karanie gardle odsylano. Zgadzeć Przod-
ki nasze między insemi tytułami też niegdý y od karania //
zwano Karalámi abo Corallámi Ze tedy tu wszystkich swiat
rozkwilony wkwilano Zgad Scythya nasze Krolewska ná-
zwano Wkwila, z ktorego słowa cudzy uczynili Aquilo.
A iż sie tá Wkwila náša jedynym białem ná swiecie Or-
stem Polachowym sezyć: y pieczętuje / Zgad Látinnicy
Mila Aquila przezwáli.

y przyrodze-
nie.

Bo Aquilo
iust Korona
Polska.

od wkwila-
nia swiatu

(najwyżsem
w swej pra-
wem) tá Eze-
gona.

Korona tedy Polska abo Scythia Regia iust Aquilo, y Krolowie
polscy sa A-
y cokol- quilonscy.

Terem Bog
wszystkim
narodom gro-
ził.

y cokolwiek mamy w piśmie S. a pełno o Królach Aquil-
lonkich / to wszystko trzeba rozumieć o Polakach / przed Ter-
rem y sławnym ich Thronem / drżący niegdy Azya / Az-
phryka / y Europa : bo temi Królami Aquiloniemi
abo Polakami a nie insemi / y Bog sam (czego pełno
w Biblii mamy) groził wszystkim Narodom / iako
nawyssemi Panami y Sedziami świata. A rzetelnie
Terem. 1. powiedział: Iż od Aquilonu rościagnie się wszy-
rko złe, to jest pomsty złego iako samże ten Prorok cap. 6.
obiąsna mówiac: złe widziano iest od Aquilonu, y starcie
wielkie : także wyższy cap. 4. z osoby Bożey mówi : Złe
ia przymodze od Aquilonu, y starcie wielkie. O Terem y
Micheasz cap. 1. także powiedział: Przyszło złe od Pana
do bramy Ieruzalem.

CZESC PIATA.

O Wielkości niegdy, prawney potęgi sie-
dzacych na Thronie Polachowym.

Bzelo Polacie
tak sie niegdy
seroko wy-
ciągało.

przez Mo-
słwy y His-
pania.

O Świadczył dość rzetelnie Ezechiel Prorok y Hi-
storyk Boży / iako seroko wyciągało się niegdy
Bzelo władzy Polskiej / abo Scythey Królewskiej / gdy
z rozkazania Bożkiego prorokował o dzisiejszym osłabie-
niu tej / mówiac / cap. 38. Fili hominis pone faciem tu-
am contra Gog & Terram Magog, Principem capitit
Mosoch & Tubal. Synu człowieka połóż twarz twoją
przeciw Gogowi Panu głów Mosocha y Tubala, to jest Mo-
słwy y Hispanow / z Mosochą y Tubalą synow Japhes-
cowych idących / y przeciwko ziemi Magog, to jest Scythys-
ey / która żydzi Magogia zowią / iako y samych Scythow
Magog

Magog-ami (któ nte wierzzy niech w Białepin weyrzy) y
kazał mu Pan Bog do onego Goga Pána Brol-stwa Scy-
thyckiego takie słowa mówić: Persa & Ethiopes & Liby-
es, cū eis omnes scutati & galeati. Gomer & vniuersa
agmina eius, Domus Togorma, latera Aquilonis, &
totum robur eius populiq; multi tecum. Præpara & in-
strue te, & omnem multitudinem tuam quæ coacer-
uata est ad te, & esto eis in præceptum. Post multos
dies visitaberis. *Personie, Murzynowie, y Lybowie, to jest*
Uphrykani / z nimi wszyscy tarcze y przyłbice noszący, to
jest wszyscy wojenni iako Arabowie / Turcy / Tatárovie / y
inše Narody Azyańskie y Uphrykańskie ze krwie Japhes-
rowey (lubo ta rām w Azvey z Chamską pomieszałi) idą-
ce. Kluz procz tych Gomer y wszystkie rzędy jego, to jest
Grancya / y niektóre części Włoch y Niemiec. Dom To-
gormow, to jest Illiryk z inšemi krainami Zádunajskimi.
Boki Aquilonu. to jest / Syrya / Natolia / Kappadocya /
Armenia / y inše krainy między Chwaleńskiem a Czarnym
morzem / y około niego za Donem leżące / y wszystkie pote-
ga jego, to jest Aquilonu (który potażało sie bydy Scythya
Brolowska / abo Korona Polska) Narodow też wiele z roba.
Gotuy sie, y przystroy sie, y wszystkie wielość twoię, która sie
z gromadziła do ciebie, & esto eis in præceptum, y rozka-
zuy im, abo iako w Arabistim y Chaldeystim textach rze-
telniey mamy / & esto eis in Gubernatorem, y rządz ni-
mi. Po wielu dniach będziesz nawiedzony, to jest przyjdzie
ten czas / kiedy przez nawiedzenie utracisz tę potęgę. Idź
do czasu za-
do sie stało kiedy p. Bog nawiedził Polskę Wiara świe-
ta. Bo chociaż wiele tu było przed tem Europejskich Na-
rodow / pierwey niż Polacy Chrzesciān od posłuszeństwa
ich iako Pogan odstąpiło: jednakże poczuwali sie z sobą
Scyth

także Uphry-
kani y Azya

y ostatki Eu-
ropy.

z Dekretu Bo-
żego.

do czasu za-
wieśnionego.

Jako sie nie-
gdy Monar-
chowie pol-
scy panami
bydź pozna-
wali.

Scythycey nasi Panowie świata / w pobliżeniu Ziemie:
iako między innymi Przesłany on Parbunt ktorego Hi-
storycy Argunthem zowta / a Genebr. lib. 3. piśe o nim
z innych Authorow / że gdy sie na Rzymiany porwał za
czasow ich Decyusa / tedy wnet wszystkie prawie Narody
Azyańskie / Afrykańskie / y Europejskie na nich sie z nim
oburzyły. (znac że nie mniejszey władzy był od pomiento-
nego w Ezechielu Goga Przodka swego / poniewaz ich
mogl oraz wszystkich poruszyć) tak iz piatego potym roku/
to jest za Gallieną / wszystkie Rzymska fortune na tak; hał
przywiodł / aż w ten czas ichże Orosius y inni klada bydź
Interregnum albo przerwanie Rzymskiego Czarstwa.

Których ro-
znej Wojska

Od ktorego czasu zawse bywał nasz obecny żołnierz
około Dunaju / Ktorego iako niegdy Genetami albo Wero-
tami od hnet / albo wnet / iakoby predkiem / tak na on czas
Gotowemi zwano. A iz takowi Gotowie / dwotako za-
wsze byli gotowi / to jest po Usarżku y Kozacku / stadze
tam tych zwano Ostrogotowi / a tych Wistogotowi.
Z ktorych słow wypsowano Ostrogotow y Wistogotow/
iako y Francos z wrzacych iakoby zapalczywych / y Lon-
gobardos z Lukowartow iz lukiem waczi / to jest godni
wartko go zazywali / y innych tym podobnych wiele wrzko-
mo Narodow przez nterozumienie słow / z jednego Pola-
skiego / nie od Boga ale od Historykow nastwarzanych:
co sie czasu swego serzey wywiedzie. Między takimi
sa y Wandalowie / nie wiecey od Gotow nie rożni / teno
iako pospolite ruszenie od pienteznego żołnierza: bo to był
Ochatnik przy nim na osadzanie Ziemie posłany; z kto-
rych wedrownych daley uczyniono Wandalow. Stadze
dobrze powiedzial Volaterranus. Pleraque Scytarum no-
mina, ex moribus edita commentaq; sunt, to jest Scy-
thar

rozniemi Na-
rodami

Niewiado-
mość histo-
rycka pozna-
nia.

DUPLICATION
BIBLIOTHECAE
ZABICKAE

ichow przezwiska po większey części, & obyczajom wydane y
 pozmyślane są, to jest od cudzych. A to dla niewiadomo-
 ści rzeczy / iako Strabo lib. 7. wcyz mowiąc. Illa vero
 Plaga quæ trans Albin Oceanum spectat, nobis prorsus
 est incognita. Nullum enim priorum ad Orientem, vsq;
 ad Caspij maris ostium, hanc peregrisse navigationē
 accepimus. Neq; Romani Albin ipsum transcenderunt,
 nec vlli similiter iter pedestre suscepere. Quod autem
 per longitudinem ad ortum tendentibus Borysthenis &
 Boreæ partes, & Ponti regio tota offertur, manifestum
 est quidem ipsis ex climatibus & parallelorum interuallis.
 Verumenimvero quid ultra Germaniam existat, &
 quid de alijs ex ordine positis, siue Bastarnas
 appellare oporteat vt plures arbitrantur, siue alios
 intermedios, seu Iazygas seu Raxaylos seu quoslibet
 alios ex ijs, qui pro recto carris vtuntur non facile
 protulerim. Neque vtrum tota longitudine, ad Oceanum
 vsque, pertineant, vel si aliquid ob frigoris rigorem
 causamue aliam inhabitatum sit, vel si aliud etiam
 mortaliū genus inter mare Orientalesq; Germanos
 situm succedat. Hoc sanē ipsum incognitum, &
 de cæteris ad Aquilonem ordine iacentibus Posidonius
 dixit. Nec Bastarnas nec Sauromatas & generaliter
 illos supra Pontem habitantes nouimus, nec quantū
 ab Atlantico remoti sint Pelago, nec si ad illud
 propinqui sunt. **Żad znąc iako**
fałszywie niektorzy aras Alexandri M. y Pylas Iulij
Cesaris okolo Donu ktorego ont iako żywo nie widzieli po-
kazują. Także inſe rzeczy ktorekolwiek o naszych piſali / że
plotki są na domyſłi pozmyślane iako y to w tychże ſamych
ſłowach / iż pro recto carris vtuntur, to jest iż miasto do-

ktorey znacz
 świadectwo

rzetelnie
 czy iako baw
 kom nie wies
 rzyć.

Arkie & nie
Narod Pol-
ski niewiado-
me bely Hi-
storykom.

Bo Polacy
straszni bely
światu.

przed przyje-
ciem Wiary
S.

Która im do-
piero siła od-
da.

now potocznych budet zażywania / bo pontemaz tak idę-
pise: zkadze to mogli wiedziec? A co mowi ze Sarmatow
ani zadnych nad Pontem mieszkacych nie znamy: to roz-
zumiec potrzeba o miejscu / a nie o Narodzie: Ktory cze-
sto wypadatac gromic rozne kráte / dobrze bel Grekom /
Rzymianom / y Uzyey znatomy. Tak iz samze Strabo lib. 12.
pise o Ibanthyrście Krolu Scythyeckiem / iz Daryusa z Eu-
ropy wykurzywszy / az do Indyey przeszedl: y Egyp-
przeplandrowawszy nie mala cześć Uzyey podbit.

Jakoby tedy on takowy żołnierz Polski z Ochotnikiem /
to jest Gotowie z Wandalami Rzymską potege w Euro-
pie y Ufhyrye / a naostatek y sam Rzym do konca wywro-
bili / takwo jest w syfkiemu światu.

Jakoby zaś po Gotach y Wandalach (tak sami obe-
onie tak to tez y przez zawołane, po dwakroć Tatarzy do We-
gier) cieżcy byli przodkowie nasi Chrześcijańskim Naro-
dom dla odstapienia od ich posłuszeństwa: to samo dość
potwierdza iz Kościół S. dlugo miewszy w Letaniach.

AVandalis libera nos Domine: na ostatek musiał impe-
ratora, to jest Wypieracza lubo Ziemianą Chrześcijańskie-
go postanowić / dla wypierania ich od granic Chrześcijań-
skich. Ani lednak przez to biały Orzeł opuścił swe skrzydła /
bo y tym dopierano: ale (według Ezechiela) przez nawie-
dzenie nas Pańskie / to jest Wiara S. Dopiero abowiem
w ten czas gdy tez y Polacy Chrześcijanami zostali / tak
wiele Wschodnich Uzyańskich / y Poludniowych Ufhyry-
kańskich Narodow nie tylko odstapili / od powinne go im
posłuszeństwa / ale tez zaraz y prześladować te Korone
wsyffkiego świata poczely: tak iz pomienieni Tataro-
wie / Ktorych przed przyieciem Wiary S. na ledno zawo-
łanie przeciwko Rzymianom po dwa kroć niezliczona

rzecz przyszła do Węgier: wnet po przyteciu iey drubzy
wpadać poczeli/ czego przed tym nigdy nie czynili. Ma
iednak Polska iako sie z tych słow Ezechielowych widzi
prawo Boże / na wszystkie Azya / Aphyryke / y Europe/
ktore przed sadem Bozym znouu bedzie wtwierdzone / iak
to sie niżej z Daniela y Jana świętego pokaze.

iednakże pra
wa nie naru
była.

Znał niegdy y Nabogdonozor sławny / aż do 12. lat
Krolowania sweo / władza Polska Scythow Krolowskich
y Páná ich : pod ktorem Krolowie Babilońscy byli Ces
sarzami Perskimi lubo Assyryjskimi; y pierwszemi po Sy
ryjskich. Czego sie stać iacno dorachować / iż go czesto
kroć prorocy zowia Krolom Aquiloniskich: a miás
nowicie Ezech: 26. mówiac Oto ia przyprowadze do Ty
ru Nabogdonozora Krola Babilońskiego, od Aquilonu Krola
Krolow, to iest władza Aquiloniskiego Pána świata/ Ces
sarzem nads Krolami okolo Babilonu postanowionego.

polska zwier
chność znał y
Nabogdono
zor.

Bo uważyc potrzeba / iż Prorocy świeci dobrze wie
dzieli/ że Aquilo był na pułnocy: iako Ier. 46. pokazuiac/
gdzie miał porazić Nabogdonozor Egyptczyány / mowi:
Na pułnocy okolo rzeki Euphratu zwyciężeni sa y wpadli: także
prorokuiać przeciwko Babilonowi/ o Medách na pułno
cy od niego leżacych/ mowi: cap. 50. Powstanie przeciwko
niemu narod od Aquilonu. Daniel zaś cap. 11. Krola E
gyptskiego zowie Regem Austri, to iest Południowym,
a Syryjskiego / Krolom Aquiloniskiem, to iest / względem
Egyptu. y Czynili też zároveň Prorocy różność między
Aquilonem/ a insemi i lagami świata: iako ono Izaiasz
obietuiac Izraelowi wrocenie sie z rozpruśnienia / mowi
cap. 43. Od wschodu przywroca pokolenie moje, y od zachodu
zgromadze cie: rzekę Aquilonowi day, a Południowi nie prze
szkadzay. Aluz Dawid 6. w psal: 106. napominaiac

iako tytuł te
go pokazuje.

bo prorocy
dobrze wie
dzieli gdzie
Aquilo.

y czynili róż
ność między
nim/ a wscho
dem / poł
dnem / y sa
chodem.

aby dobroć Boska y miłosierdzie tego/ śpiewali odkupie-
ni/ mowi: których zgromadził, A solis ortu, & occasu,
ab Aquilone, & mari. Od wschodu słońca y zachodu, od
północy y morza: to jest Czerwonego na południe od Zy-
dow leżacego.

z przecie y
wschodniego
y południo-
wego y zach-
odniego. Król
zwał Aquil-
onkami..

Bardzo dobrze tedy wiedzieli Prorocy gdzie był Aquillo/
gdzie Południe/ gdzie Wschod/ y Zachod. A przecie też
dnak y Wschodniego Babilońskiego Króla Nabogdo-
nozora/ y Południowego Egypckiego/ y Zachodniego
Syryjskiego/ częstokroć Aquilonkami/ to jest Północnymi
zowią. Jako o Babilońskim pełno tego jest w Prorokach/
o Egypckim zaś osobliwie Izaiem: 47. grożąc tego
potęgą Palestynczykom rzetelnie mowi: Oto wody spa-
daia qd Aquilonu: A Syryjskiego także Daniel w Rozdzia-
le II. częstokroć Aquilonkami zowią.

Wczym nie-
maś przecie
wności.

Wczym lubo zda się bydy przeciwność wielka/ iednakże
nie jest żadna/ ieno to wmażyć potrzeba: iż Król Aquil-
onki dwotako się rozumie. Naprzód za Pana Aquilonu/
a potem za członki Państwa tego: rownie tak iako Prin-
ceps Imperij Cesarz y Król co po nim. A to się iasnie
pokazuje z onych słow Iosue: II. gdzie między Królami
których Jabin obsyłał/ aby się byli zgromadzili przeciw
Jozuemu/ (mowi Pismo Boże) do Królów też Aquilon-
skich, którzy mieszkali w gorach y w równinie na Południe
posłali.

to jest za Pa-
nów Aquilon-
skiego y za
członków tego
Państwa.

Gdy tedy Prorocy Nabogdonozora Wschodniego Babi-
lońskiego Króla/ y Południowego Egypckiego Phá-
raóna/ y Zachodniego Syryjskiego zowią Królami Aquil-
onkami/ to inaczej nie jest ieno w ten sens: iż byli człon-
kami Aquilonkiego najwyższego Państwa wśyskiego
świata; którego władza rościagała się po Wschodzie/
Połu-

Poludniu / y Zachodzie: iako rzetelnie Ezech: 38. przy-
znawa w pomientonych słowach przeciwko Gogowi Pás-
mu ziemi Magog / to jest Scythvey Krolowstkey abo
Korony Polskey; wyliczając y członki Państwa tego /
którym rozkazywał. Dla tegoż tenże Prorok mówi cap.
26. Oto ja przyprowadzę do Tyru Nabogdonozora Krola
Babilonskiego, od Aquilonu Krola Krolow, to jest Cesarza
nad Krolini około Babilonu Kroluacemi władza Aquil-
loniskiego Pána postanowionego / przyprowadzę prze-
ciwko drugiemu takiemuż w Tyrze Cesarzowi Syryjskie-
mu; ktorego Dániel ś. w II. rozdziale częstokreć także
Aquilonistim / dla tegoż też zowie. Zjadze Izraelsa wspo-
minając o nastąpieniu Nabogdonozorowym na Zydów /
momit 41. Suscitaui ab Aquilone, & veniet ab ortu
solis. Wzbudzę od Aquilonu, & przydzie od Wschodu
słońca, to jest / iż Nabogdonozor nie władza swoją wezmi-
e wezmi / ale Aquiloniskiego swego Pána świata. Kto-
regu najwyższa władza dość rzetelnie wyraził tenże Pro-
rok / w pomientonych słowach do Izraela 43. od Wscho-
du przywiode pokolenie moje, to jest z Babilonu / y od Za-
chodu zgromadze cie, to jest z Syryey / rzekę Aquilonowi day
(znąc że to wszystko tego było) & Poludniowi nie przeszką-
dzay.

Oczywistość tego sensu / iż Prorocy Nabogdonoz-
ora Wschodniego / także Pharaóna Poludniowego / y
Syryczyka Zachodniego / nie w inſy sens Aquilonistimi
Krolami zwali / tylko względem sławnego v Trogá pod-
daństwa Krolowi Aquilonistiemu / abo Pulnocnemu:
Zad sie pokazuje / iż Hieremiaś często mówiac o Na-
bogdonozorze / że go Bog miał na Zydów przyprowadzić
od Aquilonu / tenże sam znowu przeciw niemu samez-
mu pro-

Takiem był
y Nabogdono-
zor.

O którym wo-
wają trzeci
Prorocy

Także y o in-
sych Krolach
pomienio-
nych.

z członkami
tylko beli A-
quilonskiego
państwa.

Znal tedy N-
bogdonozor
brtopolacho
we.

aż do 12. ro-
ku swego
Krolowania

nim rebellia
podniost.

mu prorokulac / mowi o Medach w 50. rozdziale / iż
powstanie przeciw niemu Narod od Aquilonu. Nigdy tedy
Prorocy Babilonſkich / ani Egypſkich / ani Syryſkich
Krolow / nie rozumieli za Pány Aquilonu: ale za członki
Aquilonſkiego Państwa / iako ſie pokazuje z onych ſlow.
Ierem: 1. Oto ia zwołam wszystkie powinnowactwa Kroleſtw
Aquilonſkich, to ieſt Aquilonowi podległych. y przyda y
położa, każdy z nich krzeſto ſwoie, na wnieſciu bram Ieruzalem.
y niżej 25. Oto ia poſle, y weźme wszystkie powinnowactwa kro-
leſtw Aquilonſkich, mowi Pan: y Nabogdonozora Krola Babilon-
ſkiego, to ieſt między ktoremi powinnowactwami abo człon-
kami Państwa Aquilonſkiego / ieſt też Nabogdonozor; kto-
regom ſobie obrat na Karanie Żydow. Znal tedy y Nabog-
donozor iak ſie rzekło aż do 12. roku Krolowania ſwego / na-
wyża zwierzchność Aquilonſka Scythow Krolewſkich: y
przyſiegał iako y Przodkowie iego / przez Thron Scythys
ekł / aż do tego czasu kiedy porażony by Arpharathá w 12.
roku ſwego Krolowania / w pyche podnieſiony po-
czął przez Thron ſwoy przyſiegać / iako mamy Iudith. 1.
Tunc exaltatum eſt Regnum Nabuchodonosor, &
cor eius eleuatum eſt, & miſit ad omnes qui habita-
bant, in Cilicia & Damasco, & Libano, &c. qui o-
mnes vno animo contradixerunt, & remiſerunt eos
vacuos, ac ſine honore abiecerunt. Tunc indignatus
Nabuchodonosor ad omnem terrā illam, iurauit per
Regnum & Thronum ſuum, quod defenderet ſe de
omnib⁹ his regionib⁹. W ten czas wyrwyſzyło ſie Kroleſtwo
Nabogdonozorowe, y ſerce iego wynioſło ſie, y poſtął do wſzy-
ſkich ktorzy mieſzkali w Cyliciey y Damasku y Libanie &c.
Ktorzy wſzyſcy iednomyſlnie ſprzeczyli, y odeſtali ich czepych
(co ieſt bez podarkow abo holdow po ktore beli wypra-
wieni).

wołeni) y bezę cci odrzucili. Tedy rozgniewany Nabogdonogor na wszystkie ziemie one, przysiągł przez Królestwo y Thron swoy że sie chciał bronieć wszystkim onem Krainom.

Znał y Alexander Wielki za Pány świata Wstarcobawonteyshych Monarchow Scythrey Królestwy / takż znąc z onych słow Dan. 8. Hyrcus caprarum quem vidisti Rex Graecorum est, & cornu grande quod erat inter oculos eius (ipse) est Rex primus: to iest Kozioł kóz ktoregoś widział, Król Grecki iest; a rog wielki który był między oczyma iego (sam) iest Król pierwszy: Bo choćże to pospolicie chcą nie mntey takż przez Kozła / takż też y przez on zacny rok tego tegoż iednego Alexandrá wielkiego rozumieć: naywiecey dla tego słowká (sam) ktorego nimas ani w Chaldeyskim ani w Arabskim textcie) á to podobno dla tego że sie nie mogą w tak pomieszanych historyách dorachować / Ktoby był tem Królem pierwszym: Za iáská ledná wshystkich / ten Król pierwszy musiał bydy różny od Alexandrá / ponieważ go y nie ná głowie miał on Kozioł ale między oczymá / to iest nie ná bodzienie Kogo nim / ale ná to aby był miał wzgląd nań / ábo ráczey ná tego Kogó znaczył: y nimas tak sie rzekło ani w Chaldeyskim ani w Arabskim textách / (do ktorych sie zámwse w trudnościách wciekamy) tego słowká sam, ná ktore sie naywiecey sádzá

Obaczysz tuż tedy / że ten tytuł Król pierwszy; nie może nikomu służyć prócz Scythyeckich (ná sezyt ábo czolo wshystkim inszym od B. postanowionych) ktorzy tak czássem takż y godnością prawdziwie pierwi sa (ponieważ tak sie pokázalo od Scythá lubo Sethá syná Jádámowego ciągnie sie ich następstwo) y nie prostemi Królami sa / ale Pánami Azzey / Aphryki y Europy: takż pomienne słowá Ezech. 38. do Gogá Pána ziemié Magog /

to iest

Znał y Alexander W.
Thro polski.

y celi Króla
pierwszego

to iest Polisie
80.

z którego po
ruczenia.

à nie swa wo
ła.

bunt perski
gromił.

Donu iako
żył nie wi-
dział / ani z
Polakami
wojował.

to jest Scythyej Krolewskiej albo Korony Polskiej rzetel-
nie wczaj; pokazywać iż wszystkie Narody / Azyej / Afry-
ki y Europy / pod tego zwierzchnośćią były: Jawnie jest
że istotny wykład pomienionych słow Danielowych / nie
może hydź ieno ten / iż Alexander wielki / w osobie Kozła ob-
stawiony / miał zaimpse wzgląd na władza Pierwszego
Krola Scythyeckiego iako Pána świata / Ktora świe-
żo Darius / Cyrus y Xerxes (co sie czasu swego wy-
wiedzie) porażeni byli: y że nie z swoiey głowy czynił co
czynił / ale rownie iako y Nabogdonosor / władza naye-
wyszego Aquilonńskiego Pána świata. Stadze iako o
tamtęgo nastąpieniu na Żydy opowiedział P. Bog przez
Izaiasza 41. Wzbudze od Aquilonu à przejdzie od Wschodu z
tak y o tego nastąpieniu na Medy y Persy mowi Daniel
tamże troche wyżej. Kozioł kax, przychodził od Zachodu,
to jest z Grecyey / na oblicznie wszystkiey ziemi, à nie ry-
kał ziemi, to jest / na Ktora niemiał poruczenia. Dla cze-
go: bo miał rog znaczny między oczyma swemi / to jest
wzglądał na pomienioną zwierzchność Pána Scythyeckie-
go: z Ktorey poruczenia / tylko Medy à Persy świeżo na
on czas odcięte od Pánstwa tego / y te Narody co sie do
nich były przewierzgnęły miał kład. Ktory rog zacny
skoro sie skruszył (gdy zmocniony / y on sam także rebellizo-
wał) po śmierci tego na czworo sie była ona rebellia tego
rozerwała.

A co pleta o nim / żeby kiedy miał Don przesiedszyć z
Polakami albo Scytami Krolewskimi wojować / szczer-
bażyka jest / bo Kto rzeczy wważy nigdy wrot gornych Kto-
re Caspias portas zowią (bårzo bålękich za Donem) nie
przesiedł iako sie czasu swego dostatecznie wywiedzie: ale y
owsem / ani on / ani pierwsi pisarze o nim / wiedzieli gdzie-
by na

by na świecie był Don: albo żeby Caspium lubo Chwas-
leniście morze różne było od Czarnego / iako znąc w Kur-
cyusie: Ktory z nich pisał / czemuś aniśam (co rzecelnie ze-
znawa) nie wterzył. Stadze nowsi Zistorycy postrzegsy
się w tem pisa że nie Don ale Jaxart Azyańska rzeka był
przesiedł; bårzo daleka od Donu / y przeciw niemu płyną-
ca: y dokładaia iż dla tej wielkości Alexander y żołnierze
iego rozumieli iabydż Donem. Ciego pełno we wszystkich
Balepinách pod słowem Jaxartes.

Znali ntegdý y Rzymianie zwierzchność Scythvey
Krolewskiej abo Korony Polskiej / iako się pokazuje z po-
pomienio nej przysięgi ich / słowami Pol y Aedepol. A
skoro się odcieli od powinnego przodka naszym p. słuz-
bniśtwá / nieszczesnie záwsze doznawali á często potęgi ich.
Jako mianowicie zá czasow (sławnych onych między in-
szemi Panow) Trapała y Pa. bunta, gdy tam ten z Illy-
ryku y Niemieckey ziemi (od Decetianá wielce wé-
śmioney) wygnał ich / iako M. Remigius Florentinus
ultimo lib. epistolarum pise o nim; zowiac go Drupa-
rem. A ten záś oraz ná nich Azya / Aphryks / y Europe
ze wsad poruśywşy (iako Geneb. lib. 3. z dawniejszy piz-
bezowiac go Arguthem) tak im we 4. leciech rogi po obci-
nał / że zá Galliená / to jest roku Pańskiego / 265. przy sá-
mey tylko Włoskiej ziemi zostawşy / ani w niej od tego
czasu nigdy bezpiecznie odetchnąc nie mogli / potý áż Go-
towie z Wandálami to jest Polski nasz gotowy żołnierż
plenieżny / z Ochotnikami / Rzym z gruntu wywrocili.

A iezelić Wexores / Nabogdonozor / Alexander y Rzy-
mianie / tedyć po gotowiu y inşe Narody Azyańskie / A-
phrykańskie y Europejskie / znaly tedyś Polska władza / y
Jowişow ich Szcepdrzon abo Sceptron; iako się poká-
zało

Nie o kolo Ja-
xartes / co-
żne buntý A-
zyathyckie
Karal.

Znali y Rzy-
mianie zwie-
rchność pol-
ską.

Ktora ich zá-
czasem bary /
záwsze Karal-
ta.

potý áż Rzym
wywrocila.

Także y wşy-
kie inşe Na-
rody.

ile razy Re-
bellizowały.

zało z Ezechia / który te niemal wszystkie wysłucha. I
ile razy przed przyściem Wiary S. Krótkielwicz z nich
odpaci od niego / tedy zawsze niebezpiecznie to opłakiwał.
Dopiero tak się wyżej pokazało przez nawiązanie nas
Boże Włara S. złożył swe strzybia Polski Orzeł. Jednakże
nie mu przez to zaćności ani prawa nie było / gdyż nie
pochybnie znowu te rościagnie.

CZESC SZOSTA.

O przyszłej Fortunie siedzących na Thro-
nie Polskim.

Thron Pol-
ski znowu be-
dzie na Li-
ban przenie-
siony.

Na które się
dzających wszy-
stek świat be-
dzie znał są
Pany.

według Da-
nidelowego
Proroctwa /

Pewna rzecz jest / że biały Orzeł nie długo znowu przez
wszystek świat strzybia swe rościagnie / gdy Króty-
kolwicz Król Polski abo Aquiloni / Turki pobbiwoży /
Thron abo Miestat Swiaty / z Polski do Syryey prze-
nieście / y tamże go na gorze Libanińskiej gdzie się bel poczał /
y zład go tu do nas Polach przodek nasz przeniesł postać
nowy. Na którym z Nastepecami swymi / aż do Koncz-
nia swiaty / znowu tak przed tem Azryy / Achryce y Lu-
rople (Cieżeli nie Serzey) Panować będzie. Bo tak rzetel-
nie mamy obtecano Dan. 11. In tempore praefinito pra-
liabitur aduersus eum Rex Austri. Wprzeżyżanem od
Boga czabie będzie wojował przeciwko niemu, to jest Turko-
wi takto się z wysłanych tam słow pokazuje / Król Południo-
wy. (O którym nimaś wiecey aby mu miał co wczynić /
ale o Polskim zaraz następuje). Et quasi tempestas ve-
niet contra eum Rex Aquilonis, in curribus & in e-
quitibus & in classe magna: & ingreditur terras &
conteret & pertrahet, & introibit in terram glorio-
sam & multi corruent. Haec autem solae saluabantur de
manu

manu eius Edom & Moab & Principes filiorum Ammon. Et mittat manum suam in terras, & terra Ægypti non effugiet. Et dominabitur thesaurorum auri & argenti, & in omnibus præciosis Ægypti. Per Lybiam quoq; & Æthiopiam transibit, & fama turbabit eum ab Oriente ab Aquilone, & veniet in multitudine magna, vt conterat & interficiat plurimos. Et figet tabernaculum suum Apedno, inter duo maria, super montem inclytum & Sanctum, & veniet vsq; ad summitatem eius; & nemo auxiliabitur ei. *U* nie trzeba myśleć / że to już mogło być / bo zaraz następna słowa o sadzie Bożym. *W* on czas powstanie Michał Xiążę wielkie &c. Z czego znać iż co tu Prorok obiecuje / od tego czasu tak się pocznie / aż do sadnego dnia trwać będzie.

Etore teſeje
nie minelo.

*C*o aby wszyscy rozumteli tak brzmi po Polsku. *T*ia-
konawalność przydzie przeciwko niemu, to jest Turkowi /
*K*rol Aquilonski, to jest Polski / z wozami y ieznemi, y wiel-
ką morzka potęga: y wnidzie w ziemie, to jest Azjańskie / y
zetrze, to jest Turka, y przydzie, to jest dalej. *T* wnidzie
do ziemie Chwalebney, to jest Palestyny / y wielu porazi. *A* te
same, to jest Narody wyda ręki iego, Edom y Moab y Xia-
żeta synow Ammonowych. *T* pusci rękę swą na ziemie, to
jest różne / a ziemia Egypeska nie wybiega się. *T* będzie pano-
wał nad skarbami złota y srebra, y nad kleynotami Egiptu.
*P*rzecz Libia też y Murzynska ziemie przydzie. *C*anumaf
aby tam taką przykrość miał uczynić; skąd znać że tam
chętne będzie przyjezy za Pana y Successora onego Go-
ga / Etory aż y tam pánował: tak się wyżey z Ezechielą
pokazało y wieść rozgniewa go, od wschodu y od Aquilonu,
to jest o takichsi rebellach podobno Babylonskich y Tas-
barskich / y przydzie, to jest wróci się z Uphryti / z wielką

A to się widać
i sposob sta-
nie / przykro-
tego Successo-
ra Zyg-
manta III.

przyſtego
Burzyſwias-
tą.

y wszelkich
buntow.

bez wszelkiej
cudzy pomocy
cy-

Toż y ną dru-
gim miejscu
Daniel obie-
cuje pokój.

A nie temu
insemu.

To się tak o-
biaśnia.

wielością, to jest Lebow y Murzynow tam przybranych/
aby start y zgładził wielu. T położy (to jest wskromiwszy
one przeciwności) przybytek swoy na lapiednie, to jest Jaz-
phetoweia górnicy / między dwiema morzami, to jest Sy-
ryjskiem y Czarnem / na gorze Cney y Swietey, to jest Liba-
nie (gdzie tak się pokazało białe pannocho pierwotna Stę-
lica święta / w której Japhet pierwszy po potopie pą-
nował) y dojdzie aż do wierzchu iey, to jest pierwszy za-
cności oney góry / a żaden mu nie pomoże, to jest / iż na to
żadnych lig Chrześcijańskich / ani cudzych pomocy nie be-
dzie potrzeba / ale sama tylko pomoc Boża przewrzący
od Boga którykolwiek Król Polski / znów u tam wstąpił y
do końca w pokoju wszytskiemu światu panować będzie.

Toż rzetelnie tenże Prorok y wrzecz cap. 2. przyobcał
mówiąc. Suscitabit Deus Caeli, Regnum quod in æ-
ternum non dissipabitur, & Regnum eius alteri popu-
lo non tradetur: comminuet autem & consumer vni-
uersa Regna hæc, & ipsum stabit in æternum, to i. st.
Wzbudzi Bóg Nieba. Królestwo które na wieki nie będzie roz-
sypane, a Królestwo tego inszemu Narodowi nie będzie dane:
y skruszy a strawi wszytkie Królestwa te, a samo będzie stać
na wieki, to jest aż do skńcenia świata. Bo lubo to młye-
sce pisma S. nie mniej dobrze iako y pospolicie wykład-
bacia Duchownie o Kosćiele S. iednakże według litery
własnie iest o włascinie pánowaniu świata: które do cza-
su przez nawiędzenie Włara S. (iako się pokazało) wpo-
korzone / wzbudzi znówu Pan Bóg przed sadnem dniem /
y będzie piastował na reku Wsley swoiey opatrzność
aż do skńcenia świata. Którego sensu nie leno pomie-
nione z iedenastego rozdziału tego Proroka młye sce temu
podobne: ale też y niektóre słowa w tem się znaydujące po-
twier-

twierdzenia. Jako między innymi te / iż takowe Królestwo
jednego Narodu / infzemu nie ma być dane; a drugie iż
zkruszy y sirawi wszystkie infze Królestwa. Ztąd abowiem
znac iż takowe Królestwo pabła ma powstać / a nie sło-
wem Bożem jako Kościół S. przez Ewangelię. Który
ani żadnemu osobliwemu Narodowi nie jest dany / ale
wszystkim jednako (bo p. Bog nie braknie do Nieba oso-
bami) ani też Duchowna tego zwierzchność wyrzaca
Królestwo doczesnych / iako toż kruszy y zerawi / to jest pod-
bije pod moc a siłki infze / które sie niegdzy z nicy wybiły.

A niech proszę nie przeciwko temu istotnemu litera-
nemu sensowi tem nie narabia / że takowe Królestwo zo-
wie Prorok Nieba Królestwem, zacyim nie może być ieno
o Kościół S. rozumiane. Bo naprzód wważyć potrze-
ba / że z tych trzech słow / Bog nieba Królestwo, to Nieba
wiecey służy pierwsiemu słowu a niżeli ostatniemu: tak
iż podobniestwo jest wykład tego. Wzbudzi Bog Nieba, to
jest Niebieskie Królestwo, ré. a niżeli / Wzbudzi Bog, Nieba,
to t. st Niebieskie Królestwo: ponieważ tak tenże Prorok
na infzych miejscach / iako też y drugizy / a na statku y sam
Chrystus / czestokroć Pana Boga zowia Bogiem Nieba,
dla rozności od mniemanych Bogow ziemskich: iako na
przykład w tenże rozdziale do Nabogdonozora. Tu Rex
Regum es, & Deus Caeli, regnum & fortitudinem &
Imperium dedit tibi. Tys jest Krolom krolow, to jest (i-
ako sie wzęzy wywiódło) Czatzen nad Krolmi okolo Báz-
bylonu: a Bog nieba, królestwo y moc y wypieractwo, abo zez-
tmanisto dacie. ¶ Dosć tedy iasnie to drugie miejsce te-
goż Proroka w tymże rozdziale objaśnienia / że iako sie tu
musi / tak y tam słusniey może rozumieć Bog Nieba, to jest
Niebieski / a niżeli Nieba Królestwo, to jest Niebieskie. Dla
tegoż

zbliżać spo-
dziewane zas-
mioty.

takiemis na
drugie mley-
scu słowami

o Bożę Kro-
lestwie Polia-
rycznem.

Ktore sie stus-
fite y niebie
ziem zowie.

tegoż prorok rzekłszy. Wzbudzi Bog Nieba, krolestwo ktore
na wieki nie bedzie rozsypane nie mowi a krolestwo ono / idz
Koby Niebieskie / ale iego, to jest Boga Nieba, inszemu Naro-
dowi nie bedzie dane. ¶ Jednak day to / żeby kto sprzeczenie
chciał na tem miejscu slowo Nieba raczy do Krolestwa /
aniżeli do Boga wiazac: tedyby ani to jeszcze nie pomi-
nionego wykladu o istotnem Panstwie swiata nie naruz-
było: poniewaz w Raju od Boga Niebieska wladza jest
postanowione. Wzgleciem czego tak slusnie zwad sie mo-
ze Niebieskiem Krolestwem idko y Zydowskie: o ktorych (to
jest Izraelskiem y Judyskiem) mamy 4. Ezdra 2. Accipite
iucunditatem gloriae uestrae gratias agentes Deo qui
vos ad Caelestia Regna vocauit. Bierzcie wcieche chlu-
by waszey, dziekuiać Bogu ktory was do krolestw Niebieskich.
to jest pomieniony dwu Zydowskich powołal, abo przy-
wrocil z niewoli Babilonisk. y; bo to brzmi wedlug li-
tery te slowa Ezdrasowe.

S. Janś po-
twierdzenie
obietnic Da-
nielowych

o raściagnie-
niu sie Wła-
dysławego / po-
wszystkiem
świecie.

Tak idących obietnic Danielowych na dwu miejscach
powtórzonych / nie mniej rzetelnie y Jan S. Apocal. 20.
potwierdza mowiac iż przed skonczentem swiata / Sol-
uetur Sathanas de carcere suo, & exhibit & seducer
gentes quae sunt super quatuor angulos terrae Gog &
Magog Bedzie mowi wypuszczony Szatan z więzienia swe-
go, y wynidzie y bedzie zwoził Narody ktore sa, to jest na
on czas beda we czterech kątach ziemie Goga y Magoga: to
jest / w ten czas kiedy znowu wszytką ziemią od Wschodu
aż do Zachodu y od Północy aż do Półudnia / y wszy-
skie tey Narody między temi czterema kątami / bedzie pod
zwierzchnością Successorow / onych niegdy Synow Iza-
phetowych Goga y Magoga lubo Lachá y Polachá; w
ktorych sie konczy ten wywod istotnego Panstwa.

Co sie

Co sie zaś tnie czasu / rychłol sie wypełnia Koronie
 polskiej te obietnice Boże / nie ludzka rzecz iest wiedzieć
 rozporządzenie czasow / które Bóg ma w swojej mocy.
 Ale iednak mimo to jesteśmy już na schyłku świata / y z są-
 mych pomienionych słow Danielowych / łatwo sie dotry-
 ście iż to już nie długo dali Bóg będzie. Bo już na oko
 widzimy / że Król Poludniowy / lubo (według dzisiey-
 szych rzeczy) hispański ostawicznie przeciwko Turkowi
 od Poludnia zewsząd postępuje / lubo (według oniecznych
 za Daniela) Egypci / temu rebellizuje. Już Król Aqui-
 lński S. pamięci Zygmunt Trzeci / bez wszelkiej cudzey
 pomocy ludzkiej (aż wielkiem podziwieniem sie wszyst-
 kiego świata) znacznie poczał Roku Pańskiego 1621.
 Turecka siła kruszyć / gdy obecnego z niezliczona wielo-
 ścią z pod Chocim / siromocnie odpłoszył. Już tenże nie
 dawno przed tem strzybił białego Orła przez Mostwe ro-
 zciągnął. Już go wieści gniewać poczęły Wschodnie na-
 tężdow Tatarskich y Pulnocne ropadnienia Szwedow do
 Prus. Zaczynam już tego ieno wyglądać / aby który tego
 Następcą ruszył sie wszystka mocą dopinać pomienionych
 obietnic Bożych. Przeto wszelki człowiek Boga sie boja-
 c / a wypełnienia słow tego pragnący / powinien mu też
 go winnować / mówiac. Day to Pánte Boże. Amen.

Tzego. czas
 lubo nie per-
 wny

iednakże bliz-
 si

potężnie wi-
 dome pocesa-
 łości.

aby tego win-
 nowano Rą-
 demu Króla
 wi Polskiej
 mu.

Soli Deo sit honor & gloria, qui regnat in po-
 steris Sethi & Iapheti in saecula saeculorum.

Pochwał

**Pochwał ábo przyznánie / w Rzymie otrzymané Istoty
rzey Authoremey / od poczatku Swiata / áz do 370. lat po p. ro-
piedowiedztoney. Z ktorey ten pot Stawy Narodu Polskiego wyrósł.**

Fater Felix Franceschinus de Cassia, Artium & Sacrae Theologiae Doctor, Vniuersi
Ordinis Minorum Conuentualium S. Francisci Minister Generalis. Vniuersis ac
singulis, praesentibus inspecturis, Salutem Domino Iesu.

Inter plurimos Scaphici Ordinis decores, post maximos de Sanctis Illius, atq; as-
sumptis in Solium Apostolicum, Cardinalitiamq; & alias Ecclesiae dignitates: is reli-
quis meritò preponendus esse censetur, quòd ab initio sui, innumeros semper doctissi-
mos viros habuerit, omnium scientiarum clarissimos Scriptores. Indeque singulari affe-
ctu prosequendo, eos qui nostris etiam temporibus ipsorum virtutes dignè prosequun-
tur: post debitam examinationem Ante diluuiam Historiae Admodum Reuerendi Pa-
tris Adalberti Dębołęcki à Konoiady Artium & S. Theologiae Doctoris, factam per
Reuerendum P. Magistrum Franciscum Antonium à S. Senerino, Rectorem & Regen-
tem Romani Nostri Collegij S. Bonauenturae; habitaq; sufficienti eius attestatione, de
qualitate & praestantia in scribendo diſi Admodum Reuerendi P. Magistri Adalberti,
eidem concedimus in virtute praesentium, praefatam suam Historiam Antediluuiam
vsq; in praesens prosequendi, eamq; (& alia quaecumq; in quibusuis professionibus opera)
absq; vlla Ordinis vltiori censura, vbiuis locorum imprimendi, & in lucem edendi;
dummodo tamen prius ab aliquo Reuerendissimo D. Inquisitore, siue (vbi non est Inqui-
sitor) Academia vel Collegio, aut quocumq; officio pro consuetudine Regionum Inqui-
sitionis locum representante, singul. imprimendorum approbata fuerint. Praeci-
pientes firmiter omnibus & quibusuis Ordinis Nostri, atque Conuentuum Praelatis, ve-
eundem à Nobis Historicum siue Chronicarium institutum; eoq; sine à conuictis Cho-
ri, & quibusuis alijs oneribus (quousq; in huiusmodi Ordinis nostro decore studiose
laborauerit) eliberatum, nullatenus impediunt; quinimò eidem locum, tempus, libros,
coadiutores, & omnem possibilem commo-ritatem prouideant: cum non sit os alligan-
dum boni trituranti. Et hoc ad meritum salutaris Obedientiae, atque sub penis Offi-
cio Nostro seruatis In quorum omnium ac singulorum fidem. &c. Datum Romae
25. Iunii, Anno Domini M. DC. XXXI.

Fr. Felix Generalis

Locus

†

Sigilli.

*Fr. Benedictus a Casero S. Angeli,
Prouincialis Angliae, & Secrer. Ord.*

Do Gryzostawá.

Gryś / przegryś / podchwytay / Gryzostawie miły

A jeśli co znaydziesz: bry ze wssystkicy siły.

Jeno o to prosze: proktem / á po kim żyw:

Do z grobuć odpisć: niesłychany to dziw.

Jednąć ofanr / beda y po morey śmierci

Praydybrońscy / Których piero tebi zwierci.

BIBLIOTHECA

JAGIELONIAE

BIBLIOTHECA

101
22

erli
ac

af-
eli-
lli-
ffe-
un-
Pa-
per
en-
de
rdi,
am
a)
li;
nia:
ni-
bi-
vt
o-
se
s,
n-
i-
x-

i,
/.

